Vol. 7 | No. 1956 | Tue. June 8. 2021 | سه‌شنبه ۱۸ خرداد ۱۴۰۰ | ۲۷ شوال ۱۴۴۲ | سال هفتم | شماره ۱۹۵۶ | ۸ صفحه | قیمت: ۳۰۰۰ تومان

WWW.TAADOLNEWSPAPER.IR

تعادل

نیاز اقتصاد ایران

دلار	یورو	تمام‌سکه	شاخص بورس
--	--	۱۰۹۰۱۰۰۰	۱۱۵۷۲۰۵

تسلیت رهبر انقلاب در پی درگذشت سیدعلی‌اکبر محتشمی‌پور

درگذشت مبارز خستگی‌ناپذیر

صفحه ۲

کردبچه از مصائب بودجه‌نویسی در دولت نهم می‌گوید

می‌گفتند اسم نیاور تا هر جور دلمان می‌خواهد هزینه کنیم

صفحه ۶

شامخ اردیبهشت‌ماه به ۵۳،۸۴ واحد رسید

فعالان اقتصادی، نگران آینده

صفحه ۷

واکنش وزیر اقتصاد به اظهارات اقتصادی کاندیداهای ریاست جمهوری

تحلیل‌های غیرحرفه‌ای

■ تکذیب ادعای تامین مالی ۳۰۰ هزار میلیارد تومانی دولت از بورس

■ دولت پارسال از بانک مرکزی استقراض نکرد ■ خریداران اوراق مالی مجوز خرید سهام نداشتند

کارشناسان وضعیت مجامع پیش روی بازار سرمایه را بررسی می‌کنند

فصل سودآوری بورس شروع شد؟

صفحه ۴

بازوی پژوهشی مجلس تجربه کشورها در کسب درآمد پایدار از مولدسازی زمین را بررسی کرد

پوشش کسری بودجه با اجاره زمین‌های دولتی

صفحه ۵

هشدار کلانتری درباره ورشکستگی آبی

حقابه‌ها پرداخت نشود به قوه قضاییه مراجعه می‌کنیم

صفحه ۸

یادداشت-۱

سطح نازل ایده‌ها

آلبرت بغزیان

نخستین مساله در مناظرات دور نخست، کیفیت پایین ایده پردازی‌ها و گفتمانی بود که تعدادی از نامزدها از آن برخوردار بودند. کشوری در سطح ایران با این سابقه و توانایی فکری، باید گفتمانی به مراتب کیفی‌تر از خود بروز دهد. شیوه طرح سوال نیز در مناظره دور نخست به هیچ وجه جالب نبود. به نظر می‌رسد، راهکار معقول در خصوص طرح پرسش‌ها این بود که دیدگاه تمامی نامزدها در خصوص موضوعات اساسی در اختیار مخاطبان قرار می‌گرفت تا امکان مقایسه فراهم شود. اساس استفاده از مناظره در جوامع مختلف برای این است که بستری فراهم شود تا مخاطبان از طریق مقایسه تطبیقی بتوانند، درکی از ایده‌ها، تفکرات و دیدگاه‌های نامزدها به دست بیاورند و به نتیجه‌گیری نهایی برسند. اما در برخی موارد به نظر می‌رسید که صدا و سیما به دنبال تهیه یک برنامه تفریحی و چالشی برای مخاطبان است و توجهی به ضرورت افزایش سطح کیفی و تخصصی این برنامه ندارد. آنچه که از دور نخست مناظرات مشاهده شد این بود که به جز یکی، دو چهره اقتصادی که با مجلدهای اقتصادی به برنامه آمده بودند، بیشتر افراد حاضر در مناظره تلاش می‌کردند تا از طریق رویکردهای تخریبی برای خود محبوبیت کسب کنند. این روش سلبی به نرم ارزش افزوده اقتصادی قابل توجهی در اختیار مخاطبان قرار نمی‌دهد و بیشتر شمایل نامزدهای حاضر در انتخابات را در افکار عمومی تخریب می‌کند. اما با این توضیحات پرسش اساسی این است که کدام موضوع یا موضوعات اساسی هستند که در یک چنین آوردگاه‌های رسانه‌ای که چشم ده‌ها میلیون ایرانی خیره به آن است، قابلیت طرح دارد؟ یا کدام موضوعات در اولویت طرح در برنامه‌هایی از جنس مناظرات هستند؟ یکی از مهم‌ترین موضوعاتی که تشریح آن در چشم‌انداز پیش روی کشور باید از سوی نامزدهای انتخابات مورد توجه قرار بگیرد، مساله نرخ ارز است.

ادامه در صفحه ۶

یادداشت-۲

منع قانونی واردات خودرو

سیدجواد حسینی کیا

موضوع واردات خودرو این روزها به تناوب در فضای عمومی و محافل اقتصادی طرح می‌شود. بعد از اظهارنظرهای کارشناسان در این خصوص خودروسازان نیز در نامه‌هایی که منتشر کردند نشان دادند که به‌طور کلی موافق واردات خودرو هستند. در این میان این پرسش در سطح عمومی جامعه مطرح شده که رویکرد نمایندگان مجلس در این خصوص چیست و از آن مهم‌تر آیا مجلس قادر است با تصویب قانونی زمینه واردات خودرو در کشور را بر اساس سازوکاری قانونی فراهم کند؟ در پاسخ به پرسش نخست باید به این نکته اشاره کنم که رویکرد کلی نمایندگان مجلس در خصوص واردات خودرو رویکرد مثبتی است. دلیل این موافقت نیز اثراتی است که واردات برنامه‌ریزی شده خودرو در پایان دادن به انحصارات بازار خودرو دارد. از سوی دیگر این روند به رقابتی شدن بازار منجر خواهد شد. بر اساس اصول اقتصادی زمانی که فرایند کلی فعالیت‌ها در بازاری رقابتی شود، محصولات تولید شده در آن بازار نیز کیفی‌تر خواهد شد و هر اندازه که در بازاری کمتر روندهای رقابتی حاکم باشد به همان میزان نیز تولیدکنندگان کمتر به مقوله کیفیت اهمیت می‌دهند. بر این اساس واردات خودرو می‌تواند به عنوان تصمیمی ضدانحصاری تلقی شود و هم اینکه این تصمیم در نهایت منجر به افزایش کیفیت کلی محصولات تولیدی در کشورمان خواهد شد. مجموعه این گزاره‌ها به نفع مردم به‌عنوان مصرف‌کنندگان نیز خواهد بود. در یک بازار رقابتی مردم محصولات نهایی را با کیفیت افزونتر و با قیمت‌های معقول‌تری در اختیار خواهند گرفت. البته باید توجه داشت که هر تصمیمی در این خصوص باید با برنامه‌ریزی مناسب و به صورت معقول انجام شود. در واقع این ساز و کار باید مورد توجه قرار دادن منافع کلان کشور باشد. واردات بی‌رویه می‌تواند تولید داخلی را با آسیب‌های جدی مواجه کند. اما در پاسخ به این پرسش که آیا مجلس می‌تواند به بحث واردات خودرو ورود کند و با مصوبات قانونی زمینه این موضوع را فراهم کند؟ باید بگویم که خیر. مجلس بر اساس اسناد بالادستی نمی‌تواند دست به یک چنین اقداماتی بزند. بر اساس برنامه ششم توسعه کشور، هر نوع واردات خودرو با منع قانونی مواجه است. بنا به هر دلیلی در زمان تدوین برنامه ششم قانونگذار این منع قانونی را قرار داده است. به نظر نمی‌رسد در آن زمان مجموعه نظرات کارشناسی در این راستا بوده که منع واردات به نفع اقتصاد و تولید کشور است. با این محتوای قانونی حتی اگر مجلس یازدهم دست به تصویب قوانینی در راستای مجاز دانستن واردات خودرو بزند، شورای نگهبان آن را رد خواهد کرد و آن را برخلاف اسناد بالادستی کشور تفسیر خواهد کرد. راهکار عملیاتی برای حل این مشکل آن است که در زمان تدوین و تصویب برنامه هفتم توسعه مبتنی بر رویکردهای کارشناسی اگر این ضرورت احساس شود که واردات خودرو در این شرایط به نفع کشور است در...

ادامه در صفحه ۵

وزیر امور اقتصادی و دارایی با بیان اینکه کاندیداهای ریاست جمهوری می‌توانند برای کسب اطلاعات درست اقتصادی با وزارت اقتصاد مشورت کنند، گفت: گفته شده دولت ۳۰۰ هزار میلیارد تومان از بورس برای بودجه دولت تامین مالی کرده است که اصلا چنین چیزی نیست. به گزارش فارس فرهاد دژپسند در حاشیه جلسه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی که در اتاق بازرگانی ایران برگزار شد در جمع خبرنگاران، در رابطه با رشد اقتصادی در سال جاری گفت: در دو ماهه ابتدای امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته صادرات غیرنفتی ۴۸ درصد رشد داشته است. وزیر امور اقتصادی و دارایی همچنین به یک سری پارامترها از جمله مصرف برق اشاره کرد و گفت: مصرف برق واحدهای تولید و بنگاه‌های اقتصادی رشد کرده و این نشان می‌دهد که بنگاه‌های اقتصادی نسبت به سال گذشته وضعیت پرتحرک‌تری دارند. وی بیان داشت: توسعه زیرساخت‌ها به رونق بخش تولید کمک می‌کند و بر اساس گزارش‌ها شرایط امیدبخش است و امسال امیدواریم که تامین ارز واردات از طریق صادرات غیرنفتی انجام شود و همچنین امیدواریم که بنیه تولید داخل افزایش یابد. بر اساس آمار وزارت صمت حدود ۷ میلیارد دلار واردات جایگزین صورت گرفته و ظرفیت تولید داخلی با کمک شرکت‌های دانش‌بنیان افزایش یافته است. دژپسند اظهار داشت: خوشبختانه با تکیه بر تولید دانش‌بنیان در بسیاری از نیازمندی‌های مبارزه با ویروس کرونا نه تنها به خودکفایی رسیده‌ایم بلکه توان صادراتی یافته‌ایم و همه اینها نتیجه تعامل دولت و بخش خصوصی است. وزیر امور اقتصادی و دارایی بیان داشت: برای بهبود فضای کسب و کار بر اساس گزارش وزارت امور اقتصاد و دارایی ۱۱ اقدام موثر و امتیازآور در بهبود رتبه انجام شده! البته بانک جهانی هنوز این ۱۱ مورد را قبول نکرده است. دژپسند در مورد تامین مالی بودجه از طریق بورس بیان داشت: مدتی است که راجع به بورس و بازار سرمایه کمتر صحبت می‌کنم. بازار سرمایه الزامات خاص خود را دارد و یکی از دلایلی که کمتر ورود می‌یابم این است که نگران اظهارنظرهای غیرحرفه‌ای هستم. وی افزود: سرمایه فرّار است و اظهارنظرهای غیرحرفه‌ای به آن آسیب می‌رساند. بازار سرمایه دو رکن بازاربدهی و بازار سهام دارد و نکته دیگر اینکه ما در هر کدام از این بازارها یک روش برای ورود و خروج نداریم و روش‌ها و ابزارها متعدد است. ضمن اینکه در این شرایط حساس هر جمله‌ای را تفسیر به رای کنیم و آسیب به بازار سرمایه برسانیم مورد انتقاد من قرار گرفته است. وزیر امور اقتصاد و دارایی بیان داشت: طبیعتا وقتی می‌گویم که در قانون بودجه دولت مکلف شد که ۹۵ هزار میلیارد تومان از واگذاری‌ها داشته باشد و اینکه این را بخواهیم در بازار سرمایه انجام دهیم نکته مثبتی است یعنی بازار سرمایه به درجه‌ای از بلوغ رسیده که می‌تواند مبنا قرار گیرد. اما قرار نیست همه این را به صورت شناوری و خرد واگذار کنیم زیرا شناوری و خرد ممکن است در این شرایط آسیب بزند. لذا تصمیم ما این است که روش‌ها را تنوع ببخشیم ضمن اینکه با تحقق این هدف مانع شویم که بازار از طریق مازاد عرضه دچار مشکل شود. وی افزود: هنوز افرادی که بازار سرمایه را شناخته‌اند آمادگی ورود به بازار سرمایه دارند اما حواشی نباید به وجود آید زیرا برخی از مطالب مطرح شده مانند عرضه اوراق دولت، به بازار سرمایه آسیب می‌زند. دژپسند بیان داشت: لزوما بازار بدهی رقیب بازار سهام نیست و این دو می‌توانند مکمل هم کارکرد داشته باشند. لذا ما باید امکان اعمال مدیریت را باید برای سهامدار فراهم کنیم و این فرصت را باید دولت فراهم کند. خریداران اوراق در سال گذشته عمدتا کسانی بودند که نمی‌توانستند از لحاظ قانون و مقررات در بازار سهام وارد شوند و لذا تنها گزینه آنها بازار بدهی بوده است. وی افزود: وزارت اقتصاد معتقد است که بازار سرمایه یک رکن اساسی اقتصاد است و تنها تامین مالی دولت نیست. بنابراین سال گذشته از ۶۸۰ هزار میلیارد تومان تامین مالی که از اقتصاد برای دولت انجام گرفته دولت کمتر از ۲۰ درصد تامین مالی داشته و ۸۰ درصد تامین مالی بخش خصوصی از ۶۸۰ هزار میلیارد تومان انجام شده است. وزیر امور اقتصاد و دارایی بیان داشت: اختلاف نظری بین وزارت اقتصاد و یکی از دستگاه‌ها در رابطه با قیمت‌گذاری اقلام بورس کالا وجود داشت که دولت تصمیم گرفت مر قانون اجرا شود و هر کالایی که در بورس کالا هست هیچ گونه دخالتی در قیمت‌گذاری آن صورت نگیرد. وی افزود: بهتر است دوستان ما با بازار سرمایه حرفه‌ای عمل کنند و از اظهارنظر غیرحرفه‌ای پرهیز کنند زیرا بازار سرمایه بازار رقابت سیاسی نیست. دژپسند بیان داشت: کاندیداها نباید حرف‌هایی بزنند که قابلیت اجرا ندارد و در این زمینه هم وزارت امور اقتصاد و دارایی در زمینه‌های بورس، مالیات و خصوصی‌سازی بیانیه‌ای کلی ارائه کرده است زیرا ما نمی‌خواهیم کاندیداها را مخاطب قرار دهیم اما نوع گفتارها نباید تخریب‌کننده فضای عمومی اقتصاد باشد.

وی افزود: ما در رابطه با حوزه‌ای که در وزارت اقتصاد مطرح است آمادگی داریم تا توضیحات لازم به کاندیداها را بدهیم زیرا بسیاری از مواردی که توسط کاندیداها مطرح می‌شود درست نیست. از جمله اینکه گفته شده دولت ۳۰۰ هزار میلیارد تومان از بورس برای بودجه دولت تامین مالی کرده که در اینجا به عنوان وزیر اقتصاد می‌گویم از اساس اشکال دارد و اصلا چنین چیزی نیست. دژپسند بیان داشت: همه ارقامی که در مورد اوراق وجود دارد در بورس نبوده و همه واگذاری‌های صورت گرفته نیز این نبوده است لذا نمی‌دانم این اطلاعات را چه کسانی به کاندیداها می‌دهند. وی با اشاره به اینکه گفته شده نسبت مالیات به بودجه کاهش یافته، گفت: این تحلیل بسیار غیرحرفه‌ای است. دژپسند گفت: در سال ۱۳۹۹ یک ریال از بانک مرکزی برای تامین مالی دولت استقراض نشده است.

وی بیان داشت: وزارت اقتصاد لایحه جامعی برای مالیات‌های مستقیم تدوین کرده و در سال ۹۸ به دولت فرستاد و در دولت هم مورد بحث قرار گرفته و در صحن دولت مطرح شده و بررسی آن همزمان شد با بودجه ۱۴۰۰ و از دستور خارج شد که ان‌شاءالله پیگیری خواهد شد.

یادداشت-۳

سدی در برابر سوداگران

علی خسروشاهی

از آنجایی که بازار سرمایه از طرح مالیات بر عایدی معاف شده است، باید گفت که اثر سویی در این بازار ندارد؛ از طرف دیگر و در دیگر بازارها، با نگاهی به روح این قانون باید گفت اجرای این طرح اثرات مطلوبی بر تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان خواهد داشت و سدی بر فعالیت سوداگران خواهد بود. به نظر بنده حتی جاداشت اجرای طرح مالیات بر عایدی سرمایه در سال‌های قبل و پیش از این انجام شود، اما باید گفت تصویب و اجرای آن در همین مقطع هم اثرات مثبتی بر بازارها و حتی بازار سرمایه خواهد داشت، زیرا در این شرایط امکان ورود نقدینگی به سمت تولید بیش از گذشته فراهم خواهد شد. این موضوع یعنی مالیات بر عایدی سرمایه چند سالی بین دولت و مجلس مطرح و در حال بررسی بود و مجلس اصرار داشت که آن را در قالب لایحه‌ای به مجلس ارایه کند، ولی در نهایت به شکل یک طرح در مجلس شورای اسلامی شکل گرفت و کلیات آن مورد تصویب قرار گرفت. با این حال، باید دید طرح مالیات بر عایدی سرمایه از مرحله تصویب تا اجرا چه روندی را طی خواهد کرد و...

ادامه در صفحه ۶

یادداشت-۴

تقویت اعتماد اجتماعی با توجه به منافع و مصالح جمعی

مصطفی اقلیما

مردم این روزها به دلیل مشکلاتی که با آن دست و پنجه نرم می‌کنند دیگر آن شور و حال سابق برای شرکت در انتخابات و واکنش نشان دادن به مناظره‌ها را ندارند. این مساله می‌تواند تا میزان زیادی به اعتماد اجتماعی جامعه هم باز گردد. مردم در سال ۹۲ و ۹۶ با هزاران امید و آرزو پای صندوق‌های رای آمدند اما آنچه که از دولت انتظار داشتند به نتیجه نرسید و ماجرا به شکل دیگری پیش رفت. هر چند که در این بین مسائل و مشکلات زیادی دخیل بودند اما مردم از دولت می‌خواستند که اعتماد آنها را جلب کند. وقتی مشکلات اقتصادی روزافزون شدند و تامین معیشت برای خیلی از مردم به یکی از سخت‌ترین کارها تبدیل شد، آن اعتماد اجتماعی که عامل مشارکت اجتماعی در جامعه بود از بین رفت. این روزها کمتر کسی را می‌توانید پیدا کنید که با مشکلات اقتصادی دست به گریبان نباشد، تورم هر روز بیشتر از روز گذشته به قشر ضعیف جامعه فشار می‌آورد. طی دو سه سال اخیر قشر متوسط از بین رفته‌اند. همه چیز در گرو درآمدی است که خیلی‌ها از آن محروم هستند. کرونا هم این شرایط را بغرنج‌تر کرد و باعث شد تا خیلی از افراد جامعه زیر خط فقر بروند.

ادامه در صفحه ۸

گزارش

تیم ملی ایران با سه گل بحرین را در خانه‌اش شکست داد

گلباران منامه

زهرا سلیمانی |

چه کسی فکرش را می‌کرد، همان تیمی که در جام جهانی ۲۰۱۸ در مواجهه با قدرت‌هایی چون اسپانیا، پرتغال و مراکش آنگونه پرقدرت و قدم به قدم گام برداشته بود در ادامه به چنان درجه‌ای از ضعف و ناکامی برسد که در برابر قدرت‌های درجه دو و سه آسیایی مانند بحرین و عراق در دور نخست مقدماتی جام جهانی ۲۰۲۲ کارش به اما و اگر و استرس برسد. روایت فوتبال ملی ایران اما چندان از اقتصاد کشور دور نیست. همان گونه که علی رغم ظرفیت‌های فراوان اقتصادی، استعدادهای خدادادی، نیروی انسانی توانا و... اقتصاد و معیشت کشور با ناهنجاری‌های فراوان و نوسانات پی در پی روبه روست؛ در عرصه فوتبال نیز علی‌رغم استعدادهای فراوان، نیروی انسانی منحصر به فرد و زمینه‌های متعدد نوسانات پی در پی در فضای فوتبال ملی ایران حاکم است. زمانی که کارلوس کیروش فوتبال ایران را به یک ثبات نسبی رساند و برای نخستین بار ایران را برای دو دوره متوالی بدون استرس و به راحتی راهی جام جهانی کرد، از درون دست‌ها، گلوها و قلم‌هایی دست به کار شدند واشاره کردند که حتی یک مربی درجه سوم نیز می‌توانست ایران را به جام جهانی برساند. البته در همان زمان نیز برخی تحلیلگران دلسوز بودند که هشدار می‌دادند، محروم کردن تیم ملی از ثباتی که برای نخستین بار توسط کیروش ایجاد شده در ادامه می‌تواند تیم ملی را با آسیب‌های متعددی مواجه سازد. اما برخی افراد و جریانات بدون توجه به این بایدها، تیم ملی را وارد وادی خطرناکی کردند که نتیجه آن هم آسیب‌های مادی دامنه‌دار و مهم‌تر از آن آسیب‌های حیثیتی متعدد برای فوتبال کشور بود. همان گونه که در زمان رونق اقتصادی دوره اصلاحات برخی جریانات به این نکته اشاره می‌کردند که تیم اقتصادی دولت اصلاحات کار مهمی صورت نداده و اقتصادی در سطح ایران در اختیار هر شخصی قرار بگیرد، نتایجی به مراتب درخشان‌تر از دوران اصلاحات بروز خواهد کرد. اما گذشت ایام نشان داد همانطور که بعد از دوران اصلاحات بازگشت به دستاوردهای اقتصادی آن دوران ممکن نشد، بعد از کیروش نیز دستیابی به ثباتی که او ایجاد کرده بود، بسیار دشوار و سخت خواهد بود. قرار گرفتن ویلموتس بدون توجه به این واقعیت که این فرد فاقد انگیزه کافی برای حضور در ایران است، باعث شد تا فوتبال ایران در دور رفت بازی‌های نمقدماتی جام جهانی ۲ شکست تلخ را...

ادامه در صفحه ۶

راهبرد

تسلیت رهبر انقلاب در پی درگذشت سیدعلی‌اکبر محتشمی‌پور

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در پیامی درگذشت روحانی مجاهد حجت‌الاسلام سیدعلی‌اکبر محتشمی‌پور را تسلیت گفتند. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در پیامی درگذشت روحانی مجاهد حجت‌الاسلام سیدعلی‌اکبر محتشمی‌پور را تسلیت گفتند. در متن پیام رهبر انقلاب اسلامی آمده است: «درگذشت روحانی مجاهد جناب حجت‌الاسلام آقای سیدعلی‌اکبر محتشمی‌پور رحمت‌الله‌علیه را به خاندان مکرّم ایشان تسلیت عرض می‌کنم. فعالیت‌های مبارزاتی آن مرحوم که به خدمات انقلابی ایشان در دوران جمهوری اسلامی و مسوولیت‌های مهم و آنگاه به جانبازی بر اثر اقدام تروریستی دشمنان منتهی شد، سابقه ارزشمند و افتخارآمیزی است که مشمول تفضّلات الهی و ذخیره اخروی برای ایشان خواهد بود ان‌شاءالله. از خداوند متعال رحمت و مغفرت برای آن مرحوم و صبر و سکینه برای بازماندگان محترم مسالت می‌کنم.»

ایران

درگذشت مبارز خستگی‌ناپذیر

روز گذشته حجت‌الاسلام سیدعلی‌اکبر محتشمی‌پور بر اثر بیماری کرونا دار فانی را وداع گفت. دفتر ایشان در بیانیه خود در پی درگذشت او نوشته است: روح بزرگِ مبارز شجاع، جانباز انقلاب اسلامی، یاور و شاگرد همیشگی امام راحل و خادم و عاشق اهل بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام سیدعلی‌اکبر محتشمی‌پور مقارن با سالروز شهادت امام جعفر صادق(ع) به خدا پیوست.

عروج ملکوتی این بزرگ‌مرد را به همه مجاهدین راه حق، مومنین و محبین تسلیت عرض کرده و از پیشگاه حضرت باری تعالی تعجیل در فرج موعود آل محمد(ص) را خواستاریم. باشد که با ظهور آن حضرت تسکین حقیقی بر دردها و آلام مظلومین عالم قرار گیرد.

محتشمی‌پور عضو شورای مرکزی مجمع روحانیون مبارز بود. وی وزیر کشور کابینه دوم میرحسین موسوی در زمان ریاست‌جمهوری آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای (۱۳۶۸-۱۳۶۴)، نماینده دوره‌های سوم و ششم مجلس شورای اسلامی، از بنیانگذاران حزب‌الله لبنان و تا ۱۵ فروردین ۸۹ دبیر کل کنفرانس بین‌المللی حمایت از قدس بود. محتشمی در جریان دهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری ایران ریاست کمیته صیانت از آرای مردم ستاد انتخاباتی میرحسین موسوی را بر عهده داشت. در پی درگذشت علی‌اکبر محتشمی‌پور اما جز رهبر انقلاب، بسیاری از مسوولان ارشد و چهره‌های سیاسی، مذهبی و فرهنگی در پیام‌های جداگانه تسلیت گفتند. همچنین در حالی که سیدمحمد خاتمی، رییس دولت اصلاحات، «رحلت حاج سید علی اکبر محتشمی‌پور را خسارتی بزرگ برای ایران و انقلاب و اسلام» خواند، رییس جمهوری در پیام تسلیت خود اظهار کرد: «این روحانی مجاهد و عالم وارسته که جزو پیشگامان و همراهان پرتلاش و دلسوز نهضت امام خمینی (ره) بود، همه عمر خویش را صرف ترویج نهضت اسلامی و تحقق آرمان بلند انقلاب و نظام اسلامی کرد.» همزمان سیدابراهیم رییسی، رییس قوه قضاییه و یکی از ۷ کاندیدای انتخابات ریاست‌جمهوری پیش‌رو در پیامی درگذشت محتشمی‌پور به عنوان یکی از یاران قدیمی نهضت امام بزرگوار را موجب تاسف و تاثر خواند و محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه نیز در پیامی نوشت: «مرحوم محتشمی‌پور از چهره‌های برجسته و مبارز خستگی‌ناپذیر در جریان نهضت و انقلاب اسلامی بود که افتخار شاگردی و همراهی با حضرت امام خمینی (ره) بنیانگذار کبیر انقلاب اسلامی را داشت و رنج زندان و تبعید از سوی رژیم ستمشاهی از ایران عزیز را به جان خرید و همچنین نقش برجسته‌ای در شکل‌گیری شجره طیبه مقاومت اسلامی در لبنان و حمایت از آرمان مقدس فلسطین و قدس شریف داشت. حضور فعال و بی‌بدیل ایشان در عرصه دیپلماسی کشور به خصوص در جبهه مقاومت و مبارزه علیه رژیم غاصب صهیونیستی ماندگار است که در این راه تامرز شهادت از سوی تروریست‌های صهیونیست پیش رفت و به مقام جانبازی نایل آمد.»

همزمان برخی از مراجع و روحانیون برجسته نیز به این واقعه واکنش نشان داده و در پیام‌هایی جداگانه تسلیت گفتند. چنانکه آیت‌الله سیدمحمد موسوی بجنوردی در پیامی اظهار کرد: «خبر دردناک فقدانِ عدالتخواه بزرگ و مجاهد نستوه و یار امام مرحوم حضرتِ حجت‌الاسلام محتشمیِ نازنین آکنده از سوز است و هر چند دیدگان گریان و کامِ همه آزادیخواهان از این فراق و جدایی تلخ است اما به یقین روح آن آزاده با تقوی در کنار مرادش بر خوان رحمت اهل بیت و در جوار فضل ربوبی است. اینجانب رحلت این عالم مجاهد و با تقوا را به همه یاران و اصحاب حضرت امام خمینی (ره) و به‌ویژه سلاله خلفِ صالح ایشان حضرت آیت‌الله آقای حاج سید حسنِ خمینی و خانواده صبور آن مرحوم تسلیت عرض می‌کنم و علو درجات در جنت‌المأوی برای آن عزیز خواستارم.» این در حالی بود که علاوه بر آیت‌الله بیات زنجانی، بیت‌الله مرحوم صانعی نیز این واقعه را تسلیت گفت. همچنین آیت‌الله موسوی خوئینی، اسحاق جهانگیری، الیاس حضرتی، محمدرضا عارف، محسن هاشمی رفسنجانی، حبیب‌الله بیطرف، مجید انصاری، عبدالرضا رحمانی فضلی، حسین جابری انصاری، سیدهادی خامنه‌ای، علی یونسی و محمود صادقی به این مناسبت در پیام‌هایی تسلیت گفتند. این در حالی بود که حزب‌الله لبنان و مجمع روحانیون مبارز نیز در پیام‌هایی جداگانه نسبت به این واقعه تلخ واکنش نشان دادند.

اوراق مالی و فروش دارایی راهکار تامین مالی سال ۱۳۹۹

پاسخ دولت به کاندیداهای ریاست‌جمهوری

وزارت اقتصاد در پی اظهارات برخی از کاندیداهای سیزدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری نسبت به عملکرد حوزه‌های ماموریتی و وظیفه‌ای این وزارتخانه، طی اطلاعیه‌ای ضمن ارایه پاسخ به این اظهارات تأکید کرد: تأمین مالی از محل استقراض از بانک مرکزی خط قرمز دولت‌های یازدهم و دوازدهم بوده است.

در این اطلاعیه آمده است: «سال ۱۳۹۹ سال ویژه‌ای از نگاه اقتصادی است و چندین واقعه و رخداد به‌صورت همزمان اداره کشور را از منظر تأمین مالی اقتصاد و بودجه دولت تحت تأثیر قرار داده و با چالش روبرو ساخته است. بودجه به عنوان سند دخل و خرج کشور، در سال ۱۳۹۹ در شرایط تحریمی و فارغ از تبعات و آثار اقتصادی و اجتماعی شیوع ویروس کرونا و آسیب‌های ناشی از آن به تصویب رسید. با این حال مجموعه اتفاقاتی که در سال گذشته در اقتصاد جهان و کشور رخ داد، علاوه بر آنکه منجر به کاهش درآمدهای ارزی و ریالی کشور شد، هزینه‌های پیش‌بینی نشده گسترده‌ای را به بودجه دولت تحمیل کرد. بودجه‌ای که میزان مصارف آن بیش از ۵۷۰ هزار میلیارد تومان بود و وصول منابع آن با تردید همراه بود. اما دو موضوع، درآمدهای نفتی ما در سال گذشته را به نحو چشمگیری کاهش داد. از یک سو محدودیت‌های ناشی از تحریم‌های ظالمانه و یکجانبه امریکا در حوزه‌های نفتی و بانکی تشدید شد و از سوی دیگر میانگین سالانه قیمت جهانی نفت در اثر شیوع ویروس کرونا کاهش یافت و به تبع آن، به نحو چشمگیری درآمدهای نفتی دولت از محل صادرات نفت تحت تأثیر قرار گرفت، به نحوی که در سال گذشته تنها کمی بیشتر از ۱۲ هزار میلیارد تومان از این محل به حساب خزانه واریز شد و حتی منابع مورد نیاز برای هدفمندی یارانه‌ها نیز به خاطر محدودیت فروش و صادرات فرآورده‌های نفتی دچار آسیب شد. بنابراین در تأمین مالی بودجه کشور و حفظ تعادل در آن باید این ملاحظات مد نظر واقع می‌شد. از این رو تأمین مالی بودجه عمومی و تعادل بخشی به آن با بروز کمترین آثار منفی، به یکی از مهم‌ترین مسائل سیاست‌گذار مالی در سال گذشته تبدیل شد. در واقع نکته مهم این است که چگونه باید کاهش منابع ناشی از فروش نفت و همچنین در مضیقه قرار گرفتن سایر درآمدهای دولت، ناشی از شیوع ویروس کرونا و همچنین تأمین هزینه‌های پیش‌بینی نشده را که در اثر شیوع این ویروس پیش آمده بود، در بودجه دولت، جبران یا تأمین کرد.

مدیریت هزینه‌ها اولویت اصلی دولت

آنچه برای تعادل‌بخشی به بودجه آنچه مبنای عمل قرار گرفت در دو حوزه قابل تشریح است. به ترتیب اولویت، ابتدا در بخش مصارف و سپس در بخش منابع بودجه اقدامات گسترده‌ای صورت گرفت. به‌طور کلی در بخش مصارف تلاش شد تا با رعایت استانداردها و بدون آسیب‌رسانی به کیفیت خدمات‌رسانی دولت به جامعه تا حد امکان، هزینه‌ها مدیریت شده و کاهش یابند و اولویت پرداختها به هزینه‌های ضروری و اجتناب ناپذیر اختصاص یابد. در این ارتباط تامین اعتبارات پرداخت‌های مربوط به جبران خدمات کارکنان دولت و کمک به تامین اعتبارات مربوط به پرداخت مستمری بازنشستگان صندوق‌های بازنشستگی لشکری و کشوری (بالحاظ همسان‌سازی مستمری بازنشستگان صندوق‌های مذکور)، پرداخت اصل و سود اوراق مالی منتشره (به جهت اجتناب از نکول اوراق دولتی و بالطبع کاهش اعتماد عمومی) و پرداخت به موقع یارانه‌های معیشتی (علاوه بر یارانه قانون هدفمندی) از جمله مصادیق این رویکرد بوده است. از سوی دیگر در سال شیوع ویروس کرونا امکان کاهش هزینه‌ها در حوزه‌هایی فراهم گردید که تا پیش از این ورود به آنها یا با جدیت انجام نمی‌پذیرفت یا از ورود به آن به دلایل مختلف اجتناب می‌شد. به عنوان نمونه در همین بازه کوتاه، نتایج چشمگیری در توسعه فعالیت‌ها و خدمات چه در سطح کسب و کارها و چه خدمات دولتی با استفاده از ظرفیت‌های بی‌شمار فناوری اطلاعات و اینترنت حاصل آمد و در ارایه آموزش‌های از راه دور بر بستر اینترنت در مدارس و دانشگاه‌ها شاهد عملکرد قابل توجهی بودیم یا اینکه امکان دریافت بسیاری از استعلامات و پاسخ بسیاری از درخواست‌ها به‌صورت الکترونیک فراهم شد که این امور تا پیش از شیوع کرونا شاید به راحتی میسر نبود. نمونه دیگر از اینگونه کاهش هزینه‌ها که در گذشته فرصت آنها فراهم آمد، کاهش تعدادهمایش‌ها و گردهمایی‌ها، کاهش تعداد سفرهای خارجی، کاهش روزهای تکلیفی حضور کارکنان در ادارات و انعطاف‌پذیری در ساعات کاری اداری کارکنان دولت بود، که تا حدودی کاهش هزینه‌ها را در پی داشت. از دیگر حوزه‌هایی که در مدیریت هزینه‌ها مورد توجه قرار گرفت، تخصیص هدفمند اعتبار به طرح‌های عمرانی بود. در سال جاری از تخصیص اعتبار به طرح‌هایی غیر استراتژیک که پیشرفت فیزیکی آنها از آستانه مشخص کمتر بود یا در سال‌های نزدیک به بهره‌برداری نمی‌رسیدند اجتناب شد.

ظرفیت‌های اصلی برای تامین منابع درآمدی بودجه سال ۱۳۹۹

بودجه سال ۱۳۹۹ از نظر منابع و مصارف یکی از منحصر به فردترین بودجه‌های سنواتی کشور بود. این بودجه در دشوارترین شرایط تحریمی تا حدود زیادی از نفت فاصله گرفت. باید اذعان کرد که برای قطع وابستگی بودجه به نفت و پوشش عدم تحقق منابع درآمدی پیش‌بینی شده در طراحی‌ها، تنها به یک منبع درآمدی بسنده نکرده‌ایم و با هدف مدیریت کلان اقتصاد کشور و تعادل بخشی به بودجه عمومی تلاش کردیم از تمامی منابع دارای ظرفیت بهره ببریم، تا شاهد حداقل عوارض و آسیب‌ها در میان مدت و بلندمدت باشیم. شاید برخی از روش‌ها در کوتاه‌مدت ساده‌تر باشند و منابع بیشتری را در اختیار دولت قرار دهند، اما باید اقتصاد کشور را در مقاطع مختلف زمانی بررسی کنیم و بهترین روش‌های تأمین مالی را در این چارچوب انتخاب کنیم. بر همین اساس، دولت برای پر کردن خلأ درآمدهای نفتی و متعادل کردن درآمدها و هزینه‌های بودجه، علاوه بر افزایش اثربخشی نظام مالیاتی، مدیریت و فروش اموال و دارایی‌ها و واگذاری دارایی‌های مالی را با رویکردی بهره ورتر از سال‌های قبل مورد توجه خود قرار داد. در این ارتباط باید تاکید کرد که به هیچ عنوان استقراض از بانک مرکزی و افزایش قیمت دلار (منتهی به کاهش ارزش پول ملی و تورم)، به عنوان گزینه‌هایی برای تامین منابع بودجه مطرح نبوده و استفاده نشده است.

تامین مالی از طریق افزایش اثربخشی نظام مالیات

در مجموع باوجود تمامی پیشرفت‌های صورت گرفته در نظام مالیاتی، اما با توجه به آسیب اقتصاد در اثر شیوع کرونا، عملکرد نظام مالیاتی در سال گذشته با تردید روبرو بود. بر اساس پیش‌بینی‌ها حدود ۱۵ درصد از تولید ناخالص داخلی به‌صورت مستقیم از پدیده شیوع ویروس کرونا آسیب دید. با این حال در سال گذشته در نتیجه اعمال برخی از سیاست‌ها و تعریف منابع جدید مالیاتی تمامی درآمدهای مالیاتی پیش‌بینی شده تحقق یافت. برای نمونه در سال گذشته با تدبیری که خوشبختانه به تأیید مراجع ذیصلاح رسید، بخشش جرایم مالیاتی به شرط پرداخت اصل میزان مالیات برای تولیدکنندگان کالا و ارایه‌دهندگان خدمات در دستور کار قرار گرفت و از این طریق حدود ۱۲ هزار میلیارد تومان درآمد مالیاتی محقق شد.

تامین مالی از طریق فروش دارایی‌های دولت

اصل اساسی خصوصی‌سازی در دولت تدبیر و امید واگذاری به بخش خصوصی با رعایت قوانین و مقررات است. در این ارتباط هیات واگذاری مسوولیت نظارت بر حسن اجرای امور را دارا است. هیات واگذاری به عنوان یک هیات فراقوه‌ای متشکل از دو عضو دولت (وزیر امور اقتصادی و دارایی و وزیر دادگستری) و روسای اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی و اتاق تعاون ایران دارای حق رای و دو نماینده مجلس به عنوان اعضای ناظر است و کلیه واگذاری‌ها با تایید این هیات صورت می‌پذیرد. در سال گذشته از سوی این هیات، روش واگذاری تحول اساسی یافت و با توجه به مزایای فراوانی که واگذاری در بازار سرمایه فراهم می‌آورد، اولویت خصوصی‌سازی بر واگذاری از طریق بازار سرمایه قرار گرفت. بازار سرمایه بازاری شفاف است و قیمت‌ها در محیطی تعیین می‌شود که همگان نسبت به آن آگاه هستند. در این محیط رقابت بدون حاشیه صورت می‌پذیرد و خیلی از آسیب‌ها، بروز پیدا نمی‌کند. اتخاذ این رویکرد علاوه بر آنکه سبب شد تا در واگذاری‌ها موفق‌تر عمل شود، حاشیه‌های واگذاری نیز به حداقل رسانده شد. در سال گذشته حدود ۳۵ هزار میلیارد تومان در بازار سرمایه واگذاری صورت پذیرفت که در مقایسه با سنوات گذشته بسیار قابل توجه است. نیمی از این میزان واگذاری به صورت واگذاری باقیمانده سهام دولت در قالب صندوق سرمایه‌گذاری صورت پذیرفت تا اهداف دیگری همچون عدالت اجتماعی و مردمی کردن اقتصاد در واگذاری‌ها مورد توجه قرار گیرد. با استفاده از این روش علاوه بر آنکه کلیه مبلغ واگذاری به‌صورت نقد دریافت شد و عملاً ریسک عدم وصول اقساط در آینده به‌صورت کامل از بین رفت، نحوه و شیوه قیمت‌گذاری و قیمت مورد معامله، به‌صورت کاملا شفاف به همراه میزان تخفیفی که در نظر گرفته شد، از ابتدای پذیره‌نویسی به اطلاع عموم مردم رسید.

تامین مالی از طریق انتشار انواع اوراق مالی اسلامی

با توجه اجماع صاحبنظران در خصوص آثار زیانبار مترتب بر استقراض دولت از بانک مرکزی برای تامین مالی بودجه و به تبع آن افزایش تورم، تاکید دولت‌های یازدهم و دوازدهم بر عدم استفاده از این روش (استقراض از بانک مرکزی برای تأمین منابع بودجه عمومی) بوده است. بر این اساس، مبتنی بر اجازه‌های قانونی و موافقت مقام معظم رهبری در سال ۱۳۹۹ مطابق چند سال اخیر، دولت توانست برای تأمین منابع مورد نیاز بودجه از انتشار اوراق مالی اسلامی استفاده کند. در واقع با این اجازه به دولت اختیار داده شد تا در مقابل استقراض از بانک مرکزی نسبت به انتشار اوراق مالی اسلامی اقدام نماید. باید به این نکته هم توجه کنیم که بسیاری از کارشناسان معتقدند در شرایط رکودی (که متاسفانه در نتیجه تحریم‌های ظالمانه و شیوع ویروس کرونا اقتصاد کشور به آن مبتلا شد)، مخارج دولت اگر با برنامه صورت پذیرد چه در قالب طرح‌های عمرانی و چه مصارف هزینه‌ای می‌تواند محرک خروج از رکود باشد و صرفاً کاهش هزینه‌های دولت نباید هدف باشد. بنابراین باید برای جلوگیری از رشد منفی و با توجه به شیوع ویروس کرونا که به بیش از ۱۵ درصد تولید ناخالص داخلی کشور آسیب رسانده است، سیاست‌هایی اعمال کنیم که به تحریک تقاضا هم کمک کند. البته در این خصوص باید به این موضوع هم توجه شود که آمار موید آن است که متأسفانه در چند سال اخیر علاوه بر اینکه رشد سرمایه‌گذاری ما مطلوب یک اقتصاد پرتحرک و دارای رونق نیست، نیاز به تحریک مصرف بخش خصوصی نیز وجود دارد. در این شرایط فروش اوراق نمی‌توانست تنها به عامه مردم و از محل منابع خانوار صورت بگیرد و لزوماً در اینجا اشخاص حقوقی نیز باید در خرید اوراق مشارکت می‌کردند. بنابراین میزان انتشار اوراق به نحوی برنامه‌ریزی گردید تا نهادهای مالی، از محل منابعی که امکان سرمایه‌گذاری در دیگر بازارها به ویژه بازار سهام را ندارند یا منابع مازاد خود، به تأمین منابع مالی مورد نیاز بودجه دولت نیز اقدام کنند. همچنین در خصوص انتشار اوراق که ابزار غیرتورمی محسوب می‌شود و ارتباطی به کاهش ارزش پول ملی، تورم و گران کردن دلار نیز ندارد اشاره می‌شود که در سال گذشته با عرضه انواع اوراق در بازار پول و سرمایه بالغ بر ۲۰۲ هزار میلیارد تومان تامین مالی صورت پذیرفته که از این میزان ۱۳۰ هزار میلیارد تومان با حداکثر میزان شفافیت به صورت نقدی به فروش رسیده است. در این ارتباط ذکر چند نکته ضروری است: اول، دولت با انتشار و عرضه اولیه اوراق، در حقیقت از محل نقدینگی موجود در جامعه و نه پول پرقدرت به تامین مالی ناترازی مبادرت می‌ورزد. دوم، طی دهه‌های اخیر در بیش از ۱۵۳ کشور جهان، ابزار سیاست پولی کلیدی، عملیات بازار باز (OMO) بانک مرکزی است، که در ۹۰ درصد موارد، عملیات بازار باز بر روی اوراق دولتی انجام می‌شود و نتیجه در اغلب موارد، موفقیت سیاست‌گذار پولی در کنترل تورم به‌واسطه انضباط بخشی به تامین مالی دولت و عدم استقراض از محل پول پرقدرت و نیز قاعده‌مند ساختن ارتباط مالی بانک‌ها با بانک مرکزی ذیل عملیات بازار باز و در چارچوب دالان نرخ بهره بین بانکی و اعطای تسهیلات قاعده‌مند است. سوم، از جمله عوامل تعیین‌کننده در تورم، سرعت گردش پول و ضریب فزاینده نقدینگی است. به اذعان کارشناسان، انتشار اوراق کاهنده ضریب فزاینده نقدینگی است. چهارم، فقدان بازار بدهی و عدم انتشار اوراق دولتی در مسیر جبران ناترازی می‌توانست نتایج نامطلوبی در اقتصاد کشور ایجاد نماید. حسب اعلان رسمی مقام پولی انتشار اوراق مالی اسلامی توسط دولت در سال ۱۳۹۹ توانسته است، ۳۲ درصد از رشد پایه پولی و ۲۶ درصد از رشد نقدینگی موجود کشور و تبعات تورمی آن جلوگیری نماید. پنجم، امروزه در جهان بالاخص در شرایط شیوع ویروس کرونا، شاهد انتشار وسیع اوراق از سوی دولت‌های مختلف با درجه توسعه یافتگی گوناگون هستیم. شایان ذکر است، بهره‌گیری از ظرفیت انتشار اوراق در کشور، حاصل سال‌ها تلاش منسجم و کاملا در مسیر دانش بشری و تجربیات کشورهای مختلف و نیز متناسب با اهداف غایی نظیر کنترل تورم و تحقق رشد اقتصادی پایدار و با کیفیت است. در این ارتباط باید اشاره شود که تجربه موفق چند سال اخیر به ما آموخت اگر به خطوط قرمز و چارچوب طراحی شده پایبند باشیم، می‌توانیم با موفقیت از این روش بخشی از منابع را تجهیز کنیم.

برداشت از صندوق توسعه ملی برای تأمین منابع بودجه

در این خصوص باید اشاره کرد که در شرایطی که به واسطه تحریم‌های ظالمانه و یکجانبه، دشمن از تمامی ابزارها و روش‌های پیچیده برای تحت فشار قرار دادن اقتصاد کشور کمک گرفته بود، دولت می‌بایست با استفاده از روش‌های مختلف به مقابله با آنها می‌پرداخت. اشاره شد که در نتیجه اعمال تحریم‌ها، درآمدهای حاصل از صادرات نفت کشور در مقایسه با سال‌های قبل شرایط متفاوتی را تجربه کرد. با شیوع ویروس کرونا شرایط اقتصادی کشور متفاوت شد و نمی‌توان انتظار داشت که مالیات به عنوان پاک‌ترین درآمد دولت در این شرایط بخش اصلی بار تأمین منابع بودجه را به دوش بکشد. با لحاظ این موارد باید اشاره شود که تمامی برداشت‌ها از منابع صندوق توسعه ملی بر اساس قوانین و مقررات همانند بودجه سنواتی صورت پذیرفته است. برای نمونه در قانون بودجه به دولت اجازه داده می‌شود برای مصارف خاص همچون حوزه‌های دفاعی، آب و فاضلاب، صدا و سیما، موضوعات دانش بنیان، محیط زیست و غیره از منابع صندوق توسعه ملی برداشت نماید. این گروه از برداشت‌ها با دلایل متقن و توجیه کلیدی و حیاتی بودن موضوعات صورت می‌پذیرد. همچنین در برخی شرایط به علت بروز برخی موضوعات خاص و ویژه دولت اجازه برداشت از صندوق توسعه ملی را اخذ کرده است. برای نمونه در بحث مبارزه با شیوع کرونا، مبتنی بر مصوبه ستاد ملی کرونا و با اذن رهبر معظم انقلاب اجازه برداشت یک میلیارد دلار از منابع صندوق توسعه ملی به دولت داده شد تا از منابع صندوق برای مبارزه با شیوع کرونا استفاده کند که البته این امر می‌بایست با رعایت شرایطی خاص همزمان با تقویت تولید داخل و توسعه فعالیت‌های دانش بنیان انجام می‌پذیرفت. با این تفاسیر آنچه در خصوص برداشت از صندوق توسعه ملی باید به آن توجه کنیم آن است که استفاده از منابع صندوق تنها بر اساس قوانین و مقررات صورت می‌پذیرد و برداشت حتی یک دلار از آن بدون توجه به این محدودیت امکان پذیر نیست. همچنین باید اشاره شود که علاوه بر این برداشت ویژه مرتبط با موضوع کرونا و بخشی از مواردی که در تبصره ۴ قانون بودجه آمده است، در سال ۱۳۹۹ هیچ برداشت جدید دیگری در این مدت از صندوق صورت نگرفته است. در پایان باید اشاره شود که دولت یازدهم و دوازدهم هیچگاه به‌دنبال استقراض از بانک مرکزی و پولی شدن کسری ناشی از عدم تحقق منابع و همچنین تامین مالی از طریق افزایش قیمت دلار (منتهی به کاهش ارزش پول ملی و تورم) نبوده و در سال‌های متمادی خط قرمز دولت استفاده از این شیوه‌ها برای تأمین هزینه‌ها خود بوده است. این نکته آشکار است که در سال‌های اخیر هر میزان منابع ارزی در اختیار دولت قرار داشته است، مصارف آن مشخص بوده و عمدتاً برای تامین کالاهای اساسی مورد استفاده قرار گرفته است. بنابراین آنچه دولت انجام داده است، برای تأمین کسری احتمالی ناشی از عدم تحقق منابع پیش‌بینی شده در بودجه بر اساس اولویت صرفه‌جویی هزینه‌ها، افزایش درآمدهای مالیاتی، عرضه بنگاه و اموال دولتی و نهایتاً انتشار اورق دولتی است و دولت تلاش کرده است تا با استفاده از ترکیب بهینه همه این روش‌ها، ضمن پشت سر قرار دادن این دوره زمانی خاص، به تحقق اهداف اقتصادی کشور نزدیک‌تر شود. مجدداً به این نکته حائز اهمیت تاکید می‌شود که در دولت یازدهم و دوازدهم از استقراض از بانک مرکزی و پولی شدن کسری ناشی از عدم تحقق منابع خودداری شده است و ذکر مستمر توهم استقراض دولت از بانک مرکزی، دلایل خاص دارد که از آن عبور می‌کنیم».

کلان

با استناد به گزارش مرکز آمار در خصوص تورم تولیدکننده مشخص شد

افزایش تورم پیش‌نگر در سال ۹۹

براساس تازه‌ترین گزارش مرکز آمار، شاخص قیمت تولیدکننده در سال گذشته با افزایشی ۱۲،۴ درصدی نسبت به سال ۹۸ به ۴۶،۷ درصد رسید. به عبارت دیگر میانگین قیمت دریافتی توسط تولیدکننده و آنهایی که کالا یا خدمات ارایه می‌دهند در سال ۹۹ نسبت به سال قبلش ۴۶،۷ درصد افزایش داشته است. در این بین تورم سالانه بخش‌های کشاورزی ۳۶،۵ درصد، معدن ۷۹،۸ درصد، صنعت ۵۶،۸ درصد، برق ۴۶،۶ و خدمات ۳۷،۸ درصد اعلام شد. از آنجایی که تورم تولیدکننده، نوعی تورم پیش‌نگر برای مصرف‌کننده است و به نوعی افزایش هزینه بخش‌های مختلف اقتصادی را مشخص می‌کند، انتظار می‌رود که در سال جاری نیز به قیمت کالاها و خدمات افزوده شود، چراکه این افزایش قیمت با انتقال به مصرف‌کننده نهایی قدری از دوش تولیدکننده برداشته می‌شود. با نگاهی مختصر به جداول و بررسی توالی زمانی آنها می‌توان به این نتیجه رسید که در سال جاری قیمت کالا و خدمات تولید و ارایه شده توسط تولیدکنندگان افزایش خواهد یافت. با استناد به جدول‌هایی که مرکز آمار در گزارش خود از آنها استفاده کرده، عدد شاخص قیمت برای بخش کشاورزی از ۴۴،۴ در سال ۹۰ به ۳۲۰،۷ رسید که در بین زیرگروه‌های این بخش، باغداری با تغییر ۵۳،۶ درصدی نسبت به سال ۹۸ بیشترین افزایش و سبزیجات و حبوبات نیز با تغییری به اندازه ۲۷،۵ کمترین افزایش را داشتند. در بخش پرورش حیوانات، دامداری سنتی و صنعتی به ترتیب با افزایش ۲۲۸ و ۲۱۲،۴ در شاخص‌های قیمتی‌شان در یک دهه در پایان سال ۹۹ به ۳۱۷،۹ و ۳۰۹ رسیدند. این دو گروه تاثیر زیادی بر قیمت محصولات پروتئینی دارند و از آنجایی که واردات محصولات دامی نیز کم و بیش مشکلاتی دارد به نظر می‌رسد افزایش قیمت در سال جاری در این بخش دور از ذهن نباشد. در صنعت (ساخت) تولید مواد غذایی، تولید پوشاک، تولید کاغذ و فرآورده‌های کاغذی و تولید داروها و فرآورده‌های دارویی نیز نسبت به سال ۹۸ به ترتیب افزایشی ۴۲،۲؛ ۴۷،۹؛ ۴۸،۶ و ۲۹،۷ درصد افزایش داشته است. بخش خدمات نیز در سال ۹۹ افزایش قیمتی به اندازه ۳۷،۸ درصد نسبت به سال ۹۸ تجربه کرده است. تورم سالانه تولید، انتقال و توزیع نیروی برق نیز ۴۶،۶ درصد بود. این امر در کنار افزایش نه چندان زیاد قیمت برق و البته فعالیت رمزارزها در داخل می‌تواند بدهی دولت به نیروگاه‌ها را افزایش دهد. در این صورت در تامین برق نیز ممکن است مشکلاتی پدید آورد. براساس گزارش مرکز آمار در ۴ فصل سال گذشته شاخص کل به ترتیب ۲۴۲،۵، ۲۹۴،۸، ۳۴۶،۷ و ۳۸۰،۸ و شاخص کل سال نیز ۳۱۶ اعلام شد. استخراج معدن با ۵۳۲ بیشترین عدد را در میان تمام بخش‌ها به خود اختصاص داد. با استناد به این گزارش تورم نقطه به نقطه تولیدکننده در زمستان ۹۹ با ۶۷ درصد بیشترین عدد تورمی طی فصل‌ها از سال ۹۱ تا ۹۹ را به خود اختصاص داد. بدین معنا که فصل گذشته سخت‌ترین فصل برای تولیدکنندگان بوده و این تورم نیز به گروه مصرف‌کنندگان منتقل می‌شود. در این صورت پر بیراه نیست که تورم در سال جاری افزایش یابد. کمترین تورم نقطه‌ای فصلی از سال ۹۱ تا ۹۹ نیز به پاییز سال ۹۴ با ۳،۵ درصد تعلق گرفت. نکته دیگری که باید به آن اشاره کرد تورم بخش صنعت (ساخت) در سال گذشته بود که در زمستان به ۹۳،۶ درصد رسید که بالاترین تورم نقطه به نقطه در هر فصل در کل دهه ۹۰ بود. البته که روند افزایش تورم در این بخش از بهار سال گذشته شروع شده بود که در زمستان به اوج خود رسید. بخش صنعت از آن جهت مهم است که تقریبا تولید تمام کالاها از پوشاک تا صنایع دارویی را دربر می‌گیرد و برای بهبود شرایط رفاهی کشور بهتر است به آن توجه ویژه‌ای شود. با مقایسه اعداد و ارقام می‌توان به این نتیجه رسید در شرایطی که معاملات بین‌المللی در شرایط خوبی قرار گرفته و تجارت نیز از رونق نسبی برخوردار باشد، تورم برای گروه تولیدکننده یا یک گپ زمانی برای مصرف‌کننده کاهش خواهد یافت.

بررسی وضعیت شاخص فلاکت در ایران

به گفته استیو هانکه، اقتصاددان امریکایی تورم بالا اصلی‌ترین دلیل بالا بودن شاخص فلاکت اقتصادی در ایران و کاهش ارزش ریال، مهم‌ترین عامل بالا بودن تورم است. استیو هانکه در رابطه با رتبه ایران در شاخص فلاکت طبق شاخص تعدیل یافته فلاکت گفت: در بین ۱۵۶ کشور رتبه‌بندی شده، ایران در رده هشتم قرار می‌گیرد. بالاترین میزان فلاکت اقتصادی هم مربوط به کشورهای ونزوئلا، لبنان، زیمبابوه، سودان، سوریه، آرژانتین و ترکیه است.

عربستان دیگر کشور تولیدکننده نفت نیست

هنگامی که وزیر انرژی عربستان سعودی گفت که عربستان سعودی دیگر یک کشور تولیدکننده نفت نیست احتمالا به معنای واقعی کلمه چنین حرفی زد. شاهزاده عبدالعزیز بن سلمان هفته گذشته به پایگاه خبری «اس‌اند پی گلوبال پلاتس» گفت: عربستان سعودی دیگر یک کشور تولیدکننده نفت نیست بلکه یک کشور تولیدکننده انرژی است. عربستان سعودی بلندپروازی‌های بالایی در زمینه انرژی سبز شامل تولید گاز، تجدید پذیرها و هیدروژن دارد. شاهزاده عبدالعزیز گفت: من از دنیا می‌خواهم این موضوع را به عنوان واقعیت قبول کند. ما برنده همه این فعالیت‌ها خواهیم بود. عربستان سعودی قطعا از گذار انرژی سود می‌برد. در حالی که غول‌های نفتی نظیر اکسون‌موبیل، شورون و رویال داچ‌شل سرگرم کشمکش با فعالان اقلیمی در اتاق‌های هیات مدیره و دادگاه‌ها هستند، شرکت‌های ملی نفت در کشورهای مختلف عضو اوپک مشتاقانه از قیمت‌های بالاتر نفت سود می‌برند.

اخبار

نامزدها برنامه اقتصادی روشنی ندارند

اولین مناظره انتخاباتی سیزدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری نشان داد که کاندیداها برنامه اقتصادی دقیق و روشنی ندارند و صرفا به بیان کلی و بدیهیات‌گویی چون تقویت تولید، رشد صادرات و... بسنده کردند. میثم هاشم‌خانی در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: در طول پخش اولین مناظره انتخاباتی، حرف‌های شفاف و صریح اقتصادی زده نشد و بخش اعظم مناظره به جواب‌های متقابل کاندیداها به یکدیگر و کلی گویی درباره مسائل اقتصادی پرداخته شد. اگر کسی نمی‌دانست که این یک مناظره اقتصادی است، با دیدن آن هم متوجه نمی‌شد، زیرا در کل مناظره اقتصادی نبود. یک دهم از کل زمان مناظره حرف‌های مشخصی زده شد که آنها هم کلی و بدیهه‌گویی بودند که قابل سنجش نیستند. این کارشناس اقتصادی با اشاره به دو موضوع اقتصادی فراموش شده در اولین مناظره انتخاباتی گفت: دو موضوع امروز اقتصاد یکی تورم بالا و دیپلماسی اقتصادی و روابط خارجی کمک‌کننده به اقتصاد است که به آن‌ها اشاره‌ای نشد، در حالی که انتظار می‌رفت همه کاندیداها به این موضوعات توجه کنند. هاشم‌خانی ادامه داد: همچنین، در طول مناظره تقریبا صحبت‌های خاصی گفته نشد که بتوان تفاوت دیدگاه کاندیداها را درباره موضوعات اقتصادی مختلف درک کرد. بنابراین، تمام کاندیداهای ریاست‌جمهوری برنامه اقتصادی دقیقی ندارند و از آغاز تبلیغات تاکنون در حال فکر کردن هستند که اتفاق تلخی است.

وعده واریز بخش دوم سود سهام عدالت

در حالی که حدود سه ماه از واریز بخش نخست سود سهام عدالت سال ۱۳۹۸ گذشته است، بخش دوم سود هنوز واریز نشده و هر بار وعده جدیدی در مورد زمان یا نحوه واریز این سود اعلام می‌شود. به گزارش ایسنا، سود سهام عدالت سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۷ طی یک مرحله به حساب مشمولان سهام عدالت واریز شد، اما سود سال ۱۳۹۸ سرنوشت دیگری داشت و قرار شد طی دو مرحله به حساب سهامداران واریز شود، یعنی مرحله نخست در ۲۸ اسفندماه سال ۱۳۹۹ واریز شد و مشمولان ۵۰ درصد سود سهام خود را دریافت کردند. در این راستا، قرار شد مرحله دوم سود در سال جدید واریز شود و حتی وعده داده شده بود این اتفاق قبل از ماه مبارک رمضان یعنی در اواخر فروردین ماه رخ دهد. اما این اتفاق نیفتاد و پس از آن اعلام شد که شرکت‌ها سود سهام را به شرکت سپرده‌گذاری واریز نکرده‌اند. در این راستا، حسین فهیمی-مدیرعامل شرکت سپرده‌گذاری مرکزی -این خبر را اعلام کرد که نام پنج شرکتی که تاکنون سود سهام عدالت را به حساب این شرکت واریز نکرده‌اند، اعلام خواهد شد که این اتفاق نیز نیفتاد. پس از آن شنیده‌هایی از شرکت سپرده‌گذاری مرکزی به گوش رسید مبنی بر اینکه از آنجایی که شرکت‌هایی که باید سود را پرداخت کنند یا با مشکل مالی روبه‌رو هستند یا برنامه افزایش سرمایه در آن احتمالا بخش دوم سود هم به دو بخش ۳۰ درصدی و ۲۰ درصدی تبدل شده و به حساب مشمولان واریز خواهد شد، اما این اتفاق رخ نداد و اخیر افرهاد دژپسند -وزیر اقتصاد و امور دارایی -اعلام کرده است که بخش دوم سود سهام عدالت تا قبل از عید قربان یعنی ۳۰ تیرماه سال جاری به حساب مشمولان واریز می‌شود. دژپسند دلیل این تاخیر را جلوگیری از اعمال فشار بر شرکت‌های سرمایه‌پذیر اعلام کرده است. در حالی که حدود یک ماه و نیم تا وعده وزیر برای واریز سود باقی مانده است، باید منتظر ماند و دید آیا این وعده اجرایی خواهد شد یا خیر.

چند پیشنهاد برای حل مشکلات اقتصادی مردم

یک کارشناس اقتصادی ضمن بیان اینکه بدون مردمسالاری اقتصادی نمی‌توان مشکلات اقتصادی را حل کرد، چند راهکار برای رفع مشکلات اقتصادی مطرح کرد. علی رحمانی در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: دولت آینده باید اصلاح نظام بانکی و نرخ سود بانکی را در اولویت قرار دهد که مستلزم سیاست پولی مناسب و نظارت دقیق است و نظارت بانکی توسط سازمانی ترجیحا مستقل از بانک مرکزی یا یک سازمان با اختیارات کافی درون بانک مرکزی صورت گیرد تا این مهم را انجام دهد. وی افزود: دولت برای تمام شرکت‌ها، اموال و املاک خود یک سازمان و ساختار مستقلی ایجاد کند تا هر وزارتخانه‌ای چند شرکت برای خود نداشته باشد که به جای سیاست‌گذاری و حمایت از فعالان اقتصادی، خود به فعالیت اقتصادی مشغول شود، بلکه یک سازمان مستقل بر شرکت‌ها نظارت کند که هم موجب بهبود حاکمیت شرکتی و شایسته‌گزینی و مدیریت صحیح و پاسخگویی می‌شود و هم شرکت‌ها و اموال دولتی به نحو کارآمدی اداره می‌شود. این کارشناس اقتصادی ادامه داد: موضوع دیگری که دولت آینده باید به آن توجه کند، برقراری تعاملات بین‌المللی مالی و اقتصادی و احترام به کنوانسیون‌های بین‌المللی چون FATF است. اکنون مساله اصلی کشور، ضعیف شدن اقتصاد ناشی از تحریم، سوءمدیریت و عدم سرمایه‌گذاری لازم است که در این زمینه بحث فساد هم جدی است و در تمام ساختارها فساد ریشه دوانده است. وی عمده مسائل کشور را در رانت‌خواری و فساد و خویشاوندسالاری در تخصیص منابع دانست و گفت: یک راه رسیدن به توسعه و تحقق آن این است که راه‌ها و بسترهای فساد و رانت بسته شود. رحمانی در پایان سخنانش با اشاره به مردم‌سالاری اقتصادی بیان کرد: یکی از راه‌های رفع مشکلات اقتصادی، مردم‌سالاری اقتصادی و مشارکت فراگیر عمومی در اقتصاد است که این مهم از طریق پذیرش شرکت‌ها و پذیره‌نویسی پروژه‌های بزرگ از طریق بورس و سرمایه‌گذاری مستقیم و غیرمستقیم در بورس انجام می‌شود.

دلار صرافی ۲۳ هزار و ۵۴۰ تومان شد؛ دلار در مرز ۲۴ هزار تومان

دستورالعمل نهاد ناظر بر بازار متشکل ارزی تصویب شد

گروه بانک و بیمه | محسن شمشیری |

هیات عامل بانک مرکزی دستورالعمل هشت ماده‌ای «نهاد ناظر بر بازار متشکل ارزی» را تصویب کرد. بانک مرکزی اعلام کرد: به موجب دستورالعمل «بازار متشکل معاملات ارزی» یکی از ارکان سه گانه بازار متشکل معاملات ارزی، رکن نهاد ناظر بر بازار مذکور است و بر همین اساس وظیفه نهاد یاد شده نظارت بر عملیات و معاملات بازار متشکل معاملات ارزی است که اعضای آن توسط بانک مرکزی تعیین می‌شود. در این راستا هیات عامل بانک مرکزی در جلسه مورخ ۱۴۰۰/۳/۱۲ خود دستورالعمل «نهاد ناظر بر بازار متشکل معاملات ارزی»، مشتمل بر ترکیب اعضای نهاد ناظر، شرح وظایف نهاد ناظر و وظایف مدیر ناظر بر بازار متشکل معاملات ارزی را به تصویب رساند. از جمله وظایف نهاد یاد شده می‌توان به احراز صلاحیت اعضای هیات‌مدیره و مدیرعامل «شرکت مدیریت بازار متشکل معاملات ارزی ایران»، تصویب شیوه‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مرتبط با عملیات و معاملات بازار متشکل ارزی و نظارت بر رسیدگی به تخلفات مدیریت بازار اشاره کرد. گفتنی است، با تصویب این دستورالعمل گامی دیگر به منظور گسترش و توسعه بازار متشکل معاملات ارزی به عنوان بازاری خودانتظام و شفاف برای انجام معاملات ارزی براساس ساز و کار عرضه و تقاضا برداشته شد.

نرخ بازار

دوشنبه، ۱۷ خردادماه ۱۴۰۰ نرخ دلار در بازار آزاد ارز به ۲۴ هزار تومان، قیمت یورو ۲۹ هزار و ۲۰۰ تومان و درهم امارات ۶ هزار و ۶۲۰ تومان رسید و نرخ هر اونس جهانی طلا نیز ۱۸۸۴ دلار اعلام شد. نرخ دلار در صرافی‌های بانکی با ۲۰۲ تومان افزایش نسبت به روز کاری گذشته (پنجشنبه، ۱۳ خردادماه) به رقم ۲۳ هزار و ۵۴۰ تومان رسید. قیمت فروش یورو نیز با ۲۰۲ تومان افزایش نسبت به روز کاری گذشته به رقم ۲۸ هزار و ۷۰۰ تومان رسید. قیمت خرید هر دلار ۲۳ هزار و ۷۴ تومان و نرخ خرید هر یورو نیز ۲۸ هزار و ۱۳۱ تومان بود. علاوه بر این، نرخ خرید دلار در بازار متشکل ارزی ۲۳ هزار و ۸۰ تومان و نرخ فروش آن ۲۳ هزار و ۲۸۹ تومان اعلام شد. همچنین نرخ خرید یورو در این بازار ۲۸ هزار و ۷۹ تومان و نرخ فروش آن نیز ۲۸ هزار و ۳۳۴ تومان اعلام شد. همچنین در سامانه نیما در معاملات، حواله یورو به قیمت ۲۴ هزار و ۹۰۲ تومان فروخته و حواله دلار به قیمت ۲۰ هزار و ۴۶۸ تومان معامله شد. قیمت طلای ۱۸ عیار هر گرم یک میلیون و ۸۵ هزار تومان، قیمت سکه تمام بهار آزادی طرح جدید ۱۰ میلیون و ۷۷۰ هزار تومان و قیمت دلار ۲۴ هزار تومان است. قیمت سکه تمام بهار آزادی طرح قدیم نیز ۱۰ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان است. قیمت نیم سکه بهار آزادی ۶ میلیون تومان، ربع سکه بهار آزادی ۳ میلیون و ۹۰۰ هزار تومان و سکه یک گرمی ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان تعیین شده است و هر مثقال طلا ۴ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان ارزش گذاری شده است. نوسان قیمت در بازار ارز در حالی رخ داده که در تعطیلات نوروز، با تلاش سفته بازان، قیمت دلار به مرز ۲۶ هزار تومان هم رسیده بود اما انتشار خبرهای مربوط به مذاکرات هسته‌ای و... باعث عقب‌نشینی دلار از این سطح قیمتی شده است. به اعتقاد کارشناسان دو باور در بازار ارز وجود دارد که موجب نوسانات قیمتی می‌شود، نخست اینکه با مذاکره و بازگشت به برجام و... قیمت ارز کاهش چشم‌گیری خواهد داشت و دوم اینکه حتی مذاکره هم نمی‌تواند مانع از واقعیات موجود اقتصاد ایران شود و امکان کاهش چشم گیر قیمت ارز وجود ندارد و نهایتا دلار در کانال ۲۳-۲۲ هزار تومان جاخوش می‌کند. در صرافی‌های بانکی قیمت دلار و یورو نسبت به روز کاری قبل افزایش یافته است؛ بر همین اساس، قیمت فروش دلار ۲۳ هزار و ۴۳۹ تومان و قیمت خرید دلار از مردم ۲۲ هزار و ۹۷۵ تومان تعیین شده است. قیمت فروش یورو نیز معادل ۲۸ هزار و ۵۹۹ تومان و قیمت خرید یورو نیز ۲۸ هزار و ۳۲ تومان اعلام شده است. نرخ خرید و فروش دلار و یورو در صرافی‌های بانکی و بازار متشکل ارزی متغیر است و متناسب با نوسانات بازار آزاد در طول روز چندبار تغییر می‌کند.

وقایع ارزهای دیجیتالی

ایلان ماسک و چین موثرترین عوامل این هفته بازار ارزهای دیجیتالی بودند. ارزهای دیجیتالی در هفته اخیر نتوانستند صعود نیرومندی را تجربه کنند و تحت تاثیر برخی اخبار، بازارها دچار ریزش نسبی شدند. توییت‌های ایلان ماسک: این هفته هم به مانند هفته‌های اخیر توییت‌های ایلان ماسک باعث دستکاری در بازارها شد. پس از انتشار توییتی از وی که یک قلب شکسته با نماد بیت کوین را نشان می‌داد، ارزش بیت کوین دچار ریزش زیادی شد. البته وی کمی بعد عکس پروفایل خود را در شبکه اجتماعی توییتر به یک انیمه منقش به بیت کوین تغییر داد که قیمت‌ها را صعودی کرد. گروه هکری آنانیموس وی را تهدید کرده است که در صورت تداوم این دستکاری‌ها به حساب‌ها و شرکت‌های تحت مدیریت وی حمله هکری خواهند کرد. کنفرانس بیت کوین ۲۰۲۱ که در شهر میامی برگزار شد شاهد حمایت برخی از چهره‌ها از افزایش نقش ارزهای دیجیتالی در زندگی روزمره انسان بود. وارن دیویدسون- نماینده کنگره امریکا و یکی از سخنرانان این کنفرانس- گفت که باید امنیت کیف پول‌های کاربران افزایش پیدا کند. گروهی از تحلیلگران بلومبرگ در گزارشی با اشاره به ریزش اخیر قیمت بیت کوین اعلام کردند محبوب‌ترین رمزارز جهان کماکان می‌تواند تا پایان سال به محدوده ۱۰۰ هزار دلاری برسد. در کوتاه‌مدت این تحلیلگران معتقدند بیت کوین در کانال ۳۰ هزار دلاری نوسان خواهد داشت. مقابله چین با فعالیت‌های مرتبط با ارزهای دیجیتالی بیش از پیش تشدید شده است. پس از اعلام ممنوعیت هرگونه استخراج و معامله ارزهای دیجیتالی در این کشور، حساب کاربری بسیاری از فعالان ارزهای دیجیتالی چینی در شبکه‌های اجتماعی از جمله شبکه اجتماعی وی بو به دستور دولت چین تعلیق شد. بانک‌های مرکزی جهان بیش از پیش برای راه‌اندازی ارزهای دیجیتالی خود مصمم شده‌اند. مدیر ارشد بانک مرکزی امریکا از راه‌اندازی دلار دیجیتالی دفاع کرده و آن را باعث فراهم کردن مزایای بی‌شمار جدید برای کاربران امریکایی دانسته است. بانک مرکزی اروپا نیز با انتشار گزارشی اعلام کرد راه‌اندازی یورو دیجیتال می‌تواند باعث جذابیت بیشتر این ارز در معاملات جهانی شود. بیت کوین ۳۶ هزار دلاری شد و توانست در برابر فشار فروش مقاومت کند و خود را بالا بکشد. السالوادور به نخستین کشور جهان تبدیل می‌شود که به‌طور رسمی انجام معاملات بر حسب بیت کوین را قانونی اعلام خواهد کرد. طبق طرحی که قرار است توسط رییس جمهور این کشور به پارلمان ارایه شود، شهروندان السالوادوری قادر خواهند بود تا نقل و انتقال ارزی خود را علاوه بر دلار بر حسب بیت کوین نیز انجام دهند. اقتصاد السالوادور وابستگی زیادی به جریان ارزی دارد که توسط ۲.۵ میلیون شهروند خارج از این کشور به آن ارسال می‌شود. با بالا گرفتن اقبال عمومی به رمزارزها، نیاز به نظارت بر فعالیت ارزهای دیجیتالی بیش از پیش احساس می‌شود. وزرای دارایی کشورهای عضو گروه هفت در نشست اخیر خود بر سر ارزهای دیجیتالی بحث و نسبت به عواقب نظارت پایین نهادهای مرکزی بر روی معاملات ارزهای دیجیتالی ابراز نگرانی کرده‌اند. پیشتر نیز رییس بانک مرکزی سوید در سخنانی گفته بود بیت کوین بیش از آنی بزرگ است که از نظارت نهاد ناظر فرار کند. اقبال شرکت‌ها و نهادهای بزرگ جهانی به ارزهای دیجیتالی رو به افزایش است: شرکت گوگل در یک تغییر موضع آشکار اعلام کرد از این پس تبلیغ صرافی ارزهای دیجیتالی در بستر گوگل بلامانع است تا بدین ترتیب ممنوعیت سه ساله تبلیغ صرافی‌های دیجیتالی سرانجام برداشته شود. در مرحله نخست و از روز سوم آگوست امسال قرار است صرافی‌های ارزهای دیجیتالی بتوانند تبلیغات خود را با استفاده از بستر گوگل به شهروندان امریکایی منتقل کنند. مجموع ارزش بازار جهانی ارزهای دیجیتالی در حال حاضر ۱۶۵۰ میلیارد دلار برآورد می‌شود که این رقم نسبت به روز قبل ۱.۱۱ درصد بیشتر شده است. در حال حاضر ۵۰ درصد کل بازار ارزهای دیجیتالی در اختیار بیت کوین و ۱۸ درصد در اختیار اتریوم است. بیت کوین ۱۲ سال پیش توسط گروه گمنامی از معامله‌گران بر بستر بلاک چین ایجاد شد و از سال ۲۰۰۹ معاملات اولیه آن شکل گرفت. قیمت هر اونس طلا پس از افزایش بیش از یک درصدی در جلسه قبل با ۰.۲ درصد کاهش به ۱۸۸۶ دلار و ۷۶ سنت رسید. در حالی که تقویت نسبی ارزش دلار سبب کاهش جذابیت سرمایه‌گذاری در بازار طلا شده قیمت طلا شاهد کاهش بود، هر چند که افت سوددهی اوراق قرضه دولت امریکا و چشم‌انداز تداوم سیاست پولی انبساطی موجب شد تا افت قیمت‌ها محدود باشد. بر اساس این گزارش، قیمت هر اونس طلا پس از افزایش بیش از یک درصدی در جلسه قبل با ۰.۲ درصد کاهش به ۱۸۸۶ دلار و ۷۶ سنت رسید. قیمت فلز زرد در معاملات آتی هم با ۰.۱ درصد کاهش به ۱۸۸۹ دلار و ۶۰ سنت رسید. جفری هالی تحلیلگر موسسه اوآندا در این باره گفت: «هرچند قیمت طلا در چند جلسه اخیر افت داشته اما عوامل فی حاکم بر بازار همچنان افزایشی هستند. تنها یک افت شدید سود اوراق قرضه دولت امریکا می‌تواند این وضعیت را تغییر دهد.» شاخص ارزش دلار در برابر سبد ارزهای جهانی شاهد ۰.۱ درصد رشد بود و سبب گرانتر شدن طلا برای خریدارانی شد که از ارزهای غیر دلاری استفاده می‌کنند. در عین حال، انتشار آمارهای ضعیف‌تر از حد انتظار از بازار کار امریکا نگرانی سرمایه‌گذاران در مورد انقباضی شدن سیاست پولی فدرال رزرو در آینده نزدیک را برطرف ساخته است. نرخ بهره پایین در امریکا سبب افزایش فشار بر دلار و سوددهی اوراق قرضه می‌شود و جذابیت سرمایه‌گذاری در بازارهایی نظیر بازار طلا را بالا می‌برد. سوددهی اوراق قرضه ده ساله دولت امریکا به زیر ۱.۶ درصد رسیده و در نزدیکی پایین‌ترین رقم یک هفته اخیر در نوسان است. تحت تاثیر این احساس مثبت، حجم دارایی‌های اس پی دی آر گلد تراست، بزرگ‌ترین صندوق سرمایه‌گذاری در بازار طلا روز جمعه با ۰.۱ درصد افزایش به ۱۰۴۳.۱۶ تن رسید.

شطرنج پولشویی و آچمز بانک‌های اروپایی

برآورد تا ۱.۵ تریلیون دلار پولشویی در جهان

مهرداد حاجی‌زاده فلاح

جدیدترین برآورد ارایه شده توسط FATF نشان می‌دهد که میزان کل پولشویی جهانی بین دو تا ۵ درصد از تولید اقتصادی جهان یا رقمی بین ۵۹۰ میلیارد دلار تا ۱.۵ تریلیون دلار است. یکپارچگی بازار خدمات بانکی و مالی ایجاب می‌کند که عملکرد آن در چارچوبی از استانداردهای حقوقی، حرفه‌ای و اخلاقی ارزیابی شود. شهرت و صداقت شاید یکی از با ارزش‌ترین دارایی‌های سیستم مالی یک موسسه باشد. در سطح کلان، پولشویی خطر کاهش اعتماد به سیستم مالی و نهادهای مالی را به همراه دارد. اگر سیستم مالی با عواید مجرمانه ناشی از پولشویی آلوده شود، سلامت و اعتماد سیستم مالی می‌تواند به‌طور جدی به خطر بیفتد و در نتیجه اعتماد عمومی را در جامعه خدشه‌دار سازد. بانک‌های انگلیس در تلاش هستند تا این اطمینان را ایجاد کنند که شهر لندن شهرت خود را به عنوان یک مرکز مالی «پاک» حفظ نماید. با توجه به تأکید بر حفظ نام و شهرت در جذب و حفظ تجارت در دنیای مالی، تصور سقوط یک مرکز مالی معتبر در صورت هم ردیفی با پولشویی ناشی از جرایم غیرمجاز، دشوار خواهد بود. از این رو، اهمیت اعتماد و نیاز به شفافیت در سیستم مالی دارای اهمیت دو چندان است. این مساله برای تصمیم‌سازان به‌طور خاص در مورد شهر لندن، جلوه دیگری دارد. زیرا این شهر به تنهایی، سهم قابل توجهی در میزان تولید ناخالص داخلی کشور دارد. صندوق بین‌المللی پول، بر این باور است که در اثر عدم کنترل به هنگام پولشویی، اقتصاد دستخوش عواقبی در متغیرهای کلان خواهد شد. از مصادیق آن می‌توان به تغییرات غیرقابل توجیه در تقاضای پول، اثرات منفی آلودگی معاملات مالی قانونی و افزایش نوسانات جریان سرمایه بین‌المللی و تغییر نرخ ارز به دلیل انتقال‌های غیرمترقبه دارایی در خارج از مرز اشاره کرد. نکته اخیر از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و خطر جدی برای سیستم مالی اتحادیه اروپا به همراه خواهد داشت. زیرا پولشویی تأثیر مستقیمی بر بازار ارز (FOREX) دارد. بازار FOREX به دلیل حجم پول نقد درگیر در تجارت آسیب‌پذیر است. حرکت آشکار صندوق‌ها، به ویژه از منابع غیرقانونی، از یک حوزه قضایی به حوزه دیگر قادر است نوسانات نرخ ارز را تشدید کند. این امر در صورت عدم تناظر در افزایش تولید، می‌تواند ویرانگر باشد، از این رو تأثیر دومینویی در تنظیم جریان وجوه نقد و تورم همواره وجود دارد. جهانی شدن بازارها و جریان‌های مالی بیشتر در اثر ارتقای سرعت اینترنت شکل گرفته است. ایجاد بازار واحد به این معنی است که پول اکنون می‌تواند در نانو ثانیه حرکت کند، به این معنی که جهش‌های متعدد به صورت روزانه و بدون زحمت انجام می‌شود. با این وجود ملاحظه می‌شود، مقررات زدایی از بازارهای مالی، ثبات و انسجام در مقررات مبارزه با پولشویی را خدشه‌دار می‌سازد. جهانی‌سازی به معنای رقابت جهانی است، به معنی رقبای بیشتر و فشار بیشتر برای تحقق سود. عواید حاصل از جرم به این معناست که افراد می‌توانند از طریق مشاغل قانونی که عواید زیادی دارند، سود زیادی را تحصیل نمایند. وجوه مربوط به پولشویی به سرعت در حال افزایش است و جدیدترین برآورد ارایه شده توسط FATF نشان می‌دهد که میزان کل پولشویی جهانی بین ۲ تا ۵ درصد از تولید اقتصادی جهان یا بین ۵۹۰ میلیارد دلار تا ۱.۵ تریلیون دلار است که بیشتر آنها از قاچاق مواد مخدر، قاچاق کالا و ارز و بقیه از طریق فساد، کلاهبرداری و جرایم سازمان یافته به دست می‌آید. به گفته برخی از کارشناسان آگاه پولشویی، روش‌های جدید ابزار غیرقابل شناسایی را با هدف پولشویی به راحتی ارایه می‌دهد. برای جابه‌جایی پول، بانک‌ها با هر سیستم پیام‌رسان موجود اطلاعات را جابه‌جا می‌کنند. از جابه‌جایی فیزیکی توده‌های طلا از یک مکان به مکان دیگر، پرداخت پول صورت می‌گیرد. در این زمینه، سیستم‌های جدید به سادگی یک چک به روز شده یا وسیله‌ای کارآمدتر، ارزان‌تر و ایمن‌تر برای انتقال اطلاعات مالی است. لذا شناسایی مشتریان، مشکل اساسی است و این مشکل در هر تراکنشی که از راه دور انجام می‌شود؛ وسیع‌تر است. با این حال، برخی به بهانه ادعاهای کلاهبرداری اینترنتی، حرکت به سمت قاعده‌گذاری گسترده در مکانیزم شناسایی غیرحضوری را مطرح می‌نمایند. حتی اگر ایجاد مقررات موثر برای تراکنش مشکوک امکان پذیر باشد؛ چنین تعهدی صرفا موانع ورود ملت‌های فقیر را افزایش می‌دهد. اینترنت می‌تواند با کاهش انزوا و ایجاد جوامع با هزینه کم به بخش‌های زیادی از جهان رسوخ کند. مقررات دقیق‌تر تنها «شکاف دیجیتالی» بین اقتصادهای ثروتمند و در حال توسعه را تشدید می‌کند.

ریسک‌های موجود در موسسات مالی

موسسات مالی مانند بانک‌ها، کارگزاران سهام، شرکت‌های تأمین و بیمه‌های زندگی و غیره که به‌طور عمدی یا ناخواسته، پولشویی می‌کنند نیز در معرض خطر قرار دارند. بانک‌ها از چند جهت در معرض خطرات پولشویی‌ها هستند. بین موسسه مالی مظنون به استفاده از آن برای پولشویی و درگیری جنایی موسسه با این فعالیت، مرز نازکی وجود دارد. بانک‌هایی که در معرض پولشویی قرار دارند، مطمئناً متحمل هزینه‌های ناشی از از دست دادن تجارت بعدی علاوه بر هزینه‌های کلان حقوقی می‌شوند. باید دانست که کشف یک بانک متهم به پولشویی در دنیا برای جرایم سازمان یافته بیش از حد ممکن است، تبلیغات نامطلوبی برای بانک ایجاد کند. نمونه این مورد E.F.Hutton، یک کارگزار امریکایی است که تبلیغات منفی زیادی را به واسطه پولشویی وجوه کیفری ایجاد کرده است. عدم اعتماد به یک موسسه بانکی احتمالاً منجر به کاهش تجارت می‌شود و مشتریان بانکی را به سمت بانک‌های قابل اعتمادتر، فراری می‌دهد. با این حال، خطر جدی که بانک‌ها با آن روبه‌رو هستند، خطر پیگرد کیفری برای پولشویی است، خواه آنها بدانند که این وجوه از طریق مجرمانه به دست آمده است یا خیر. قوانین و دستورالعمل‌های اتحادیه اروپا اشعار دارد که اگر یک موسسه مالی در اتحادیه اروپا به یک فرد پولشو کمک کند دیگر قادر نیست از روال مناسب تعیین شده توسط اتحادیه اروپا پیروی کند، شخص مستخدم و سرپرستان مربوطه، از جمله مدیران شرکت شخصاً مسوول به وجود آمدن این وضع ناهنجار هستند و به تحمل حبس یا جزای نقدی یا هر دو محکوم می‌شوند. به ندرت امکان دارد که مدیران بانک در اروپا بدانند که از موسسه آنها برای پولشویی سوءاستفاده می‌شود. معمولاً سناریویی با حضور یک کارمند و گروه جنایتکار طراحی می‌شود. این کارمند روش‌های سپرده‌گذاری بانک را برای پولشویی دور می‌زند.

ریسک موجود در سیستم مالی

یکی دیگر از حوزه‌های مهم خطر برای سیستم مالی، ریسک موجود در بازارهای اوراق بهادار، به ویژه بازارهای مشتقه است. به دلیل پیچیدگی برخی از محصولات، نقدینگی و حجم معاملات روزانه آنها، این بازارها توانایی پنهان کردن جریان‌های نقدی را دارند. لذا برای پولشوها جذاب هستند. با این حال، فعالیت‌های آنها خطرات زیادی برای این بازارها به همراه دارد. زیرا اولاً کارگزارانی که به نمایندگی از مشتریان، اقدام به اجرای سفارش پولشویی می‌کنند؛ ممکن است به دلیل کمک و مشارکت در پولشویی‌ها مسوول کیفری باشند. آنچه ممکن است بیش از این نگران‌کننده باشد دستکاری ماهرانه با شگردهای پول شویی در بازارهای آتی است. با توجه به مبادلات آتی، مشاهده شد که افراد با همکاری در موقعیت‌های کم و بیش به منظور تمیز کردن بدهی‌های پولی با استفاده پول کثیف، تبانی داشته‌اند و در عین حال سود خالصی را کسب نموده‌اند. آنها در گذشته به دلیل سرمایه و تبانی در موقعیت‌ها، عمداً قیمت‌های بازار را دستکاری می‌کنند. اگر بازارها ظاهرا شفاف نباشند و سیستم قیمت از عملکردهای فردی برون‌زا نباشد، شرکت‌کنندگان ممکن است بازار را ترک کنند در نتیجه این اقدام، بازدهی اختصاصی بازار، کاهش یابد. خطر عمده دیگر توسط بانک‌های فراساحل است که می‌توانند پول خود را از طریق بازارهای مشتقه شست‌وشو دهند. با توجه به خارجی بودن این بانک‌ها، رعایت مقررات مشابه با سرمایه‌گذاران داخلی بیش از حد در معرض ریسک‌های کشف نشده قرار دارد. آنها می‌توانند نسبت به اندازه نهادی خود ریسک زیادی را بپذیرند اگر ضرر و زیان ناشی از این موقعیت‌ها افزایش یابد، ممکن است بدهی‌ها به‌طور کامل پرداخت نشود، زیرا قراردادهای خریداری شده ممکن است فقط یک مرحله از یک زنجیره پولشویی پیچیده باشد که قابل پیگیری نیست. این وضعیت یک سناریوی احتمالی است که سرمایه‌گذاری قانونی را متحمل خسارات هنگفتی می‌کند و به بازارهای مشتقه آسیب می‌رساند. بنابراین پولشویی می‌تواند یک مشکل بزرگ و نگران‌کننده برای سیستم مالی اتحادیه اروپا ایجاد کند. تکنیک‌های مختلفی که توسط سندیکاهای جرایم سازمان یافته استفاده می‌شود قطعاً می‌تواند خسارات زیادی به بار آورد و نباید آنها را دستکم گرفت. هرگونه خسارتی که توسط پولشویی‌ها به‌طور کامل به سیستم مالی وارد می‌شود، می‌تواند بر همه مردم اتحادیه اروپا تأثیر بگذارد.

پولشویی و تضاد منافع

دو نوع تضاد منافع در این موضوع قابل تمیز است که در انطباق بانک‌ها با چنین قوانینی ایجاد می‌شود. اولاً در این دنیای رقابتی، مقامات بانکی دایماً تحت فشار قرار دارند تا تجارت جدیدی را ایجاد کنند و سود خود را افزایش دهند. در واقع تنها دلیل پابرجا ماندن بسیاری از بانک‌های غربی، خدمات پولشویی است که آنها ارایه می‌دهند. مثال بانک اعتباری و تجارت بین‌الملل (BCCI) می‌تواند مثال این موضوع باشد. در این حالت، بانک برای جبران خسارات هنگفت وام و تجارت نیاز به کسب سود داشت و راه‌حل ساده پولشویی راهی آسان برای انجام این کار بود. تعارض دوم این است که برخی از بانک‌ها و کشورها از مزیت رقابتی در ارایه خدمات بانکی خصوصی، از جمله محرمانه بودن فعالیت مشتری برخوردار هستند. قوانین رازداری بانکی در پنجاه کشور در سراسر جهان وجود دارد و برای چنین بانک‌هایی این یک ضرورت برای جذب مشتری است. هرگونه اقدام برای لغو یا الغو مستمر چنین قوانینی احتمالاً به‌شدت، مورد مخالفت مقامات ارشد بانک‌های اروپا قرار خواهد گرفت.

خبر

وضعیت شاخص فلاکت در ایران و جهان

به گفته استیو هانکه، تورم بالا اصلی‌ترین دلیل بالا بودن شاخص فلاکت اقتصادی در ایران و کاهش ارزش ریال، مهم‌ترین عامل بالا بودن تورم است.
به گزارش ایسنا، شاخص فلاکت اقتصادی که به‌طور سنتی از جمع نرخ بیکاری و نرخ تورم به دست می‌آید، یکی از شاخص‌های مقایسه‌ای وضعیت رضایت نسبی جامعه از شرایط اقتصادی آن کشور محسوب می‌شود که توسط آرتور اکان تعریف شد. در رابطه با وضعیت شاخص فلاکت در ایران، استیو هانکه- استاد اقتصاد دانشگاه جان هاپکینز و عضو اندیشکده کاتو- در گفت‌وگو با ایسنا اعلام کرد: در شرایطی که تاثیر سایر متغیرها را ثابت بدانیم، میزان رضایت مردم یک کشور از وضعیت اقتصادی زمانی به اوج می‌رسد که شاهد یک رشد اقتصادی قوی، نرخ بیکاری و تورم پایین و نرخ بهره کم باشیم. در حال حاضر تقریبا همه کشورهای جهان را می‌توان بر حسب شاخص فلاکت رتبه‌بندی کرد. از زمان معرفی این شاخص توسط اکان در سال ۱۹۶۰، دو تغییر عمده در آن صورت گرفته که یکی توسط رابرت بارو- استاد اقتصاد دانشگاه هاروارد- با در نظر گرفتن میزان تولید ناخالص داخلی و دیگری توسط استیو هانکه معرفی شده است. شاخص فلاکت معرفی شده توسط استیو هانکه، شامل جمع نرخ تورم، بیکاری و نرخ بهره بانکی منهای درصد تغییر سرانه تولید ناخالص داخلی حقیقی است. استیو هانکه در رابطه با رتبه ایران در شاخص فلاکت طبق شاخص تعدیل یافته فلاکت گفت: در بین ۱۵۶ کشور رتبه‌بندی شده، ایران در رده هشتم قرار می‌گیرد. بالاترین میزان فلاکت اقتصادی هم مربوط به کشورهای ونزوئلا، لبنان، زیمبابوه، سودان، سوریه، آرژانتین و ترکیه است. به گفته این اقتصاددان، تورم بالا اصلی‌ترین دلیل بالا بودن شاخص فلاکت اقتصادی در ایران و کاهش ارزش ریال، مهم‌ترین عامل بالا بودن تورم است. از ابتدای سال ۲۰۲۰ تاکنون ارزش ریال مقابل دلار ۴۴ درصد کاهش یافته و نرخ تورم سالانه ایران نیز در حال حاضر ۴۰ درصد است. هانکه بهترین راه پیش روی ایران برای پایان دادن به چرخه کاهش ارزش پول ملی و افزایش تورم را راه‌اندازی یک هیات ارزی می‌داند. لازم به ذکر است که کمترین میزان فلاکت اقتصادی نیز به ترتیب مربوط به کشورهای: نروژ، نیوزیلند، استرالیا، سوئد، ژاپن، آلمان، سوییس، هلند و امریکا بوده است.

نرخ سود بازار بین بانکی ۱۸.۵ درصد شد

براساس اعلام بانک مرکزی نرخ سود بازار بین بانکی در سال ۱۴۰۰ روند نزولی داشته و از کانال ۱۹ درصد گذشته و به ۱۸.۴۹ درصد رسید. بازار بین بانکی یکی از ارکان بازار پول است که در آن بانک‌ها و موسسات اعتباری برای تامین مالی کوتاه‌مدت و ایجاد تعادل در وضعیت نقدینگی خود با یکدیگر معامله می‌کنند و در فاصله زمانی کوتاه و با نرخ سودی معلوم بازپرداخت کنند. در این بازار، بانک‌هایی که دارای مازاد منابع هستند به بانک‌های دچار کسری قرض می‌دهند تا بتوانند از طرف دیگر نرخ سود را در بازار مدیریت کنند. همچنین این بازار کمک می‌کند تا بانک‌ها برای تامین نقدینگی به بانک مرکزی مراجعه نکنند در نتیجه از انبساط حجم نقدینگی جلوگیری می‌شود. آخرین داده‌های آماری بانک مرکزی نشان می‌دهد که نرخ بازار بین بانکی در ابتدای سال ۱۹.۹ درصد بود و نرخ سود در این بازار روند نزولی داشته است و در پایان فروردین ماه به عدد ۱۹.۸۲ درصد رسید. روند نزولی نرخ سود بازار بین بانکی در اردیبهشت ماه ادامه داشت و در پایان این ماه ۱۹.۶ درصد شد. در خردادماه که هیجان انتخابات بالا گرفته است نرخ سود بازار بین بانکی جهش جزئی ۰.۱۸ درصدی داشت (اردیبهشت ۱۴۰۰ برابر ۱۹.۶ درصد بود و در ۶ خرداد برابر ۱۹.۲۴ درصد شد و پایان هفته گذشته (۱۳ خرداد ماه) برابر اعلام بانک مرکزی این نرخ برابر ۱۸.۴۹ درصد شد. به گزارش ایرنا، همانطور که پیش از این ذکر شد نرخ سود بازار بین بانکی متفاوت از نرخ سود بانکی است.

چین ۶ میلیون دلار یوان دیجیتال جایزه می‌دهد

مقامات چین اعلام کردند که به عنوان بخشی از آزمایش جدید ارز دیجیتال این کشور، حدود ۴۰ میلیون یوان دیجیتال (۶.۲ میلیون دلار) به ساکنان پکن به صورت قرعه کشی هدیه داده می‌شود. اداره نظارت و مدیریت مالی محلی پکن رسما اعلام کرده است که به عنوان بخشی از آزمایش جدید ارز دیجیتال چین، حدود ۴۰ میلیون یوان دیجیتال (۶،۲ میلیون دلار) بین ساکنان این شهر به صورت قرعه کشی توزیع می‌شود. از ابتدای ماه جاری میلادی، در مجموع ۲۰۰۰۰۰ پاکت قرمز دیجیتال، که هر یک حاوی ۲۰۰ یوان دیجیتال (۳۱ دلار) است، در برنامه آزمایشی ارز دیجیتال «رنمینبی» به برندگان قرعه کشی هدیه داده می‌شود. پاکت قرمز یک روش سنتی برای هدیه دادن پول در چین است. ساکنان پکن می‌توانند از طریق برنامه‌های تلفن همراه بانک مرکزی چین (PBOC) و همچنین بانک صنعتی و بازرگانی چین تا نیمه شب ۷ ژوئن برای قرعه کشی ثبت نام کنند. برندگان جوایز خود را تا ۲۰ ژوئن تحویل خواهند گرفت. پیش از این، دولت چین چندین قرعه کشی یوان دیجیتال به عنوان بخشی از آزمایش ارز دیجیتال خود انجام داده و قصد دارد این برنامه آزمایشی را در آینده گسترش دهد. سال گذشته، بانک مرکزی چین اعلام کرد قصد دارد ارز دیجیتال مستقل خود را به موقع برای بازی‌های المپیک زمستانی ۲۰۲۲ آماده کند. بانک مرکزی چین اعلام کرد که این ارز جدید که هنوز نام رسمی ندارد اما با نام اختصاری داخلی DCEP یا پرداخت الکترونیکی ارز دیجیتال شناخته می‌شود، برخی از ویژگی‌های ارزهای رمزپایه را دارد.

بازار سهام

تاثیر مثبت عرضه در بورس کالا بر شرایط سهام شرکت‌ها

کالاخبر | محمدعلی دهقان دهنوی، رییس سازمان بورس و اوراق بهادار با اشـاره بـه افزایش تنوع عرضه محصولات در بورس کالای ایـران طی ماه‌های اخیر گفت: شرکت‌های بورسی که محصولاتشان را در بورس کالای ایران عرضه می‌کنند، درواقع بستری رقابتی را برای فروش محصـولات خود انتخاب کرده‌اند که این موضوع در رشد بازدهی شرکت‌ها و به دنبال آن بهبود شرایط سهام شـرکت‌ها اثر مثبتی خواهد داشت. این مقام مسـوول به مزایای عرضه محصولات شرکت‌ها در بورس کالا اشاره کرد و اظهار داشت: بر اساس قانون، شـرکت‌هایی که بتوانند محصولات خود را از طریق سازوکار بورس کالا عرضه کنند، کالای آن شرکت‌ها از شمول قیمت‌گذاری و برخی دیگر از مداخلات خارج خواهد شد. رییس سازمان بورس و اوراق بهادار گفت: در بورس کالا، فضایی رقابتی و آزاد برای شرکت‌ها فراهم می‌شود و قاعدتاً در این بستر، قیمتی مناسب‌تر برای محصولات شرکت‌ها کشف می‌شود. دهقان دهنوی به عرضه محصولات معدنی و سیمان در بورس کالا و تاثیر آن بر سهام این شرکت‌ها در بورس اشاره و خاطرنشان کرد: به‌طور طبیعی به هر میزان که شرکت‌ها بتوانند محصولات خود را در شرایطی آزادتر و به‌دور از مداخلات قیمتی به فروش برسانند در میزان بازدهی شرکت‌های مدنظر تأثیرگذار خواهد بـود و بازدهی بالاتر برای هر شرکتی، به معنای تاثیر مثبت بر روند قیمت سهام آن شرکت است. هر کالایی که بتواند وارد بورس کالا شود دیگر قیمت‌گذاری دستوری بر آن معنایی ندارد.

ریسک بزرگ، عدم پیش‌بینی بحران است

سنا | علیرضا عسگری مارانی، کارشناس بازار سرمایه گفت: باید به این موضوع توجه خاصی شود که جایگاه بازار سرمایه در اقتصاد قابل قیاس با گذشته نیست و نگاه کل نهادهای کشور به آن معطوف است و نقطه کلیدی برنامه‌های اقتصادی است. بنابراین قوانین مجلس و نگاه قوه قضاییه نقشه راه بازار سرمایه در دولت بعدی است. به‌این ترتیب هر فردی که سکاندار دولت بعدی باشد، باید بر اسـاس جایگاه بازار سرمایه در بودجه مصوب و برنامه توسعه عمل کند. در این شـرایط نگرانی برای سرمایه‌گذاران بورسی وجود ندارد. عسگری مارانی با بیان اینکه امیدوارم نامزدها به بازار سرمایه نگاه ایدئالیست و شعارگونه نداشته باشند، افزود: در روزهای آینده اثر تصمیمات نماینـدگان خانه ملت بر صنایع فعال بازار سرمایه بسـیار مهم‌تر از نقش دولت آینده است. این فعال اقتصادی در پاسـخ به این سوال که چالش‌های پیـش روی دولت آینـده در مواجهه با بازار سـرمایه اسـت، گفت: مهم‌ترین چالش دولت آتی، پیش‌بینی بحران‌های احتمالی اثرگـذار بر اقتصاد و برنامه‌ریزی برای حل آنها است. وی ادامه داد: به عنوان مثال بحران آب یک بحران جدی اسـت. صنایـع فعال در مناطق کویری مانند چادرملو، گل گهر و ملی مس این بحران را پیش‌بینی و با لوله‌کشـی و انتقال آب خلیج فارس اقدام لازم را برای حل مشکل انجام داده‌اند، بنابراین این شرکت‌ها با بحران جدی آب مواجه نمی‌شوند. اما دولت باید سایر شرکت‌های اثرپذیر از بحران آب را شناسایی و تسهیلات لازم را برای مدیریت شرایط در اختیار آنها قرار دهد. مارانی افـزود: برخی از بنگاه‌ها در چارچوب قانون برنامه بودجه امسال، با ریسک‌های ناشی از افزایش قیمت حامل‌های انرژی مواجه می‌شوند. خوشبختانه یا متأسفانه افزایش قیمت حامل‌های انرژی در محدوده حداکثری اسـت و بیشـتر از این نمی‌تواند رشد کند. زمانی که برق صنعتی ما در پیک زمانی خود به قیمت برق ترکیه (به عنوان گران‌ترین برق منطقه) می‌رسد، دیگر جایی برای افزایش بیشتر در سال‌های آتی نخواهد داشت. با این حال حرکت صنایع باید بر اساس پیش‌بینی افزایش قیمت حامل‌های انرژی صورت گیرد، لذا دولت بعدی باید در خصوص قیمت حامل‌های انرژی برنامه باثبات، زمان‌بندی‌شده و مشخصی را در نظر بگیرد و حتی قیمت‌های فعلی را تعدیل کند. مدیر باسابقه بازار مالی کشور ریسک بسیار جدی دیگر را «پیمان پاریس» عنوان کرد و ادامه داد: تاثیر «پیمان پاریس»۱ در ۱۰ تا ۱۲ سال آینده نمایان می‌شود. متأسفانه توجه لازم در خصوص آن انجام نشده و اثر جرایم صنایع آلاینده، مدنظر قرار نگرفته است. بیشترین جرایم در نظر گرفته‌شده در این پیمان معطوف به کشورهای در حال توسعه مانند ایران است و برای جلوگیری از اثرات جریمه باید بسیاری از ماشین‌آلات در نیروگاه‌ها، پالایشگاه‌ها و صنایع بهینه و به‌روزرسانی شوند. وی ادامه داد: معتقدم در حاشیه مذاکرات وین باید به فکر پیمان پاریس نیز باشیم و حتماً از غرب برای دسترسی به تکنولوژی و ماشین‌آلات جدید امتیاز بگیریم. یعنی تنها به دنبال ایجاد مسیر اعتباری، سوئیفت و... نباشیم، بلکه باید به فکر صنایع در ۱۰ سال آتی باشیم یا از پیمان پاریس خارج شویم. این فعال بازار سرمایه در ادامه یکی از مهم‌ترین مسائل دولت و بازار سرمایه را تصمیمات مجلس دانست و افزود: نمایندگان مجلس باید به تاثیر تصمیمات خود بر سـهامداران، بنگاه‌داران و بازار واقف باشند. به عبارت دقیق‌تر برخی تصمیماتی که در مجلس گرفته می‌شود، اقتصاد کشور و بازار سرمایه را دچار چالش می‌کند. باید مجلس، دولت و بانک مرکزی از طریق تشکل‌های بالادستی مراقب باشند ریسک سیستماتیک را وارد جریان اقتصاد نکنند. به عنوان مثال صادرات غیرنفتی ما از جمله فولاد یک مزیت در شـرایط کنونی اقتصاد کشور است و اجرای قوانین جدید مجلس می‌تواند این صنعت را آسیب‌پذیر کند. وی گفت: اگر عوارض بر صادرات فولاد وضع شود، وارد بازی ترامپ می‌شویم که صادرات فولاد را تحریم کرد. ما با تعیین عوارض برای صادرات فولاد با اقدامی مشـابه ترامپ، صنعت را تحریم می‌کنیم. امیدواریم که دولت جدید ضمن هماهنگی‌های لازم با مجلس، قوانینی از این دسـت را بازنگری کند و با اصلاح رویه‌ها توان تولید و جهش اقتصاد را افزایش دهد.

کارشناسان اقتصادی وضعیت مجامع پیش روی بازار سرمایه را بررسی می‌کنند

فصل سودآوری بورس شروع شد؟

گروه بازار سرمایه | برگزاری مجامع عادی سالانه شرکت‌های سهامی که در ماه‌های ابتدایی سال جاری آغاز شد، در پایان تیرماه به اوج خود می‌رسد و طی سالیان گذشته شاهد بازدهی و سوددهی بازار سرمایه بودیم اما امسال با نزدیک شدن به فصل مجامع عمومی عادی سالانه شرکت‌های بورسی تغییری در وضعیت رخ نداده و کارشناسان و فعالین بازار سهام بر این عقیده‌اند که فصل مجامع و تقسیم کمکی به افزایش تقاضا و صف‌های خرید در بازار نمی‌کند. طی ماه آینده شاهد ترافیک جامع خواهیم بود و انتظار می‌رود روزهای میانی و پایانی خردادماه وضعیت بازار سـهام تغییر کند و اقبال به خرید سـهام افزایش پیدا کند اما در اصل این چنین نیست و بررسی‌ها نشان می‌دهد که هنوز هم اقبال سرمایه‌گذاران به فروش سهام خود این است و اگر روند این چنین پیش رود دولت آتی کمی با مشکل مواجه خواهد شد. هر ساله شرکت‌های بورسی مجمع برگزار می‌کنند و بسیاری از سهامداران پیش از اعلام مجمع به خرید سهام می‌پردازند و پس دریافت سود سهم خود را به بالاترین قیمت به فروش می‌رسانند. به‌نوعی می‌توان گفت برخی از سرمایه‌گذاران بورسی برای کسب سـود چند هفته یا چند ماهی چند سهم خاص را خریداری می‌کنند و پس از دریافت سود و رشد قیمتی سهم وارد صف‌های فروش می‌شوند که در نوع خود مشـکلی در بازار ایجاد نمی‌کند و موجبات رشد شاخص بورس را در مدت‌زمانی فراهم می‌سازند. طی روز گذشته شاهد اقبال سهامداران نسبت به صف‌های خرید بودیم و بسیاری از کارشناسان بازار سرمایه بر این عقیده‌اند که این صف ناشی از ورود به فصل مجامع است و بورس‌بازان کهنه‌کار به دنبال سـهام با کف قیمتی و حقیقی‌های عمده هستند. به‌هر حال پیش‌بینی می‌شود وضعیت مطلوبی تا پایان فصل مجامع در بورس باشد و پس آن هم وضعیت به عوامل مختلفی بستگی دارد که «تعادل» در گزارش‌های پیشین خود به بررسی این مساله پرداخته است.

تاثیر اندک مجامع بر قیمت سهام

«تعادل» در گفت‌وگو با چند تن از کارشناسان اقتصادی وضعیت مجامع و سـوددهی همچنین تحرک سهم را مورد بررسـی قرار داده است. علی حیدری، کارشناس و تحلیلگر بازار سرمایه در این خصوص می‌گوید: قطع به‌یقین سودی که در مجمع تقسیم می‌شود اثر قیمتی دارد، یعنی هرچه سود بیشتری تقسیم شود اثر قیمتی آن بیشتر است و قیمت سهم شکست بیشتری خواهد داشت و در مقابل هرچه سود کمتری تقسیم شود، باعث می‌شود منابع در شرکت بماند و قطعاً قیمت سهم شکست کمتری داشته باشد. سیاست تقسیم سود در مجامع با توجه به طرح‌های توسعه‌ای شرکت می‌تواند متفاوت باشد، یعنی اگر شـرکتی طرح‌های توسعه‌ای اجرا می‌کند، افزایش ظرفیت می‌دهد، بهینه می‌کند و اصلاح سـاختار دارد معمولاً سود کمتری تقسیم می‌کند تا منابعش صرف طرح‌های اصلاحی‌اش شود. وی توضیح می‌دهد: زمانی سیاست این اسـت که ۸۰ درصد سود شرکت تقسیم شود اما زمانی هیات‌مدیره و سهامداران عمده شرکت با توجه به طرح‌های توسعه‌ای شرکت می‌گویند مصلحت بر این است که چون شرکت نیاز به منابع دارد و اگر سود تقسیم کنند ناچارند نسبت به تقسیم منابع اقدام کنند و خروج نقدینگی از شرکت اتفاق می‌افتد، این تقسیم سود را اصلاح و سود کمتری تقسیم می‌کنند تا بتوانند طرح‌های توسعه‌ای شـرکت را اجرا کنند و در آینده از محل سود انباشته، افزایش سرمایه داشته باشند. حیدری اظهار می‌کند: سـهامدارانی که سهامدار صندوق‌های بازنشستگی یا شرکت‌های سرمایه‌گذاری هستند سعی می‌کنند حداکثر سـود تقسـیمی را در مجامع داشته باشند اما لزوماً بخش خصوصی این کار را نمی‌کند. بخش خصوصی سعی می‌کند افزایش سرمایه بیشتر داشته باشـد، اما چون پارسال، سال تورمی داشتیم شرکت‌ها سـود تورمی خیلی بالایی دارند که حتماً بخشی از آن را باید به افزایش سـرمایه اختصاص دهند چراکه برای بنیه شرکت و سرمایه در گردش به آن احتیاج دارند ولی حتما در سال جاری مجامع بهتر از پارسال است و سود تقسیمی بهتر از سال گذشته خواهد بود. پیشنهاد من این است که شرکت‌ها سهام خزانه بخرند یعنی شرکت‌ها در مجمع ۱۰ تا ۳۰ درصد از سودشان را از سهام خود از بازار بخرند که شـناور بازار خوب شود و منفعت هم به سهامداران برسد. اگر این اتفاق بیفتد به عقیده من بازار هم جمع می‌شود.

وحید حسینی، کارشناس و تحلیلگر بازار سرمایه نیز در خصوص فصل مجامع اظهار می‌کند: با توجه به اینکه اغلب صنایع طی سال گذشته یعنی سال ۱۳۹۹ تازه به سوددهی رسیدند و برخی زیان‌های انباشته داشتند منظور ما صنایع غیر از بنیادی‌هـا و صنایع صادراتی یا همان کامودیتی محور هستند، شاید نتوانند خوب سود تقسیم کنند. وی توضیح می‌دهد: هر سال صنعت پتروشیمی حدود ۸۰ درصد سود تقسیمی داشته که به نظرم این روند امسـال هم تکرار می‌شود. صنایعی هم مثل شرکت‌های صادراتی و فولادی‌ها هستند که همیشه ۲۵ تا ۳۰ درصد سود در سود تقسیم می‌کردند و بازار هم بـه اینها P/E چندان بالا مثل پتروشـیمی نمی‌دهد. در کل بزرگ‌ترین صنایعی که بالاترین سود را تقسیم کردند صنایع پتروشیمی بوده است. این تحلیلگر بازار سهام ادامه می‌دهد: معدنی‌ها و فولادی‌ها، فلزی‌ها هم تا ۲۵ درصد سـود تقسیم می‌کردند. سایر صنایع آن‌چنان سودی نداشـتند و امسال هم اگر به تفکیک ریز شویم صنایع بانکداری و بیمه از لحاظ سرمایه‌گذاری سودهای خوبی ساختند. بیمه در سنوات گذشته زیان انباشته داشته و بانک مرکزی اجازه تقسیم سود به آنها نمی‌داد. به نظر می‌رسد صنعت بیمه و بانکداری بخش بزرگی از سـود خود را در قالب ذخایـر منابع، ذخیره خواهد کرد. سایر صنایع مثل سیمان و خودرویی‌ها زیان انباشته دارند. هرچند برخی از آنها به سود جزئی رسیدند اما پیش‌بینی می‌شود سـود تقسیمی نداشته باشند. سیمانی‌ها پارسال بعد از چند سال به سودهایی رسیدند و این روزها مجامع برگزار کرده و سود تقسیم می‌کنند اما الان سودهای آن‌چنانی ندارند. در کل می‌توان گفت صنایع پتروشیمی می‌توانند بهترین گزینه برای تقسیم سود در مجامع باشند.

روند مثبت بازار در فصل مجامع

مصطفی صفاری، کارشناس بازار سرمایه می‌گوید: تا چند روز گذشته معاملات بازار سهام تحت تاثیر ابهامات موجود در زمینه کاندیداهای انتخابات ریاست‌جمهوری قرار گرفته بـود اما بعد از اعلام خبـر تایید صلاحیت کاندیداهای نامزد شـده تا حدودی تکلیف انتخابات مشخص شد و بخشی از ریسک تهدیدکننده معاملات این بازار کاهش یافت. کاندیداهای ریاسـت‌جمهوری در سخنان خود موضع مثبتی را نسبت به بورس نشان دادند که این موضوع باعث شد تا ابهامی را که سهامداران نسبت به بورس و ورود سـرمایه‌های خود به این بازار داشتند، کاهش پیدا کند. سیاست‌های حمایتی صورت گرفته در زمینه واریز نقدینگی به بورس به مرحله اجرا رسـید و با توجه به بهبود وضعیت معامـلات بازار به نظر می‌رسـد درصدی از آن را وارد بازار کرده‌اند. این کارشناس بازار سرمایه به دیگر عامل افزایش تقاضا در معاملات چند روز اخیر بازار سهام تأکید کرده و اضافه می‌کند: از طرف دیگر قیمت بسیاری از سهام در بازار بعد از چند ماه افت شدیدی که تجربه کرد بسیار ارزان شد، درنهایت کاهش شدید قیمت سهام سبب ایجاد جذابیت برای سرمایه‌گذاری دوباره در این بازار شد. به نظر می‌رسد شاهد روندی معقول در معاملات این بازار باشیم؛ همیشه در خردادماه که فصل برگزاری مجامع و تقسیم سـود شرکت‌ها است با روندی مثبت در بازار همراه هستیم. صفاری با بیان اینکه همیشه جذابیت برای سـرمایه‌گذاری در بورس در ماه تیر و خردادماه زیاد بوده اسـت، می‌گوید: روند معامـلات بورس در خردادماه سال جاری که در چند روز نخست منفی بود جزو استثناها بود و بازار نباید چنین روندی را در پیش می‌گرفت. با توجه به رفع ریسک و ابهام‌های موجود به نظر می‌رسد که باید روند نزولی بازار به پایان رسیده باشد و زمان بازگشت بازار به مدار صعودی فرا رسیده باشد، اما باز هم با توجه به وجود هیجان در معاملات نمی‌توان پیش‌بینی دقیقـی را از روند بازار ارایـه داد. وی اقبال سـرمایه‌گذاری در بازار سهام را با دیگر بازارها مقایسه کرد و اظهار می‌کند: به‌طور حتم اقبال مردم تا پایان سال به سمت سرمایه‌گذاری در بورس است و سهامداران در این بازار می‌توانند به بازدهی بیش از دیگر بازارها دست پیدا کنند. تصویب مصوبه‌ای مبنی بر مالیات بر عایدی سرمایه در مجلس همه بازارهای رقیب با بازار سرمایه را مانند طلا، ارز، خودرو و مسکن نشانه گرفته است که این اتفاق می‌تواند زمینه ورود سـرمایه بیشتری را به این بازار فراهم کند. بازیگـران و فعالان بازار می‌دانند که بازار رمز ارزها بازار پرریسـکی هسـتند که ممکن است سرمایه‌گذاری آنها در این بازار با ضرر و زیان‌های شدیدی مواجه شـود. نمی‌توان راه سهام از یکدیگر را تفکیک و اعلام کرد که اقبال بازار به سمت کدام سهام کوچک یا بزرگ است بلکه هر سهمی که از سود نقدی بالایی برخوردار باشد می‌تواند در انتظار رشدی سنگین و ورود نقدینگی به این بازار باشد.

صفاری در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه مذاکرات وین تا چه میزان تأثیرگذار بر معاملات بورس باشد، افزود: به‌طور حتم این موضوع بر بازار تاثیرگذار اسـت اما به نظر می‌رسـد طرف مذاکره‌کننده در انتظار روشـن شدن وضعیت انتخابات است. اکنون نرخ دلار نیمایی ۲۰ هزار و ۵۰۰ تومان است؛ بنابراین موفقیت در برجام نمی‌تواند تغییری در نرخ دلار و افت بیشتر قیمت سهام در بازار داشته باشد.

شاخص کل بورس سبزپوش شد

شـاخص کل در بازار بورس در اولین روز کاری هفته یعنی دوشـنبه، ۱۷ خردادماه هشـت هـزار و ۵۸۶ واحد رشـد داشـت که در نهایت این شاخص به رقم یک‌میلیون و ۱۵۷ هزار واحد رسید. بر پایه معاملات این روز بیش از پنج میلیارد و ۹۳۱ میلیون سهم، حق تقدم و اوراق بهادار بـه ارزش ۴۶ هزار و ۸۳۸ میلیارد ریال دادوستد شد. همچنین شاخص کل (هم‌وزن) با یک هزار و ۷۹۲ واحـد افزایش به ۳۸۳ هزار و ۸۲۹ واحد و شـاخص قیمت (هم‌وزن) با یک هزار و ۱۵۵ واحد رشـد به ۲۴۷ هزار و ۵۴۰ واحد رسید. شاخص بازار اول هشـت هزار و ۱۲۶ واحد و شاخص بازار دوم ۱۱ هزار و ۴۷ واحد افزایش داشتند.

در بورس روز دوشنبه حقیقی‌ها حدود ۱۰۵ میلیارد تومان وارد بازار سهام کردند. ارزش کل معاملات خرد سه هزار و ۵۱۰ میلیارد تومان بود، افراد حقیقی ۸۴ درصد یعنی دو هزار و ۹۴۰ میلیارد تومان سهام خریدند و مازاد خریدشان سه درصد از کل معاملات شد. بیشترین ورود پول حقیقی به بورس و فرابورس در سـه گروه «محصولات غذایی و آشامیدنی»، «محصولات شیمیایی» و «خودرو و ساخت قطعات» رقم خورد در حالی که برآیند معاملات گروه‌های «فلزات اساسی» و «بیمه و صندوق بازنشستگی» به نفع حقوقی‌ها تمام شد. سه نماد «غکورش»، «شپدیس» و «کاما» لقب بیشـترین افزایش سهام حقوقی را به خود اختصاص دادند، توجه حقیقی‌ها نیز بیشتر به «وپاسار»، «بپاس» و «میدکو» معطوف بود.

همچنین در این روز افزایش سهام حقیقی‌ها در ۵۹ نماد و افزایش سـهام حقوقی‌ها در ۶۰ نماد بـه بیش از یک میلیارد تومان رسید که جمع تغییر مالکیت حقیقی‌ها ۳۶۰ میلیارد تومان و تغییر مالکیت حقوقی‌ها ۲۵۰ میلیارد تومان بود. آخرین قیمت ۱۴۲ نماد حداقل سـه درصد نسبت به قیمت روز قبل آنها افزایش یافته و ۲۲۹ نماد با کاهش بیش از سه درصدی قیمت همراه بوده‌اند.

علاوه بر ایـن در بین همه نمادها، فولاد مبارکه اصفهان با نمـاد «فولاد» با یک هـزار و ۲۴۵ واحـد، نفت و گاز پتروشـیمی تأمیـن با نمـاد «تاپیکو» بـا ۸۱۵ واحد، پتروشیمی پردیس با نماد «شـپدیس» با ۶۴۳ واحد، ایران خودرو با نماد «خودرو» با ۵۲۸ واحد، پالایش نفت اصفهان با نماد «شپنا» با ۴۵۶ واحد، پتروشیمی نوری با نماد «توری» با ۳۶۲ واحد، سایپا با نماد «خساپا» با ۳۰۸ واحد، صنایع پتروشیمی خلیج فارس با نماد «فارس» با ۲۸۷ واحد، کشـتیرانی جمهوری اسلامی ایران با نماد «حکشتی» با ۲۸۵ واحد، شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی با نماد «شستا» با ۲۴۸ واحد، بانک تجارت با نماد «وتجارت» با ۲۴۰ واحد و بانک ملت با نماد «وبملت» با ۲۳۳ واحد تأثیر مثبت بر شاخص بورس داشتند.

در مقابل سایر اشخاص بورس انرژی با نماد «انرژی ۳» بـا ۳۵۰ واحد، فرآوری معدنی اپـال کانی پارس با نماد «پال» با ۲۲۵ واحد، شـرکت سـرمایه‌گذاری اسـتان خوزستان با نماد «وسخوز» با ۱۲۸ واحد، گروه مدیریت سرمایه‌گذاری امید با نماد «وامید» با ۱۲۱ واحد، فولاد خوزستان با نماد «فخوز» با ۱۱۲ واحد، ملی صنایع مس ایران با نماد «فملی» با ۱۰۰ واحد، آلومینیوم ایران با نماد «فایرا» با ۷۹ واحد، فولاد امیرکبیر کاشان با نماد «فجر» با ۶۹ واحد، سرمایه‌گذاری پارس توشه با نماد «وتوشه» با ۶۸ واحد و کاشی و سرامیک حافظ با نماد «کحافظ» با ۶۷ واحد تأثیر منفی را بر شاخص بورس داشتند.

بر پایه این گزارش، طی روز دوشنبه شرکت صنعت غذایی کورش با نماد «غکورش»، پالایش نفت اصفهان با نماد «شپنا»، صنعتی زر ماکارون با نماد «غزر»، ملی صنایع مس ایران با نماد «فملـی»، پالایش نفت تهران با نماد «شتران»، فولاد مبارکه اصفهان با نماد «فولاد» و ایران خودرو با نماد «خودرو» نمادهای پرتراکنش قرار داشتند. گروه صنایع غذایی به جز قند و شکر هم در معاملات امروز صدرنشین برترین گروه‌های صنعت شد و در این گروه ۱۸۴ میلیون و ۵۵ هزار برگه سهم به ارزش پنج هزار و ۶۰ میلیارد ریال دادوستد شد.

شاخص فرابورس افزایش یافت

روز گذشته شاخص فرابورس نیز بیش از ۱۶ واحد افزایش داشـت و بر روی کانال ۱۷ هزار و ۷۲۰ واحد ثابت ماند. همچنین در این بازار یک میلیارد و ۳۲۹ هزار برگه سهم به ارزش ۷۸ هزار و ۹۲ میلیارد ریال دادوستد شد.

روز دوشـنبه نماد سـهامی ذوب آهن اصفهـان با نماد «ذوب»، پتروشـیمی زاگرس با نماد «زاگرس»، گروه توسعه مالی مهر آیندگان با نماد «ومهان»، پتروشیمی تندگویان با نماد «شگویا»، بیمه پاسارگاد با نماد «بپاس»، صنایع ماشین‌های اداری ایران با نماد «مادیرا»، توکاریل با نماد «توریل»، بیمه دی با نماد «ودی»، توسعه و عمران استان کرمان با نماد «کرمان» و توسعه مولد نیروگاهی جهـرم با نماد «بجهـرم» تأثیر مثبت بر شـاخص این بازار داشـتند. در مقابل تولید نیروی برق دماوند با نماد «دماونـد»، مدیریت انرژی تابان هور بـا نماد «وهور»، تجارت الکترونیک پارسـیان کیش با نماد «تاپکیش»، پخش هجرت با نماد «هجرت»، بیمه کوثر با نماد «کوثر»، پتروشیمی مارون با نماد «مارون»، شرکت سرمایه‌گذاری آوا نوین با نماد «وآوا»، پلیمر آریا ساسول با نماد «آریا»، ویتانا با نماد «غویتا»، نفت پاسـارگاد با نماد «شپاس» و پخـش البرز با نماد «پخش» تأثیر منفی بر شـاخص فرابورس داشتند.

افزایش ارزش سهام عدالت

در پایان معاملات روز دوشنبه بازار سرمایه، ارزش سهام عدالت در مقایسه با چهارشنبه (۱۲ خردادماه)، ۰۶ درصد افزایش یافت و ارزش سبد ۵۳۲ هزار تومانی و یک‌میلیون تومانی سهام عدالت به ترتیب به ۱۰ میلیون و ۵۰۱ هزار تومان و ۱۹ میلیون و ۷۸۱ هزار تومان رسید. با احتساب این موضوع، ارزش ۶۰ درصد قابل فروش سبد ۵۳۲ هزار تومانی سـهام عدالت به ۶ میلیـون و ۳۰۰ هزار تومان رسیده است.

رویداد

کوتاهی‌ها در بخش خصوصی نمایان شد

فارس | علیرضا صالح، رییس سـابق سـازمان خصوصی‌سـازی، مقوله واگذاری را بزرگ‌ترین سیاست اقتصادی پس از انقلاب اسلامی دانست و گفت: برخی شـرکت‌ها برای واگـذاری هنوز آماده‌سـازی نشـده بودند و جالب است بدانید شرکت مخابرات پس از ۱۲ سال از عمر واگذاری با وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات بر سر هزار ملک اختلاف‌نظر دارنـد. درحالی که این موارد قبل از واگذاری باید انجام شـود. مابعد از مقوله واگذاری باید نظارت پس از واگذاری هم در نظر داشته باشیم. اصل خصوصی‌سازی خوب است، اما شاید در اجرا مشکل داریم.

رییس سابق سازمان خصوصی‌سازی با بیام اینکه خوب کار کردن بـاکار خوب کردن تفاوت دارد، گفت: اساساً دولت‌ها نیامدند که خوب کار کنند و اصلاً کارفرمای خوبی نیستند، اما برای کارهای خـوب می‌توانند نقش مهمی ایفـا کنند. مانند بهداشت و آموزش که عواید آنی برای شهروندان ندارد. در هیچ کشـوری، اقتصـاد دولتی موفق بیرون نیامده است و شرکت‌های بزرگ دولتی که برخی به آن اشاره می‌کنند، باید دید چه حجمی از اقتصاد را در اختیار دارند.

برخی شرکت‌های نفت کشورها دولتی هستند، اما در کنـار آنها صندوق ثـروت مانند صندوق توسعه ملی ایران شکل گرفته و از سود خودشان، بخشـی از بودجه را تامین می‌کنند. این موضوع نشـان می‌دهد روند حکمرانی در آن کشورها با ایران تفاوت دارد.

این کارشـناس اقتصادی با تاکید بر اینکه اصل ۴۴ قانون اساسـی یک بسـته سیاسـتی کامل اسـت، تصریح کـرد: آماده‌سـازی، واگذاری و توانمندسازی در اصل خصوصی‌سازی آمده، اما برای توانمندسـازی بخش تعاون که می‌توانند بخشـی از اقتصاد را در دسـت بگیرنـد، غفلت شده است.

اگر بخواهیم از سـوابق کاری که انجام داده ایم درس بگیریم، باید گفت سازمان خصوصی‌سازی باید از زیر مجموعه وزارتخانه خارج و در سـطح معاون اول یا مسـتقیم زیرنظـر رییس‌جمهور اداره شـود. به این دلیل که ثروت کشـور شده چند شـرکت دولتی که بایـد روی این موضوع حساسیت داشت.

به گفتـه وی، وزارت اقتصاد خودش بزرگ‌ترین بنگاهـدار اسـت. درحالی که رییس سـازمان خصوصی‌سـازی باید قدرت بالایی داشته باشد. همچنیـن هیـات واگـذاری را از دو وزیر و دو نماینده ببریم بالاتر و سه قوه در آن نقش داشته باشند.

دعوا باید قبل از واگذاری باشـد و اگر دادستان کل کشـور عضو هیات واگذاری باشد، تا حدی مشـکلات حل خواهد شـد. اگر اعضای هیات واگـذاری با حکم رییس‌جمهـور بیایند و قوای دیگـر بر روند کار آنها نظارت کنند، بسـیاری از مشکلات حل خواهد شد. در نتیجه ارتقا جایگاه باید انجام شود و رییس سازمان خصوصی‌سازی باید اختیارات بیشتری از یک معاون وزیر داشته باشد.

صالح در پاسخ به پرسش مجری کارشناس برنامه مبنی بر اینکه رویکرد دولت در واگذاری‌ها کسب درآمد اسـت یا خیر گفت: هر کاری در نهایت به درآمد منجر خواهد شـد، اما باید توجه داشـت طبق اصـل ۲۹ اجرای اصل ۴۴ قانون اساسـی مصارف و بازسازی ساختاری حتما باید در ادامه واگذاری وجود داشته باشد.

به این صورت که اگر بنگاه ۱۰۰ نیروی انسـانی مـازاد دارد، با یـک دهم مبلغ واگـذاری آنها را بازخرید و در یک شرکت دیگر ساماندهی کند و بعد به بخش خصوصی برسـد که طی سال‌های گذشته سـیر قانونی آن در بودجه نادیده گرفته شده است.

معاون سـابق وزیر اقتصاد با بیـان اینکه فرآیند واگذاری ناقص است، افزود: پیشنهاد و کاری که من در سازمان خصوصی‌سازی پیگیری می‌کردم این بود که دیگر مال نفروشیم و به جای واگذاری یک جایگاه سوخت مخازن هم کنار آن قرار دهیم و کل مجموعه را در بورس پذیرش کنیم و سهام آن به فروش برسد.

همچنین بـه جای واگـذاری فـولاد مبارکه و گل گهر، سـهام شـرکت ایمیـدرو را در بورس عرضه می‌کردیم و زمانی که یک شرکت بورسی شد، باید ضوابط آن را رعایت شود و فامیل بازی تعطیل خواهد شد. بر هم زدن مدیریت شرکت‌ها باعث شده اکنون معدن در اختیار یک نفر باشد و ذوب آهن، سنگ در اختیار ندارد. اگر این مجموعه را با هم دیـده بودیم، سـاختار مدیریتی به هم نمی‌ریخت. رییس سابق سازمان خصوصی‌سازی با اشـاره به اینکه نحوه قیمت‌گذاری‌ها را تغییر دادیم، افزود: برای واگـذاری چند نیروگاه، یک هلدینگ تشکیل دادیم که در بورس عرضه شوند تا سازوکار قیمت آن مشـخص و بهتر بتوانند با توانیر طرف حساب شوند.

به نوعی اصلاح سـاختار ایجاد کردیـم تا مبنا بورس باشـد و همه‌چیز شـفاف عرضه شـود. یکـی از اقداماتی که انجام شـد، در سـال ۹۸ آیین نامه اهلیت را نوشـتیم که قبل از آن قانون صراحتا در مورد آن صحبت نکـرده بود. به این صورت کـه علاوه بـر صلاحیت‌هـای عمومی شـاخص‌های تخصصی هم اضافه شد. از این رو سـامانه‌ای باید رونمایی شـود که نظارت بعد از واگذاری را بر عهده داشـته باشد و روند دریافت همه مجوزهای لازم را رصد کند.

در شهر

شناسایی ۲۸۸ ملک جدید شهرداری

محمدرضا جوادی یگانه، معاون فرهنگی و اجتماعی شهرداری تهران از شناسایی املاک شهرداری در اختیار غیر و همچنین درخواست‌های جدید برای بهره‌برداری از املاک شهرداری خبر داد. جوادی یگانه در گفت‌وگو با ایلنا در پاسخ به سوالی مبنی بر شیوه باز پس گیری املاک در اختیار غیر شهرداری از تشکل‌ها و سازمان‌های مردم‌نهاد و پس گرفتن املاک از گروه‌های واقعا نیازمند اظهار کرد: پس گرفتن املاک در اختیار ما در معاونت فرهنگی و اجتماعی نیست. شهرداری برای واگذاری هر ملکی باید از کمیسیون بند ۶ ماده ۵۵ مجوز دریافت و به شورای شهر ارسال کند. او ادامه داد: اما پس گرفتن املاک نیاز به این شرایط ندارد و از آنجایی که مجوز شورا برای آنها داده نشده است، راحت می‌توانند آن را پس بگیرند، اما اگر مطلع باشیم از اینکه املاک از گروه‌هایی که به آن واقعا نیاز دارند، پس گرفته می‌شود حتما به آنها کمک می‌کنیم که این اتفاق رخ ندهد، اما خیلی اوقات ما مطلع نیستیم و زمانی اطلاع پیدا می‌کنیم که حکم قضایی گرفته شده یا به جای دیگر فروخته شده است. جوادی یگانه اضافه کرد: البته ما تلاشمان را می‌کنیم و رویکرد ما ایجابی است و گاهی متوجه نمی‌شویم که چه ملک‌هایی را می‌خواهند پس بگیرند. او درباره لایحه بررسی املاک در اختیار غیر شهرداری گفت: لایحه را ۱۵ مهر ماه سال گذشته به شورای شهر ارسال کردیم و دو بار نیز اصلاحیه زده‌ایم و منتظریم که در شورا مطرح شود. معاون شهردار تهران در پاسخ به اینکه آیا ملک جدید شناسایی و تعیین تکلیف شده است؟ گفت: بله، این اتفاق رخ داده است و تقاضای جدید نیز داشته‌ایم. برای مثال هفته گذشته تقاضا کردیم که ملکی به مجله بخارا اختصاص داده شود. جوادی یگانه افزود: ۲۸۸ مورد از املاک، مجوز قبلی داشتند که ۱۲۷ مورد از آنها در اختیار نهادها و ارگان‌ها قرار دارد، ۱۶۱ مورد نیز باید در اختیار بهره‌برداران قرار گیرد.

بزرگراه شهید حکیم تعریض می‌شود

حسن صفات، شهردار منطقه ۲ تهران اعلام کرد: به منظور روان‌سازی تردد و کاهش بار ترافیکی شبکه بزرگراهی، طرح تعریض مسیر شرق به غرب بزرگراه شهید حکیم محدوده پارک پردیسان اجرا می‌شود. به گزارش مهر، حسن صفات با اشاره به اولویت برنامه‌های منطقه در بهبود شبکه بزرگراهی و معابر غرب تهران گفت: با توجه به کارکرد فرامنطقه‌ای بزرگراه شهید حکیم و همچنین حجم تردد در این مسیر، بار ترافیکی روزانه را موجب شده است. وی با اشاره به اینکه محدوده پارک پردیسان به عنوان گلوگاه ترافیکی در این بزرگراه شناسایی شد گفت: بر همین اساس عملیات تعریض مسیر شرق به غرب بزرگراه شهید حکیم محدوده پارک پردیسان به طول ۳۰۰ متر در حال انجام است. صفات افزود: این طرح ترافیکی با هدف روان‌سازی ترافیک، کاهش زمان سفر، صرفه‌جویی در مصرف سوخت و کاهش آلودگی هوا انجام می‌شود. شهردار منطقه ۲ خاطرنشان کرد: پیش بینی می‌شود با تعریض این نقطه و افزایش فضای عبور خودرو شاهد روان‌سازی بار ترافیک در این بزرگراه باشیم.

به روزرسانی مرکز عملیات اضطراری شهر تهران

رییس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران، از توسعه و به‌روزآوری زیرساخت انتقال منابع تصویری (سوئیچینگ) مرکز عملیات اضطراری (EOC) شهر تهران خبر داد. به گزارش مهر، رضا کرمی محمدی با بیان اینکه مرکز عملیات اضطراری (EOC) محلی برای هماهنگی، کنترل و هدایت منابع و نیز مسوول آمادگی و انجام عملیات پاسخ به شرایط اضطراری به شمار می‌آید، از توسعه و به‌روزآوری زیرساخت انتقال منابع تصویری (سوئیچینگ) مرکز عملیات اضطراری (EOC) شهر تهران خبر داد. کرمی محمدی با بیان اینکه مرکز عملیات اضطراری (EOC) امکاناتی را برای سازمان‌های خدمات اضطراری فراهم می‌آورد تا در شرایط اضطراری در سطح کلان تصمیمات راهبردی را اتخاذ نمایند، تصریح کرد: از این رو این مرکز به عنوان محلی برای حضور فرماندهان و مدیران بحران در سطح محلی و ملی، لازم است با استفاده از به روزترین تجهیزات و بسترهای سخت و نرم افزاری، شرایطی را فراهم آورد تا مسوولان بتوانند در شرایط اضطرار و حضور در این مرکز، با استفاده از رصد و پایش وضعیت، مشاهده تحلیل‌های صورت گرفته و خروجی‌ها و مدل‌های ارایه شده از سوی سامانه‌های متعدد و ... نسبت به اتخاذ تصمیمات راهبردی اقدام کنند.

ادامه از صفحه اول

منع قانونی واردات خودرو

برنامه هفتم توسعه کشور گنجانده شود. زمانی که در اسناد بالادستی یک چنین ضرورتی مطرح شود می‌توان از طریق مصوبات اجرایی لازم زمینه قانونی مناسب را برای آن فراهم کرد. با این توضیحات یکی از موضوعاتی که قرار است در خصوص آن در کمیسیون صنایع و معادن مجلس بحث و تبادل نظر شود، بحث واردات خودرو است. با توجه به ضرورت‌هایی که کشور امروز با آن دست به گریبان است، نمایندگان موضوع را بررسی خواهند کرد و در نهایت بهترین تصمیم در خصوص آن اخذ خواهد شد. البته هر نوع تصمیم‌سازی در این خصوص باید با مورد توجه قرار دادن بحث حمایت از تولید داخلی و در راستای بهبود شاخص‌های کیفی محصولات ایرانی عملیاتی شود.

بازوی پژوهشی مجلس تجربه کشورها در کسب درآمد پایدار از مولدسازی زمین را بررسی کرد

پوشش کسری بودجه با اجاره زمین‌های دولتی

گروه راه و شهرسازی |

در شرایطی که بودجه سال جاری کشور بنا بر برخی برآوردهای کارشناسی با ۳۵۰ تا ۵۰۰ هزار میلیارد تومان کسری مواجه است، بازوی پژوهشی مجلس با بررسی «تجربه برخی کشورها در زمینه ایجاد درآمد پایدار از محل مولدسازی زمین‌های دولتی» پیشنهاد کرده، سیاست‌های جدیدی حول محور مولدسازی زمین‌های دولتی تدوین و اجرا شود. سیاست‌هایی که علاوه بر تأمین منافع عموم، پایداری عواید را نیز تضمین کند.

به گزارش «تعادل»، مرکز پژوهش‌های مجلس در شرایطی بر بهره‌برداری از زمین‌های دولتی از طریق «اجاره» و نه «فروش» تاکید کرده است که اغلب نامزدهای انتخابات سیزدهمین دوره ریاست جمهوری درصدد هستند تا در زمین‌های «رایگان» دولتی با هدف تامین سرپناه برای اقشار آسیب پذیر ساخت و ساز کنند. حال آنکه در صورت، بهره‌برداری از زمین‌های دولتی به شکل اجاره داری، می‌تواند میزان کسری بودجه دولت را کاهش داده و به همان میزان، مانع از استقراض دولت از بانک مرکزی و افزایش پایه پولی شود. مساله‌ای که نه تنها منافع اقشار آسیب پذیر را تامین می‌کند که منجر به ثبات بخشی به اقتصاد نیز خواهد شد.

دفاتر مطالعات مالیه عمومی و توسعه مدیریت مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی با عنوان «ایجاد درآمد پایدار از محل مولدسازی زمین‌های دولتی؛ بررسی تجربه کشورهای منتخب» آورده است: در راستای پوشش کسری بودجه، دولت‌ها می‌بایست علاوه بر منابع درآمدی مرسوم، بر دارایی‌های غیرنقد ترازنامه‌های خود تمرکز کنند، در حقیقت ترازنامه دولت شامل دارایی‌های باارزشی است که مولدسازی آنها می‌تواند یکی از منابع مهم تأمین بودجه دولت‌ها محسوب گردد. یکی از بااهمیت‌ترین دارایی‌های دولت زمین‌ها هستند که مدیریت بهینه آنها در جهت حداکثرسازی بازدهی اقتصادی و گسترش ارایه خدمات عمومی می‌تواند نقش بسزایی در پیشبرد وظایف دولت داشته باشد. کشورهای مختلف با درک اهمیت مدیریت صحیح زمین‌های دولتی، به این دارایی به عنوان منبع ایجاد درآمد پایدار برای دولت و بخش عمومی می‌نگرند؛ به‌طوری که در برخی کشورها درآمدهای حاصل از مدیریت زمین سهم قابل توجهی را در بودجه دولت‌های ملی و محلی به خود اختصاص می‌دهد.

گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس افزوده است: اگرچه سطح بهره‌مندی از درآمد حاصل از زمین‌ها به ساختار حقوقی مرتبط با زمین در کشورهای مختلف گره خورده است، اما به نظر می‌رسد حرکت به سمت مولدسازی زمین‌ها، در اغلب کشورها قابل تسری است. به نظر می‌رسد در ایران نیز با توجه به حجم انبوه زمین‌های در اختیار دستگاه‌های دولتی و عمومی (همچون سازمان ملی زمین و مسکن، وزارت جهاد کشاورزی، شهرداری‌ها و دیگر نهادهای بخش عمومی)، می‌بایست سیاست‌های جدیدی حول محور مولدسازی، تدوین و اجرا گردد. در این راستا روش استفاده از زمین بسته به اهداف سیاستی و ویژگی‌های زمین مورد نظر می‌تواند متفاوت باشد، با وجود این در هر مورد می‌بایست روش‌هایی به کارگیری شود که علاوه بر تأمین منافع عموم، پایداری عواید را نیز تضمین نماید. گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس تصریح کرده است، استفاده از روش‌هایی نظیر واگذاری حق بهره‌برداری از زمین به کاربری‌های مختلف در قالب اجاره‌های بلندمدت در خصوص زمین‌های دور از مرکز یا خارج از محدوده شهر و فروش یا معاوضه زمین‌های مرغوب واقع در مرکز، می‌تواند گزینه مناسبی تلقی شود. با این سیاست نه تنها نیرویی در جهت کاهش قیمت زمین و متعاقب آن املاک ایجاد می‌شود، بلکه درآمدی پایدار برای دولت محقق می‌گردد که می‌تواند با اولویت پاسخگویی به نیاز روزافزون زیرساختی مورد استفاده قرار گیرد. سخن پایانی اینکه استفاده هوشمندانه از مجموعه این ظرفیت‌ها می‌تواند در جهت تحریک رشد اقتصادی طرح‌ریزی شود.

درآمدزایی از زمین در چین

مطابق با الگوی مدیریت زمین در چین، زمین‌های شهری متعلق به دولت بوده و مدیریت مستقیم آنها در اختیار دولت‌های محلی است. تصدی زمین در چین از طریق اعطای حق بهره‌برداری طولانی‌مدت از آن مسیر است. این سیاست به‌طور آزمایشی در سال ۱۹۸۷ در شنژن و سایر شهرهای ساحلی، به‌عنوان بخشی از تمرکززدایی از سیستم مالی چین، انجام شد. تا قبل از این اقدام، مقامات عمومی، زمین را طبق رویه‌های خاصی اختصاص می‌دادند و استفاده از زمین رایگان بود، اما این سیاست مورد بازبینی جدی قرار گرفت. نکته قابل ذکر اینکه از ابتدا نیز اجاره زمین با سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها گره خورده بود. اجاره زمین منبع درآمدی قابل توجهی را فراهم می‌کرد که درآمد آن می‌بایست در درجه اول در سیستم‌های زیرساختی سرمایه‌گذاری می‌شد و موقعیت رقابتی شهرها را برای رشد اقتصادی ارتقا می‌بخشید. به‌طور کلی منابع ایجاد زیرساخت‌ها در چین از دو مسیر بودجه‌ای و فرابودجه‌ای تأمین می‌شود؛ در بخش غیربودجه‌ای منبع اصلی مربوط به عواید واگذاری حق بهره‌برداری از زمین است. در آغاز این رویه، عواید واگذاری حق بهره‌برداری از زمین شامل پرداخت اجاره توسط اشخاصی بود که قصد داشتند حق استفاده از زمین‌ها را برای دوره‌های ۴۰ تا ۷۰ ساله در اختیار داشته باشند. در سال‌های اخیر استان‌ها با بهره‌مندی از رونق توسعه املاک و مستغلات، عایدی قابل توجهی از واگذاری حق بهره‌برداری از زمین کسب کرده‌اند که به‌تدریج به مهم‌ترین منبع درآمد برای توسعه زیرساخت‌ها تبدیل شده است. در ابتدای این برنامه به‌منظور جذب سرمایه‌گذاران خصوصی، برخی از مناطق حق استفاده از زمین‌های دولتی را با قیمت پایین‌تری واگذار می‌کردند، اما با گذشت زمان در زمینه کسب درآمد با استفاده از منابع مالی مرتبط با زمین حرفه‌ای‌تر شدند. در سال ۲۰۰۳، دولت مرکزی چین آیین‌نامه‌هایی را تصویب کرد که خواستار پیشنهاد مزایده برای واگذاری حق بهره‌برداری زمین بود تا درآمد بیشتری عاید دولت شود. در سال ۲۰۰۷ وزارت زمین و منابع، وزارت دارایی و بانک خلق چین به‌طور مشترک سندی را صادر کردند که به دولت‌های محلی اجازه ترهین زمین‌ها را می‌داد، بدین معنا که زمین‌های تحت مالکیت دولت که هنوز واگذار نشده بود، به‌عنوان وثیقه وام‌های بانکی مورد استفاده قرار گیرند. با این تغییرات سیاستی، دولت‌های محلی به‌طور فعال درگیر به تملک درآوردن زمین‌های غیرشهری، اجاره بخشی از آنها از طریق مزایده برای کسب درآمد بالا و استفاده از سایر زمین‌ها به‌عنوان تضمین برای وام‌های بانکی شدند. در سال ۲۰۰۷، عواید حاصل از واگذاری حق بهره‌برداری زمین از عوارض محلی پیشی گرفته و به بزرگ‌ترین منبع مالی برای تامین مالی زیرساخت‌ها تبدیل شد. در این سال سهم عواید حاصل از زمین در کل درآمد دولت چین به ۱۵ درصد رسید. در سال‌های اخیر درآمد حاصل از واگذاری حق بهره‌برداری از زمین سهم فزاینده‌ای را از کل درآمد دولت‌های محلی به‌خود اختصاص می‌دهد. از سال ۲۰۰۹ به بعد سهم عواید حاصل از واگذاری حق بهره‌برداری زمین نسبت به دیگر منابع درآمدی دولت‌های محلی نظیر مالیات‌های محلی، دیگر عوارض و بودجه وابسته به دولت مرکزی، به‌طور محسوسی افزایش یافته است. سهم درآمدهای حاصل از اجاره زمین از کل درآمدهای دولت ملی نیز در سالیان گذشته افزایش یافته به‌نحوی که از ۱۵ درصد در سال ۲۰۰۷ به بیش از ۲۰ درصد در سال‌های اخیر رسیده است. در سال ۲۰۲۰ عواید حاصل از واگذاری حق بهره‌برداری زمین‌ها حدوداً برابر با ۲۸ درصد کل درآمد دولت ملی چین است، این مقدار کم‌وبیش در سال‌های پیش از این نیز تکرار شده است.

درآمدزایی از زمین در هنگ کنگ

چین در این زمینه به‌نوعی پیرو هنگ کنگ محسوب می‌شود. جایی که بیش از یک قرن است که این الگو مورد استفاده قرار می‌گیرد و زیربنای سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌هاست. تجربه هنگ کنگ بیانگر امکان اجاره زمین برای تولید درآمد قابل توجه در مدت زمان طولانی است. برآورد می‌شود که بین سال‌های ۱۹۷۰ تا ۲۰۰۰ هنگ کنگ حدود ۷۱ میلیارد دلار از محل اجاره زمین درآمد کسب کرده باشد. باید دقت داشت که این رقم برای منطقه‌ای با جمعیت کمتر از ۷ میلیون نفر است. بیشتر درآمد حاصل از این محل برای سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها و سایر امور عمومی استفاده می‌شود. در سال مالی ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۷، حدود ۲۲ درصد از کل درآمدهای دولت در هنگ کنگ از عایدی زمین‌ها حاصل شده است.

درآمدزایی از محل زمین در ویتنام

در ویتنام نیز رویه‌های مشابهی به‌چشم می‌خورد. مطابق قانون اساسی ویتنام و همچنین قانون زمین این کشور (مصوب سال ۲۰۱۳)، مالکیت زمین متعلق به تمام مردم است که توسط دولت، در اختیار سازمان‌ها، خانوارها یا افراد برای دوره‌های بلندمدت (بین ۵۰ تا ۷۰ سال) یا به‌منظور استفاده‌های محدود قرار می‌گیرد. از سال ۲۰۰۴، با اعمال فرمان اجرایی جمع‌آوری مالیات‌ها و حقوق استفاده از زمین، سهم درآمدهای حاصل از مدیریت زمین‌های شهری به‌طور پیوسته افزایش یافته است. به‌طوری که به‌عنوان مثال در سال ۲۰۱۰، درآمدهای زمین حدود ۲۸ درصد از کل درآمد شهر هوشی‌مین (قطب مالی و تجاری ویتنام)، یعنی حدود ۵۱۰ میلیون دلار را تشکیل داده است.

درآمدزایی از زمین در دولت‌های محلی آمریکا

منافع زمین سهم قابل توجهی در درآمد دولت‌های مرکزی و محلی کشورهای مختلف داشته است. به‌عنوان مثال در فاصله سال‌های ۱۹۷۰ تا ۱۹۹۱ نیویورک حدود ۶۰ درصد از مخارج زیرساختی خود را از محل عواید حاصل از زمین‌ها محقق کرده است. این منبع درآمدی نزدیک به ۲۰ درصد از کل درآمدهای این شهر را شامل می‌شود.

به‌طور کلی درباره نحوه درآمدزایی از زمین به‌نظر می‌آید تمایل به استفاده از الگوهایی غیر از فروش در حال شکل‌گیری است. در امریکا در ابتدای تشکیل ایالت‌ها، دولت فدرال برای تامین درآمد پایدار برای مؤسسات دولتی، قطعات زمینی را به آنها اعطا کرد. این زمین‌ها تحت عنوان زمین‌های تراست شناخته می‌شوند. در ایالت‌های قدیمی‌تر، مانند کالیفرنیا و اورگان، امروز مساحت کمی از این زمین‌ها باقی مانده است، زیرا آنها به‌سرعت این زمین‌ها را برای درآمدهای مقطعی به فروش رساندند، اقدامی که با چشم‌انداز بلندمدت دولت فدرال برای آن ایالت‌ها متعارض بود. بنابراین وقتی ایالت‌های جدیدتر مانند آریزونا و نیومکزیکو زمین‌های تراستی خود را دریافت کردند، دولت فدرال و بعضاً خود ایالت محدودیت‌هایی را برای فروش (مانند قیمت کف) اعمال کردند. امروزه این ایالت‌ها بسیاری از زمین‌های خود را حفظ کرده و عمدتاً با اجاره به توسعه‌دهندگان املاک و صنایع درآمد کسب می‌کنند.

خطاب به نامزدهای ریاست جمهوری: بر فرض که مسکن بسازید، قدرت خرید مردم چه می‌شود؟

تردید در تحقق برنامه‌های مسکنی دولت آینده

گروه راه و شهرسازی |

در شرایطی که «مسکن مهر» به الگویی برای اغلب نامزدهای دور سیزدهم ریاست جمهوری تبدیل شده، به نظر می‌رسد، تحقق و اجرای دوباره این الگو با مشکلاتی بیش از مشکلات طرح اولیه مواجه است. اگر در حدود ۱۴ سال پیش، دولت نهم صرفا واحدهای مسکونی را در بیابان و اطراف شهرهای بزرگ بدون در نظر داشتن تامین نیازهای محیط شهری، ساخت و به مردم تحویل داد. حالا به نظر می‌رسد که حتی انجام این کار به واسطه افزایش قیمت‌های ناشی از افزایش پایه پولی (که یکی از دلایلش همان مسکن مهر بود) دولت‌های آتی نمی‌توانند چنین طرح سخاوتمندانه‌ای را پیاده کنند. چرا که توان مالی شهروندان در گرمای تورم به اندازه‌ای آب شده که حالا آنها توان پرداخت حداقل هزینه‌های لازم برای ساخت مسکن در زمین‌های رایگان دولتی را ندارند.

در همین رابطه، فرشید پورحاجت، کارشناس بازار مسکن گفت: عمده کاندیداها از احداث یک میلیون مسکن صحبت می‌کنند اما مردمی که با این سطح پایین درآمدی از عهده تامین حداقل‌های زندگی خود برنمی‌آیند، آیا توان و حتی فرصت فکر کردن به خرید مسکن را دارند؟ ابتدا باید قدرت اقتصادی خانوارها را برای خرید نقدی یا اقساطی افزایش داد.

پورحاجت در گفت‌وگو با ایسنا اظهار کرد: در روزهای گذشته کاندیداهای انتخابات ریاست جمهوری مباحثی را در خصوص تامین مسکن اقشار جامعه مطرح کردند که عمدتا توضیح واضحاتی مبنی بر نیاز به احداث یک میلیون مسکن بود اما باید ببینیم در مقام اجرا چه اتفاقی می‌افتد. دولت‌های قبل هم برای حوزه مسکن برنامه داشتند اما عمده تجربیاتشان با شکست مواجه شده است.

وی افزود: در حال حاضر بنگاه‌های تولیدی مسکن به یک ناامیدی رسیده‌اند و در حال ترک این بازار هستند. اینکه برخی کاندیداهای محترم اعلام می‌کنند قرار است یک میلیون واحد را بسازند اعداد درشت و دهن پرکنی است اما سوال این است که با کدام مکانیزم و زیرساخت می‌خواهند این کار را انجام دهند؛ آن هم در وضعیتی که فضای کسب و کار برای فعالان بخش مسکن کاملا پرمخاطره شده است.

این کارشناس بازار مسکن تاکید کرد: برای ساخت یک میلیون واحد مسکونی، ابتدا باید قدرت اقتصادی مردم را افزایش دهیم تا بتوانند به صورت نقدی یا اقساطی واحد مدنظر خود را خریداری کنند. می‌گویند فضا را برای بخش خصوصی فراهم می‌کنیم تا مسکن تولید کند. بر فرض که بسازند، خریدارش چه کسی است؟ مردمی که با این سطح پایین درآمدی از عهده حداقل‌های زندگی خود برنمی‌آیند آیا توان و حتی فرصت فکر کردن به خرید مسکن را دارند؟

هزینه ساخت هر متر مسکن بالای ۵ میلیون تومان

این کارشناس بازار مسکن با بیان اینکه فقط هزینه آهن‌آلات برای احداث یک واحد مسکونی به متری یک میلیون تومان رسیده است گفت: یک میلیون تومان هم به نهادها، دستگاه‌ها و ارگان‌های مرتبط با حوزه مسکن می‌رسد که همگی نگاه درآمدی به این حوزه دارند. مجلس هم با قوانین دست و پاگیر، شرایط را دوچندان سخت کرده است. به‌طور متوسط در کشور حدود سه میلیون تومان هزینه زمین و ساخت می‌شود و سود را هم که در نظر نگیریم، تا واحد تکمیل شود هزینه پنج تا شش میلیون تومان روی دست سازنده می‌گذارد. کدام یک از اقشار پایین و حتی متوسط توان پرداخت چنین مبالغی را برای خرید مسکن دارند؟

پورحاجت تصریح کرد: اغلب کاندیداهای فعلی از ساخت سالانه یک میلیون مسکن سخن گفته‌اند که جزو بدیهیات است. اما برنامه‌هایی که ارایه می‌دهند باید کاملا علمی، عملیاتی و اجرایی باشد.

حاشیه‌نشینی شهرها را می‌بلعد

وی گفت: حاشیه‌نشینی دارد شهرهای ما را می‌بلعد. شهرها به مکانهایی غیراستاندارد تبدیل شده و از نظر شکل و ظاهر، نشانه‌ای از فرهنگ ایرانی ـ اسلامی ندارند. طی ۲۴ سال گذشته طرح‌هایی برای بخش مسکن ارایه شد که از هر دو نظر کمی و کیفی ناموفق بودند. در ۱۲ سال اخیر هم ادغام دو حوزه مسکن و راه تحت عنوان وزارت راه و شهرسازی، منجر به غلبه طرح‌های حمل و نقل بر طرح‌های بخش مسکن شده و کام مردم از این ادغام شیرین نشده است.

دبیر کانون انبوه‌سازان با اشاره به پروژه مسکن مهر که از سال ۱۳۸۶ آغاز شده است خاطرنشان کرد: تجربه این طرح شکست خورده هم پیش روی ما است. درست است که حدود ۲ میلیون و ۲۰۰ هزار خانوار صاحب مسکن شدند اما ۱۴ سال طول کشید و هنوز تکمیل نشده است. این ضعف انسجام و برنامه‌ریزی را در پروژه مسکن مهر نشان می‌دهد.

به گفته پورحاجت، ساخت یک میلیون واحد مسکونی در سال احتیاج به یک وزارتخانه مستقل، مدیران مستقل، بدنه کارشناسی متخصص و اجرای قوی دارد. وی اظهار کرد: در صحبت‌های انتخاباتی از خانه‌دار کردن و مسکن صحبت می‌شود به نظرم مردم گوششان از این حرفها پر شده است. سطح دسترسی مسکن برای کارگران به بالای ۶۰ سال رسیده آن هم اگر تورم ثابت بماند. این تورم ۵۰ درصدی کمر بخش خصوصی را شکسته و بنگاه‌های خصوصی واقعی کشور را به نابودی کشانده است. شوربختانه برنامه پدافندی هم برای این موضوع نداریم.

ایرانشهر

کاهش ۱۶ درصدی قیمت خانه در برخی مناطق تهران

محمود محمودزاده، معاون مسکن وزیر راه و شهرسازی از کاهش ۱۶ درصدی قیمت خانه در فروردین و اردیبهشت‌ماه در برخی مناطق تهران خبر داد و گفت: بازار مسکن، کاهش و پایداری قیمت‌ها را تجربه می‌کند. محمودزاده در گفت‌وگو با ایرنا، درباره چشم‌انداز بازار مسکن، اظهار کرد: اگر اتفاق ویژه‌ای در سایر بازارهای موازی رخ ندهد حداقل تا پایان تابستان پایداری قیمت‌ها را در حوزه مسکن پیش بینی می‌کنیم. وی از افت ۳ درصدی قیمت مسکن در فروردین ماه امسال خبر داد و گفت: این رقم در اردیبهشت امسال حدود ۲ درصد بود با این تفاوت که در پی آنالیز قیمت‌ها در مناطق مختلف پایتخت شاهد هستیم که در برخی مناطق تهران در ماه گذشته تا ۱۶ درصد کاهش قیمت داشتیم. محمودزاده ادامه داد: وضعیت آنالیز قیمت‌ها در فروردین امسال نیز حاکی از رشد قیمت در ۵ منطقه تهران و کاهش قیمت در ۱۷ منطقه پایتخت است که این وضعیت در اردیبهشت‌ماه دوباره تکرار شد. وی پیش‌بینی کرد که اگر بتوان سوداگران را از بازار مسکن خارج کرد و در عین حال در قالب طرح‌های اجرایی فعلی به بازار عرضه و تقاضا تعادل بخشید، کاهش و پایداری قیمت مسکن رخ خواهد داد. محمودزاده ادامه داد: بازار مسکن نسبت به حرکت منفی و مثبت بازارهای رقیب واکنش نشان می‌دهد و بازار مستقلی نیست که به‌صورت قطعی بتوان درباره آن اعلام نظر کرد. معاون مسکن وزیر راه و شهرسازی گفت: اجرای سیاست‌های مسکنی در چند سال اخیر مثل تولید انبوه مسکن از طریق برنامه مسکن ملی و تحویل مسکن مهر و ثبت‌نام در سامانه املاک و اسکان و شناسایی خانه‌های خالی و عزم دولت برای دریافت مالیات از خانه‌های خالی کمک کرده که میزان نگهداری سرمایه در ملک کاهش داشته باشد و اگر بازارهای موازی با شوک قیمتی مواجه نشوند سمت و سوی بازار به سمت کاهش قیمت و پایداری قیمت‌ها است. بر اساس این گزارش، بهای فروش واحدهای مسکونی که در پایان سال ۹۹ از مترمربعی ۳۰ میلیون تومان هم عبور کرده بود، در پایان اردیبهشت سال جاری تا سطح ۲۸.۷ میلیون تومان پایین آمده که بیانگر ۵ درصد کاهش در مدت دو ماه است.

ثبت نام طرح ملی مسکن به ۱۹ خرداد موکول شد

در حالی که معاون مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی پیش از این آغاز ثبت نام طرح ملی مسکن را ۱۷ خرداد اعلام کرده بود، در اطلاعیه جدیدی، آغاز ثبت نام را به ۱۹ خرداد موکول کرد. به گزارش مهر، بر اساس اعلام معاونت مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی، قرار است ثبت نام سومین مرحله طرح اقدام ملی مسکن از چهارشنبه ۱۹ خرداد ۱۴۰۰ در ۲۳۰ شهر آغاز شود.

محبوبیت کریدور شمال-جنوب از مناظره تا روسیه

کریدور شمال –جنوب که می‌تواند در صورت راه‌اندازی عملیات صادرات، واردات و ترانزیت کالا از همسایگان شمالی تا جنوبی را برای کشورمان به صرفه‌تر کرده و درآمد هنگفتی را نصیب ایران کند، در نخستین مناظره انتخابات ریاست جمهوری از سوی یکی از کاندیداها مورد تاکید قرار گرفته و اخیرا روسیه و دیگر همسایگان ایران نیز ابراز تمایل برای سرمایه‌گذاری و تکمیل این کریدور کرده‌اند. به گزارش ایسنا، کریدور شمال–جنوب می‌تواند خلیج فارس را به دریای خزر و همسایگان جنوبی ایران را به روسیه و اروپا متصل کند و از این حیث می‌تواند ایران را برای گسترش مبادلات و افزایش ترانزیت کالا تقویت کند و از سوی دیگر حلقه اتصال خوبی برای ایران به مقاصد مختلف اروپایی است. طی سال‌های گذشته همواره خطوط ریلی متعددی راه‌اندازی شده و در حال تکمیل و ساخت است و کشورهای مختلفی از چین، روسیه، ارمنستان و ... ابراز تمایل برای تکمیل این کریدور مهم و استراتژیک کرده‌اند و در حال حاضر حلقه مفقوده آن خط ریلی رشت-کاسپین-انزلی است که به گفته مسوولان وزارت راه و شهرسازی در سال جاری این خطوط ریلی به بهره‌برداری خواهد رسید. البته در نخستین مناظره انتخابات ریاست جمهوری، علیرضا زاکانی، یکی از نامزدهای این دوره از انتخابات درباره تکمیل زیرساخت‌های ریلی به عنوان یکی از پیشران‌های توسعه اقتصادی کشور گفت: اگر تنها در کریدور شمال –جنوب سرمایه‌گذاری شود و آن را راه‌اندازی کنیم ۳۰ میلیارد دلار به نفع مردم است. در این حال، ورونیکا نیکیشینا، مدیر کل مرکز صادرات روسیه RCE اعلام کرده است که دفتر همکاری منطقه‌ای اوراسیا و مرکز صادرات روسیه آماده ارایه خدمات شرکت‌های روسی برای ساخت بخشی از کریدور راه‌آهن شمال-جنوب در ایران است. وی افزود: مرکز صادرات روسیه آماده ارایه خدمات شرکت‌های نمایه روسی از نظر تأمین خطوط ریلی، سوییچ‌ها و سایر تجهیزات تولید داخلی است که برای ساخت بخشی از کریدور راه‌آهن شمال-جنوب در ایران لازم است. زیرساخت‌های تدارکات در منطقه اوراسیا در حال حاضر به‌طور کامل اجرا نشده است تا تمام مزایای رژیم جدید تجارت میان این کشورها، را فراهم کند. از نظر رویه‌های اداری، مرکز صادرات روسیه از نظر اقدامات خاص همچنین به‌عنوان دستیار صادرکنندگان عمل می‌کند. ما همچنین محیطی را ایجاد می‌کنیم که در آن صادرکنندگان می‌توانند بدون کمک دولت به راحتی به تجارت خود ادامه دهند.

ادامه از صفحه اول

سطح نازل ایده ها

در واقع هر کدام از نامزدها باید مشخص کنند در خصوص نرخ ارز چه دیدگاهی دارند و با استفاده از چه مکانیسمی قصد برنامه‌ریزی در خصوص آن را دارند؟ آیا به دنبال مدیریت نرخ ارز هستند؟ آیا به ایده نرخ ارز شناور معتقدند؟ آیا ایده تک نرخی کردن ارز را مد نظر دارند؟ و... اینکه اغلب افراد حاضر در جلسه تلاش کنند تا با تخریب یکی از مسوولان اجرایی که در جلسه نشسته تلاش کنند تا کار خود را پیش ببرند و مدام وی را مخاطب قرار دهند، هیچ ارزش افزوده‌ای برای مخاطب ندارد. تاسف آور اینکه موضوع تحریم‌های اقتصادی و مسائل مرتبط با تحریم‌ها هیچ بازتابی در پرسش‌های طرح شده نداشتند. به‌طور کلی تنها راهبرد افراد حاضر در جلسه انتقاد از دولت فعلی و بانک مرکزی بدون توجه به گزاره‌ای همچون تحریم‌های اقتصادی بود. این در حالی است که افراد حاضر در مناظره می‌بایست دیدگاه‌های صریحی در خصوص مهم‌ترین موضوعات اقتصادی ارایه می‌کردند. متاسفانه به جز دو نفر که از اقتصاد سررشته‌ای داشتند، سایر افراد حاضر در نشست حتی الفاظ اقتصادی را نیز به درستی به کار نمی‌بردند. تنها برخی انتقادات بدون حساب و کتاب از سوی نامزدها مطرح شدند و غیر از این ایده دندان گیری مشاهده نشد. به هر حال مردم و فعالان اقتصادی منتظر بودند درباره موضوعاتی مهمی چون fatf، تولید، تحریم‌های اقتصادی و... در این نشست پرسش‌های مناسبی طرح شود. بدون طرح این پرسش‌های کلیدی محتوای مورد نظر مردم و فعالان اقتصادی شکل نمی‌گیرد. تنها برخی موضوعات کلیشه‌ای بدون کالبدشکافی مناسب طرح شدند و طرف‌ها تنها به تکه پرانی به یکدیگر اکتفا کردند. با این مقدمان معتقدم به جز ۲ چهره که در خصوص موضوعات اقتصادی سررشته‌ای داشتند، سایر نامزدها حتی نتوانستند، الفاظ اقتصادی را درست و در جای مناسب خود به کار ببرند. طبیعی است مخاطب از چهره‌هایی که دانش اقتصادی ندارند، توقع تحلیل جامع موضوعات اقتصادی را ندارند، اما به هر حال فردی که قرار است سکان هدایت ساختار اجرایی کشوری در حد ایران را به دست بگیرد باید بتواند چهار جمله درست در خصوص اقتصاد حفظ کند و آن را به زبان بیاورد. نکته اعجاب آور آن است که نامزدها از قبل می‌دانستند در خصوص چه موضوعاتی ممکن است طرح پرسش شود، به راحتی می‌توانستند به صورت مکتوب این کلیات را همراه داشته باشند و از آنها استفاده کنند. اما متاسفانه یک چنین ضرورت‌هایی نیز با بی توجهی مواجه شد. همه امیدواریم در دور بعدی مناظره‌های انتخاباتی شاهد محتوای کیفی افزونتری از سوی نامزدها باشیم. جدای از اینکه چه فرد یا گروهی از دل این مناظرات با توفیق بیرون می‌آید، این مناظره‌ها نشان می‌دهد که چهره‌های سیاسی کشورمان در چه سطح و لِوِلی هستند. پیشنهاد مشخص من برای دور بعدی مناظره‌ها نیز این است که قرعه کشی پرسش‌ها را کنار بگذارند و با طرح چند پرسش بنیادین اجازه دهند هر نامزدی دیدگاه خود را در خصوص این موضوعات اساسی مطرح کند.

کردبچه از مصائب بودجه‌نویسی در دولت نهم می گوید

می گفتند اسم نیاور تا هر جور دلمان می‌خواهد هزینه کنیم

مشاور سازمان برنامه و بودجه گفت: در جریان اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد با تغییراتی که در سازمان برنامه و بودجه در دولت نهم ایجاد شد، از او می‌خواستند که ردیف‌های متفرقه را بدون نام و نشان باقی بگذارند تا آن طور که دلشان می‌خواهد هزینه‌ها را خرج کنند. به گزارش ایسنا، محمد کردبچه که از سال ۱۳۵۴ به سازمان برنامه و بودجه رفته و تا به امروز حدود ۴۶ سالی در جریان بودجه‌ریزی قرار داشته، به گفته خودش این سازمان فراز و نشیب‌های بسیاری را در فرآیند بودجه طی کرده است. کردبچه که بعد پایان دوران کاری سال‌هاست به عنوان مشاور ارشد رییس سازمان برنامه و بودجه در این سازمان فعالیت دارد در کنار امور بودجه‌ریزی، مسوولیت استقرار بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد و تدوین برنامه سالانه را نیز بر عهده دارد. وی امروز (دوشنبه) در نشست خبری به تشریح بخشی از جریان استقرار بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد در نظام بودجه‌ای کشور پرداخت. این مقام مسوول در سازمان برنامه و بودجه با اعلام اینکه بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد از موفق‌ترین احکام موجود در برنامه ششم توسعه است، گفت: متاسفانه در اذهان عمومی کمتر توجهی به آن شده در حالی که بهترین عملکرد را در احکام برنامه توسعه داشته است. کردبچه در ادامه به جریان استقرار بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد اشاره کرد و گفت که به کارگیری این نظام بودجه‌ریزی به نوعی در سال ۱۳۸۰ کلید خورد ولی تا سال ۱۳۸۴ اقدام موثری در این رابطه انجام نشده بود. وی با بیان اینکه در ابتدای دولت نهم، رییس وقت سازمان برنامه و بودجه علاقه‌مند به استقرار بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد بود به‌طوری که از ما خواست در این رابطه موضوع را تشریح و برای استقرار آن اقدام کنیم، گفت: بر این اساس خودش مسوولیت کار را بر عهده گرفت و از آن زمان بود که ما برای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد به‌طور جدی اقدام کردیم و در سال ۱۳۸۵ و ۱۳۸۶ مرحله اول یعنی شفاف‌سازی و اقدام‌های جدی در این رابطه صورت گرفت. طبق توضیح کرد بچه، در این مدت بررسی برنامه‌های مربوط به دستگاه‌های اجرایی، تعیین اهداف برنامه‌های اجرایی دستگاه‌ها، تعیین و احصای فعالیت‌ها و طرح‌ها، توزیع و تخصیص هزینه‌ها بر اساس فعالیت و برآورد هزینه واحد فعالیت‌ها و طرح‌ها انجام شده است. اما آنچه وی در ادامه به آن اشاره کرد، نشان داد که اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد فقط محدود به همین یکی - دو سال بوده و بعد از آن متوقف شده است؛ به‌طوری که وی گفت به رغم پیشرفت‌های نسبتا مطلوبی که در اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد انجام شد از سال ۱۳۸۷ با تغییر مدیریت سازمان برنامه و بودجه، این روند بودجه‌ریزی متوقف شده است. مشاور سازمان برنامه و بودجه با بیان اینکه در موافقت نامه‌های مربوط به بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد ایرادی از سوی دیوان محاسبات اعلام شد، افزود: اما به جای اینکه اصلاحی صورت بگیرد رییس جدید سازمان برنامه و بودجه به‌طور کلی موضوع این نوع بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد را رد کرد؛ به گونه‌ای که تمام موافقت‌نامه‌ها، فرم‌ها و دستورالعمل‌های مربوط به این نظام بودجه‌ریزی را دور ریختند و آنچه که انجام دادند با سه اصل مهم شفافیت، پاسخگویی و قانونمندی مغایر بود. وی ادامه داد: رییس وقت سازمان برنامه و بودجه اقداماتی انجام می‌داد که قابل پذیرش نبود؛ به‌طوری که به شخص من می‌گفت «آقای کردبچه برای پول‌هایی که در ردیف‌های متفرقه قرار می‌گیرد اسمی جلوی آن قرار نده که مشخص نشود این پول‌ها برای کجاست تا طوری که دلم می‌خواهد آن را خرج کنم، چون اکنون برای سفرهای ریاست جمهوری به اعتبار نیاز داریم.» وی با انتقاد از آنچه که در بین سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۱ در نظام بودجه‌ریزی صورت گرفت، گفت: نتیجه آن حذف فرم‌ها و دستورالعمل بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد از بخش نامه‌های بودجه سالانه، حذف اطلاعات مربوط به فعالیت‌ها و اهداف کمی ذیربط از موافقت نامه‌ها، افزایش تعداد و اعتبارات ردیف‌های متفرقه و متمرکز بدون برنامه و همچنین استقرار بودجه‌ریزی مبتنی بر عدم شفافیت، عدم پاسخگویی، عدم التزام به قانون و بی انضباطی مالی به جای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد بود.

آنچه در مورد بودجه عملیاتی در ۸ سال گذشت

اما مشاور سازمان برنامه و بودجه در ادامه به جریان بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد در دولت یازدهم اشاره کرد و گفت: با وجود اتفاق‌هایی که در مورد بودجه در دولت نهم و دهم افتاد بعد از استقرار دولت یازدهم، آقای نوبخت به دنبال اجرایی شدن نظام بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد بود و دایم از ما درخواست گزارش‌هایی در این رابطه داشت و بر آن نظارت می‌کرد. می‌توان گفت که بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد در سال‌های اخیر مورد حمایت آقای نوبخت قرار داشت. کردبچه با اشاره به اینکه از سال ۱۳۹۲ اصلاح روش بودجه‌بندی و استقرار نظام بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد در دستور کار قرار گرفت گفت که در این رابطه اقدامات موثری انجام شد از جمله کارگاه‌های آموزشی و همچنین تهیه برنامه‌های سالانه از سال ۱۳۹۳ تا ۱۴۰۰ که همراه لوایح بودجه به مجلس ارایه شد. وی افزود: برآوردهای تمام‌شده تمام فعالیت‌های ۹۵ درصد از دستگاه‌ها و ردیف‌های دارای اعتبارات هزینه‌ای با تعیین اهداف کمی مربوط به هر یک از فعالیت‌ها در بودجه سالانه صورت گرفت و تاکنون تمامی سه مرحله بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد برای اکثر دستگاه‌های اجرایی به‌طور کامل اجرا شده و برای بقیه دستگاه‌ها در دست اقدام است.

۸۹ درصد اعتبارات هزینه‌ای در چهار دستگاه

کردبچه در ادامه به اهمیت اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد اشاره و گفت که این نظام بودجه‌ریزی دو موضوع مهم صرفه جویی و اثربخشی را به ابعاد سنتی بودجه‌ریزی اضافه می‌کند و بین کارآیی و اثربخشی تمایز قائل می‌شود. این در حالی است که مهم‌ترین هدف نظام بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد اصلاح نظام مدیریت بخش عمومی و افزایش اثربخشی مخارج این بخش است. وی با اشاره به ضرورت بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد گفت که در قوانین مختلف و سیاست‌های کلی برنامه‌های توسعه به کاهش و صرفه جویی در اعتبارات هزینه‌ای تأکید شده است. از سوی دیگر با توجه به اینکه به لحاظ طبقه‌بندی اقتصادی از اعتبارات هزینه‌ای بیش از ۶۰ درصد آن را پرداخت جبران خدمت کارکنان و رفاه اجتماعی و مستمری تشکیل می‌دهد و به لحاظ طبقه‌بندی عملیاتی حدود ۸۹ درصد آن مربوط به چهار فصل دفاعی، آموزش، سلامت و رفاه اجتماعی است که در حال حاضر با کاستی‌هایی مواجه بوده و امکان صرفه جویی در آن بسیار محدود است. از این رو تنها راه صرفه جویی در اعتبارات هزینه‌ای از طریق افزایش بهره وری خواهد بود که هدف اصلی بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد است. وی همچنین از پیشرفت‌های موفقیت در اجرای نظام بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد سخن گفت و افزود: باید یک نظام یکپارچه برنامه‌ریزی و ارزشیابی همراه با مدیران اجرایی توانمند به تهیه برنامه و بودجه هماهنگ و کنترل و نظارت و ارزشیابی آن وجود داشته باشد. همچنین برنامه‌ها، فعالیت‌ها و کارکنان و اعتبارات مورد نیاز اجرای وظایف و از سویی دیگر ارتباط لازم بین هزینه تولید کالا و خدمات با عملکرد در فرآیند تهیه و تنظیم و اجرای بودجه وجود داشته باشد.

سازمان بازرسی نامه نوشت که بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد را اجرا نکند

مشاور سازمان برنامه و بودجه در ادامه به روند اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد در دستگاه‌های اجرایی نیز اشاره داشت و در این باره توضیح داد: کل دستگاه‌ها و ردیف‌های ملی دارای اعتبار هزینه‌ای در ابتدای سال ۱۳۹۷ حدود ۱۰۲۵ مورد بوده که در ۸۵ درصد آنها اجرایی شده است. ۱۵۰ دستگاه دیگر مربوط به نیروهای مسلح است. وی افزود: در مورد دستگاه‌های اجرایی استانی بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد در تمام ادارات کل استانی ۳۱ استان با حدود ۷۷۵ اداره کل اجرا شده اما در این بین سازمان بازرسی کل کشور این نظام را مستقر نکرده است و حتی در نامه‌ای به رییس سازمان خواستار شده بود که نظام بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد را اجرایی نکند. کردبچه همچنین بر اهمیت اختیارات تفویض شده به مدیران دستگاه‌های اجرایی تأکید کرد و گفت: از اهداف اساسی نظام بودجه‌ریزی می‌توان به ارزیابی پاسخگویی مسوولان و مدیران دستگاه‌های اجرایی بر اساس معیار دستاوردهای فعالیت آنها، دامنه تأثیرگذاری جهت رسیدن به دستاوردها و بودجه و امکاناتی که برای تحقق دستاوردها به مصرف رسیده اشاره کرد. این در حالی است که تضمین و تحکیم پاسخگویی از طریق انعقاد تفاهم‌نامه عملکردی بین مدیران و مسوولان رده‌های مختلف دستگاه‌های اجرایی و بین دستگاه‌ها و سازمان برنامه و بودجه ضروری است. وی بر ارزیابی مستمر عملکرد مدیران و مبنا قرار دادن نتایج عملکرد به عنوان یکی از معیارهای تخصیص اعتبار تأکید کرد و گفت که باید اختیارات لازم به مدیران در انتخاب نهاده‌های لازم برای تولید نتیجه مورد نظر داده شود.

استقرار کامل بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد زمان‌بر است

کردبچه با اعلام اینکه باید توجه داشت استقرار کامل نظام بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد در کوتاه‌مدت میسر نیست و حداقل به زمانی بیش از سه سال نیاز دارد، یادآور شد که در کشورهای پیشرفته از نظر بودجه‌ریزی مانند استرالیا، نیوزیلند و کانادا اگرچه از دهه ۱۹۹۰ این نظام مستقر شده اما خود آنها معتقدند که هنوز به تکامل نرسیده است. در این بین تعهد مسوولان نظام در تداوم اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد بسیار حائز اهمیت خواهد بود. وی یادآور شد که افزایش بهره‌وری فعالیت‌های دستگاه‌های اجرایی یا به عبارت دیگر کاهش بهای تمام‌شده کالاها و خدمات ارایه شده از سوی دستگاه‌های اجرایی است که باید در نظام بودجه‌ریزی کشور مورد توجه قرار گیرد.

نامزدهای ریاست جمهوری مشورتی برای بودجه نکردند

مشاور سازمان برنامه و بودجه در ادامه در پاسخ به سوالی در مورد اینکه آیا نامزدهای ریاست جمهوری برای تدوین برنامه‌های اقتصادی خود با او مشورتی داشته‌اند و چه تحلیلی از برنامه‌های آنان در مناظره اقتصادی اخیر دارد؟ گفت: هیچ کدام از این افراد با من مشورتی نداشته‌اند. کردبچه با بیان اینکه در صحبت‌های هیچ یک از نامزدها، برنامه اقتصادی دیده نمی‌شود. ادامه داد: تنها آقای زاکانی کمی از اعداد و ارقام در صحبت‌هایش استفاده کرد که آن هم به دلیل موقعیتش در مرکز پژوهش‌های مجلس و دسترسی بیشتر به اطلاعات بود. در مورد آقای همتی انتظار می‌رفت برنامه اقتصادی بیشتری ارایه دهد، اما از فرصتش تنها برای پاسخگویی به دیگران استفاده کرد. به گفته وی، اولین مناظره انتخاباتی، یکی از مهم‌ترین مناظره‌ها است و مردم می‌خواستند ببینند که نامزدها برای اقتصاد کشور چه برنامه‌ای دارند. اما فرصتی برای تشریح برنامه‌های اقتصادی در این مناظره به آنها داده نشد.

ادامه از صفحه اول

گلباران منامه

برابر بحرین و عراق متحمل شود، تا جایی که اگر تساوری بحرین با هنگ کنگ و عراق نبود، شاید ایران قبل از آغاز بازی‌های دور رفت تکلیف عدم صعودش مشخص شده بود. اما خوشبختانه بحرین با هنگ کنگ و عراق مساوی کرد تا کورسوی امیدی برای یکی از درخشان‌ترین نسل‌های فوتبال کشور برای حضور در جام جهانی قطر باقی بماند. با یک چنین شرایطی تیم ملی فوتبال کشورمان راهی بازی‌های دور برگشت در بحرین شد. بدون اینکه فرصت استفاده از بازی‌های درون خانه برای تیم ملی فوتبال کشور فراهم شده باشد. اما همانطور که معمولا در یک چنین مواقعی که ریسمان تدابیر از دست مجموعه تصمیم‌سازان خارج می‌شود، این غیرت و تلاش بازیکنان ایرانی است که راهگشا می‌شود، این بار هم تلاش بازیکنان ایرانی باعث شد تا ایران بحرین را با ۳ گل شکست دهد و شانس خود را برای حضور در دور دوم بازی‌های مقدماتی جام جهانی افزایش دهد. دیدار تیم ملی فوتبال ایران و بحرین با برتری ۳ گله شاگردان اسکوچیچ به پایان رسید. با این نتیجه تیم ملی با یک بازی کمتر نسبت به بحرین به رده دوم گروه C مقدماتی انتخابی جام جهانی رسید. ایران تاکنون ۶ بار در خاک بحرین به مصاف این تیم رفته بود که حاصل آن ۴ باخت و ۲ تساوی بود و برد امشب (دوشنبه) شاگردان اسکوچیچ نخستین برد تیم ملی در بحرین بود. در این دیدار سردار آزمون در دقایق ۵۴ و ۶۱ و طارمی در دقیقه ۷۹ برای تیم ملی گل زنی کردند. شاگردان اسکوچیچ با این برد با ارزش ۱۲ امتیازی شد و با یک بازی کمتر نسبت به بحرین در رده دوم جدول رده‌بندی قرار گرفت. عراق هم با تعداد بازی برابر نسبت به ایران و با ۱۴ امتیاز صدرنشین گروه C است. با عبور از این بازی ایران در بازی‌های بعدی با کامبوج و عراق روبه‌رو خواهد شد و در صورت پیروزی برابر عراق به دور دوم بازی‌های صعود خواهد کرد. باید دید آیا فوتبال ایران قادر است ثبات لازم را برای حضور و درخشش در جام جهانی ۲۰۲۲ فراهم کند یا اینکه این نوسانات پی در پی سرانجام تاثیر خود را در سرنوشت تیم ملی فوتبال ایران به جای خواهد گذاشت.

سدی در برابر سوداگران

اینکه در مرحله عمل به چه میزان قابلیت اجرایی خواهد داشت. طی چند دهه گذشته به علت جلوگیری از اثرات مخرب معامله‌گران در روند معاملات، کدهای معاملاتی معامله‌گران و وابستگان در جه یک آنها با محدودیت معاملاتی مواجه بود، اما بررسی‌ها نشان داده است که لزوما ایجاد چنین محدودیتی سبب روان‌تر شدن یا شفافیت بهتر در معاملات نبوده است. در سال‌های اخیر مشخص شد که ایجاد محدودیت برای پرسنل کارگزاری‌ها و معامله‌گران، نه تنها به بهبود مشکل کمک نکرده بلکه سبب شده است تا همه معامله‌گران و آنهایی که با محدودیت‌های معاملاتی مواجه بودند به‌طور موازی از راه‌های دیگری معاملات خود را انجام دهند؛ بنابراین این محدودیت به کاهش شفافیت و کاهش اثرات سوء منجر نشد، بلکه سبب کاهش شفافیت در معاملاتی شد که به درستی قابل پیگیری نبودند. این اقدام باعث شفاف‌تر شدن معاملات می‌شود به‌طوری که می‌توان به راحتی هر کدر از نظر نحوه انجام معاملات رصد کرد؛ همچنین از این طریق می‌توان خطرات احتمالی موجود در کدهایی که صاحب واقعی آنها اشخاص دیگر هستند را به نحو مطلوب‌تری بررسی کرد. در نظر داشته باشید که این دسته از کدها برای سرمایه‌گذاران و معامله‌گران مشکلاتی ایجاد می‌کرد؛ بر این اساس، ریسک ناشی از این مشکل نیز برطرف شد.

نوبت اول

آگهی تجدید مناقصه عمومی یک مرحله ای

سازمان میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری

اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مازندران در نظر دارد امور خدمات مشروح ذیل را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir اقدام خواهد شد به پیشنهادهای واصله خارج از درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت ترتیب اثر داده نخواهد شد. پیشنهاددهندگان موظف می‌باشند اسناد مناقصه شامل شرایط عمومی و اختصاصی را از تاریخ ۱۴۰۰/۳/۱۹ تا تاریخ ۱۴۰۰/۳/۲۲ از طریق سامانه ستاد دریافت و با توجه به مندرجات اسناد مناقصه مدارک لازم را شامل پاکات الف - ب و ج تهیه و به صورت فایلهای pdf در سامانه فوق درج نمایند.

موضوع	مبلغ برآورد اولیه (ریال)	مبلغ تضمین فرآیند شرکت در مناقصه (ریال)	محل اعتبار	مدت انجام کار
واگذاری امور خدماتی و پشتیبانی (نظافت - آبدارخانه و اداری) در سطح استان و ادارات شهرستان در سال ۱۴۰۰ - اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مازندران	۲۸/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۲/۸۰۰/۰۰۰/۰۰۰	اعتبارات هزینه‌ای	از ۱۴۰۰/۲/۱ لغایت ۱۴۰۱/۱/۳۱

محل دریافت اسناد مناقصه: سامانه تدارکات الکترونیک دولت (ستاد)

اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مازندران

هیأت حل اختلاف ماده ۳۸ آیین‌نامه معاملات شهرداری تبریز

رأی قاضی هیأت حل اختلاف ماده ۳۸

کلاسه پرونده: ۹۹۰۰۶-۹۹۰۰۷

به تاریخ ۹۹/۰۹/۲۸ در وقت فوق العاده جلسه هیأت حل اختلاف ماده ۳۸ به تصدی امضاء کنندگان ذیل تشکیل، پرونده امر تحت نظر قرار گرفت با عنایت به ارائه محاسبات تعدیلات حق العمل سهم خواهان از طرف سازمان پایانه های مسافربری و معّد بودن پرونده برای اتخاذ تصمیم ختم رسیدگی را اعلام به شرح ذیل مبادرت به اتخاذ تصمیم می نماید.

نماینده شورای اسلامی شهر تبریز	نماینده فرمانداری	نماینده شهرداری	قاضی هیأت
تقی پور	تقی زاده	فتحیان	امن الهی

رأی قاضی هیأت

در خصوص دعوای سازمان پایانه های مسافربری شهرداری تبریز با مدیریت آقای حسین عادلی سعدآباد به طرفیت شرکت پارس مکانیک خاورمیانه و آقایان نادر آخوندی بعنوان مدیر عامل و حمزه بخشی بعنوان رئیس هیات مدیره شرکت و امضاء کنندگان چکهای مستند دعوا به خواسته صدور حکم بر محکومیت تضامنی خواندگان به پرداخت مبلغ -/۱/۹۵۲/۷۷۰/۰۰۰ ریال بابت چهار فقره چک و محکومیت خوانده ردیف اول به پرداخت مبلغ -/۱/۳۳۹/۲۲۳/۹۴۱ ریال از بابت تعدیل گاز بهای سالهای ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ جایگاه CNG باسمنج و الزام خوانده ردیف اول به اخذ مفاصا حساب از ادارات تامین اجتماعی دارائی و اداره کار طی پرونده کلاسه ۹۹۰۰۶ و به خواسته صدور حکم بر محکومیت تضامنی خواندگان به پرداخت -/۴۸۹/۸۲۰/۰۰۰ ریال بابت دو فقره چک برگشتی و محکومیت خوانده ردیف اول به پرداخت -/۱۱۹/۷۴۹/۰۷۹ ریال بابت تعدیل گازبهای سالهای ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ جایگاه های سی ان جی باسمنج و الزام به اخذ مفاصا حساب از سازمانهای تامین اجتماعی امور مالیاتی و اداره کار و رفاه طی کلاسه ۹۹۰۰۷ که به جهت وحدت طرفین و ارتباط موضوع قرار رسیدگی توامان به هر دو پرونده صادر با ارسال نسخه ثانی دادخواست و ضمائم به جهت عدم شناسایی خوانده در نشانی اعلامی از طریق نشر آگهی دعوت به رسیدگی شده و علی رغم ابلاغ قانونی و ارسال دعوت‌نامه توسط خواهان از طریق پست به نشانی اعلامی از طرف خوانده کسی حاضر نشده و لایحه ای نیز ارسال ننموده و دفاعی به عمل نیاورده لذا با اختیار حاصله از مواد ۷ و ۸ قانون اصلاح و تسری ماده ۳۸ آیین نامه معاملاتی شهرداری تهران به شهرداریهای کلانشهرها و مراکز استانها و مواد ۱۰ و ۲۱۹ از قانون مدنی و مواد ۳۰۹ و ۳۱۴ از قانون تجارت و استفساریه ماده واحده تبصره ماده ۲ قانون صدور چک حکم بر محکومیت تضامنی هر سه خوانده که ایراد و دفاعی به عمل نیاورده و دعوای خواهان وارد و ثابت می باشد به پرداخت مبلغ -/۲/۴۴۲/۵۹۰/۰۰۰ ریال بابت اصل ۶ فقره چک و تاخیر تادیه براساس شاخص تورم بانک مرکزی برای هر یک از چکها از تاریخ صدور گواهی عدم پرداخت تا یوم الوصول بابت چکهای مستند دعوا صادر و اعلام و خوانده ردیف اول شرکت پارس مکانیک را به پرداخت جمعا مبلغ -/۱/۴۵۸/۹۷۳/۰۲۰ ریال بابت تعدیل گاز بهای سالهای ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ جایگاه های سی ان جی باسمنج و ترمینال که خواهان ریز محاسبات آن را ارائه و ایراد و دفاعی نسبت به آن به عمل نیامده و همچنین به اخذ مفاصا حساب از سازمان های امور مالیاتی، تامین اجتماعی و کار و رفاه محکوم می نماید رای صادره نسبت به هر سه محکوم علیه غیابی ظرف ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ قابل واخواهی در این هیات پس از انقضاء مهلت واخواهی لازم الاجرا می باشد.

عزیز امن الهی
معاون قضایی رئیس کل دادگستری آذربایجانشرقی
و قاضی هیأت حل اختلاف ماده ۳۸ شهرداری تبریز

«سال تولید، پشتیبانی ها و مانع زدایی ها» «ایران، روی ریل، به سوی آینده»

وزارت راه و شهرسازی
شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران
(سهامی خاص)

آگهی دعوت به ارزیابی کیفی (فراخوان عمومی نخست) مناقصه شماره: ۵-۲۵-۹۹ (یک مرحله‌ای)

شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران در نظر دارد بنابر آیین‌نامه اجرایی بند ج ماده ۱۲ قانون برگزاری مناقصات نسبت به ارزیابی کیفی پیمانکاران واجد شرایط جهت دعوت به مناقصه از طریق سامانه تدارکات الکترونیک دولت (ستاد) به نشانی www.setadiran.ir به شرح زیر اقدام نماید. مناقصه‌گران موظفند برای شرکت در مناقصه نسبت به ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضاء الکترونیکی اقدام نمایند. لازم به ذکر است کلیه مراحل برگزاری مناقصه از فراخوان ارزیابی کیفی تا انتخاب برنده از طریق سایت مزبور انجام می‌گردد.

۱- شرح مختصر موضوع مناقصه:
تعمیرات ویژه، اساسی و بازسازی تعداد ۲۲ دستگاه لکوموتیو هیتاچی به همراه تامین چرخ و محور لکوموتیو

۲- مدت و محل انجام قرارداد: مدت اجرای قرارداد بمدت ۲۴ ماه بوده و محل انجام طبق اسناد مناقصه می‌باشد.

۳- مهلت دریافت اسناد ارزیابی کیفی: حداکثر تا ساعت ۱۴:۰۰ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۲۵

۴- مهلت بارگذاری اسناد ارزیابی کیفی: حداکثر تا ساعت ۱۴:۰۰ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۰۹

۵- فراخوان ارزیابی کیفی فوق از طریق پایگاه ملی اطلاع‌رسانی مناقصات http:/iets.mporg.ir اطلاع رسانی می‌گردد.

۶- ضمانتنامه شرکت در فرایند ارجاع کار می‌بایست دارای سه ماه اعتبار بوده و برای مدت سه ماه نیز قابل تمدید باشد.

۷- ارائه گواهینامه معتبر صلاحیت پیمانکاری در زمینه تعمیر و نگهداری ماشین‌آلات، اخذ شده از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی یا سازمان برنامه و بودجه کشور و یا پروانه بهره برداری از وزارت صنعت، معدن و تجارت و همچنین گواهینامه معتبر صلاحیت ایمنی پیمانکاران از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی الزامی می‌باشد.

۸- مناقصه‌گران موظفند در سامانه جامع هوشمند تشخیص صلاحیت نظام فنی و اجرایی راه‌آهن ج.ا.ا به آدرس www.nezamfanni.rai.ir ثبت‌نام و نسبت به بارگذاری اسناد خواستاری اقدام و تائید صلاحیت گردند.

۹- پس از ارزیابی کیفی از پیمانکاران واجد شرایط که حداقل امتیاز لازم را کسب نموده باشند جهت شرکت در مناقصه دعوت بعمل خواهد آمد.

شایان ذکر است دریافت و بارگذاری اسناد صرفاً می‌بایست از طریق سامانه تدارکات الکترونیک دولت (ستاد) صورت پذیرد. در صورت بروز هر گونه ابهام با شماره ۴۱۹۳۴ (پشتیبانی سامانه ستاد) تماس حاصل نمایند.

شناسه ۱۱۴۴۲۷۷ | م الف ۸۷۷ | اداره کل تدارکات و پشتیبانی راه‌آهن ج.ا.ا

روی خط خبر

رکود به خرده‌فروشی‌ها برگشت

بررسی جدیدترین گزارش طرح «شامخ» (شاخص مدیران خرید) نشان می‌دهد شامخ کل در اسفندماه به بالاترین عدد در سال گذشته رسیده بود، حالا دوباره به رقمی رسیده که حاکی از رکود در بخش خرده‌فروشی است. بر اساس جدیدترین گزارش معاونت اقتصادی و برنامه‌ریزی اتاق اصناف ایران، شاخص مدیران خرید (PMI) خرده‌فروشی فروردین ۱۴۰۰، عدد شامخ کل ۳۴.۶۲ را نشان می‌دهد که نشان‌دهنده رکود وضعیت بخش خرده فروشی در فروردین ماه ۱۴۰۰ نسبت به اسفند ماه ۱۳۹۹ (۳۳/۵۸) است. عدد شامخ بالای ۵۰ مفهوم رونق دارد. عدد شامخ کل در مقایسه با ماه گذشته کاهش ۴۰.۶۶ درصدی را نشان می‌دهد که بر اساس تحلیل اتاق اصناف، متاثر از تعطیلات نوروز و گسترش موج چهارم کرونا از تاریخ ۱۶ فروردین و تعطیلی برخی مشاغل و اعمال محدودیت‌ها است. گفتنی است که بنابر گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی و پایش آثار اقتصادی کرونا، خریدهای کارتی مردم در فروردین ماه سال جاری در مقایسه با اسفند ماه سال گذشته که دوران پیک خریدهای عیدانه بود، ۱۲.۷۶ درصد در تعداد و ۲۹.۴۷ درصد در ارزش کمتر شده است. همچنین در اولین ماه سال جاری شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان ۲۶.۹۲ بوده که ۵۳.۸۵ درصد نسبت به ماه قبل کاهش داشته است و بیشترین میزان تغییر شاخص‌ها در بین ۵ مولفه اصلی شامخ را داشته است. به‌طور کلی در فروردین ۱۴۰۰ کلیه شاخص‌ها به غیر از شاخص قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم مورد نیاز و شاخص قیمت محصولات تولید شده نسبت به ماه قبل روند کاهشی داشته‌اند. در گزارش شاخص مدیران خرید (PMI) فروردین امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ایران استناد شده که بر اساس آن نرخ تورم ماهانه فروردین ۱۴۰۰ به ۲.۷ درصد رسیده که در مقایسه با ماه قبل ۰.۹ واحد درصد افزایش داشته و نتیجه گرفته شده که به همین علت شاهد افزایش ۳۵.۱۶ درصدی شاخص قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم مورد نیاز و به تبع آن افزایش ۱۲.۰۹ درصدی شاخص قیمت محصولات تولید شده یا خدمات ارایه شده هستیم. شاخص سرعت انجام و تحویل سفارش یا فرآیند کار نیز به دلیل تعطیلات عید و همچنین تعطیلی برخی از مشاغل در شهرها با کاهش (۲۷.۴۷) درصدی مواجه شده است. همچنین با توجه به این امر که مردم اکثر خریدهای خود را معمولاً در اسفندماه و روزهای پایانی سال انجام می‌دهند، میزان فروش کالاها و خدمات در فروردین ماه با کاهش ۶۰.۴۴ درصدی همراه بوده است.

افزایش ۲۵ درصدی قیمت شوینده‌ها

بر اساس نامه انجمن صنایع شوینده، بهداشتی و آرایشی ایران به شرکت‌های تولیدی، از هفدهم خردادماه قیمت مایع دستشویی، مایع ظرفشویی، پودر و مایعات لباسشویی، صابون و خمیردندان ۲۵ درصد و مابقی محصولات ۲۰ درصد افزایش خواهد داشت. در این نامه به درخواست مکرر شرکت‌های عضو این انجمن برای افزایش قیمت محصولات صنعت بر اساس افزایش قیمت مواد اولیه و سایر نهاده‌های تولید اشاره و اعلام شده که انجمن با توجه به تعهد خود در مورد عدم کمبود محصولات در سطح بازار، شرایط جدید افزایش قیمت محصولات شوینده، بهداشتی و آرایشی را اعلام می‌کند. همچنین انجمن صنایع شوینده، بهداشتی و آرایشی تاکید کرده که حداکثر تخفیف مجاز برای محصولات پودرهای لباسشویی دستی و ماشینی و صابون ۱۰ درصد و برای سایر کالاهای اساسی از جمله مایع دستشویی، مایعات ظرفشویی، شامپو، مایعات لباسشویی و نرم‌کننده حوله و لباس ۱۵ درصد است. بر این اساس شرکت‌هایی که نسبت به رعایت این موضوع اقدام کنند معادل با درصد بالاتر از تخفیف مجاز از قیمت تایید شده آن شرکت ثبت و به سازمان حمایت معرفی خواهند شد.

حفظ ارزش پول انگیزه سرمایه‌گذاری در ترکیه

ایلنا | عضو هیات رییسه اتاق بازرگانی تبریز در مورد اقدام ترکیه در جهت دیوارکشیدن مرز با ایران اظهار کرد: دیوارکشی ترکیه بین مرز این کشور و ایران تاثیری بر تجارت رسمی دو کشور ندارد چرا که تجارت از طریق کانال‌های مشخص و رسمی انجام می‌شود. صحبت‌هایی در مورد تاثیر آن بر کاهش قاچاق می‌شود که به نظر من عوامل تاثیرگذار بر آن زیاد است و تاثیر چندانی بر تجارت رسمی دو کشور نخواهد داشت. رضا کامی در پاسخ به سوالی در مورد سرمایه‌گذاری ایرانی در ترکیه گفت: عوامل مختلفی در سرمایه‌گذاری ایرانیان در ترکیه موثر است، عده‌ای با هدف اخذ پاسپورت ترکیه، عده‌ای به قصد مهاجرت و عده‌ای نیز با هدف حفظ سرمایه در ترکیه سرمایه‌گذاری می‌کنند. دیدگاه‌های مختلفی در مورد این موضوع بیان می‌شود و علل و عوامل آن یکنواخت نیست اما به نظر می‌رسد اخذ پاسپورت ترکیه از بقیه عوامل قوی‌تر باشد. کامی در توضیح سرمایه‌گذاری با هدف حفظ سرمایه در ترکیه تصریح کرد: اخیرا نوسانات نرخ ارز در کشور شدت یافته که این موضوع می‌تواند عاملی برای سرمایه‌گذاری ایرانی‌ها در ترکیه باشد. البته به نظر نمی‌رسد افرادی که با این هدف در ترکیه سرمایه‌گذاری می‌کنند موفق شوند. تا حدودی سرمایه آنها حفظ می‌شود اما باید توجه داشت که در ترکیه نیز نوسانات ارزی و افت و خیز اقتصادی وجود دارد. موضوعات مختلف سیاسی و اقتصادی در اقتصاد ترکیه تاثیرگذار است که باعث نوسانات در این کشور می‌شود، در مجموع سرمایه‌گذاری در ترکیه با هدف حفظ سرمایه چندان منطقی نیست. وی افزود: در ترکیه در حوزه مسکن سرمایه‌گذاری زیادی شده که موجب اشتغال‌زایی در این حوزه نیز شده است. مسکن در ترکیه مورد حمایت سیستم‌های مالی، بانکی و دولت است و به‌طور کلی می‌توان گفت نسبت به دیگر کشورها این حوزه در ترکیه بیشتر مورد توجه است.

شامخ اردیبهشت‌ماه به ۵۳.۸۴ واحد رسید

فعالان اقتصادی، نگران آینده

تعادل | شامخ کل اقتصاد در اردیبهشت‌ماه به ۵۳.۸۴ واحد رسیده که بعد از اسفند ۹۹، بالاترین رقم در ۲۰ ماه اخیر است، اما آمارها همچنان از نگرانی فعالان اقتصادی نسبت به آینده حکایت دارد. همانطور که پیش‌بینی شده بود بر اساس شاخص انتظارات، پس از بازگشایی کسب‌وکارها، اکثر فعالیت‌های اقتصادی در اردیبهشت‌ماه با رشد روبرو بوده‌اند؛ اما نااطمینانی نسبت به شرایط پیش رو از لحاظ لغو تحریم‌ها و همچنین تصمیمات دولت آینده باعث شده تا تقاضای مشتریان با کاهش همراه باشد. از سوی دیگر «نابسامانی قیمتی و نرخ ارز ناشی از تحریم، کمبود نقدینگی» همچنان عمده‌ترین دلیل مشکلات فعالان اقتصادی هستند. به‌طوری که مجموعه این عوامل اثر روانی منفی هم بر روی طرف تقاضا و هم بر روی طرف عرضه گذاشته است و آنها را دچار سردرگمی کرده است. در مقابل اما شاخص انتظارات تولید در ماه آینده (۶۰.۶۶) خوش‌بینی فعالان اقتصادی را به بهبود در فعالیت بخش صنعت در خردادماه نشان می‌دهد. انتظارات مثبت به نتیجه مذاکرات برای رفع تحریم‌ها و امید به گشایش اقتصادی و مالی و تحریک بخش تقاضا باعث شده تا این شاخص همچنان روند افزایشی داشته باشد. داده‌های این گزارش نشان می‌دهد، در بخش صنعت به دنبال بازگشایی کسب‌وکارها اکثر تولیدکنندگان بهبود در تولید را ثبت کردند اما در این ماه علاوه بر موانع همیشگی مانند نوسانات قیمتی ناشی از تحریم، دو مشکل جدید یکی تغییرات احتمالی سیاست‌های دولت طی ماه‌های آتی که طرف تقاضا را تحت تأثیر قرار داده و دیگری مشکل قطعی برق بوده است. تقریباً تمام فعالان اقتصادی از خساراتی که قطعی‌های برق به دستگاه‌های تولیدی وارد کرده و هزینه بالای تعمیر تجهیزات گله‌مند بودند به‌ویژه که این امر باعث شده تا با ظرفیت بسیار پایین‌تر از توان خود تولید کنند.

جزییات شاخص مدیران خرید کل اقتصاد

شامخ کل اقتصاد در اردیبهشت‌ماه به ۵۳.۸۴ واحد رسید. طبق نظرسنجی انجام شده از بنگاه‌های اقتصادی کشور، شاخص مدیران خرید (تعدیل فصلی نشده) برای کل اقتصاد ایران در اردیبهشت‌ماه، ۵۳.۸۴ به دست آمده است که نسبت به فروردین‌ماه (۳۹.۶۵) افزایش داشته است و همانطوری که طبق روال سال قبل انتظار می‌رفت به دلیل تعطیلی‌های فروردین و بازگشایی مجدد در اردیبهشت شاهد بهبود در فعالیت‌های کسب‌وکارها در اردیبهشت‌ماه هستیم.

شاخص میزان فعالیت‌های کسب‌وکار در اردیبهشت‌ماه (۵۸.۶۴) نسبت به فروردین‌ماه (۳۶.۱۵) افزایش زیادی داشته است که به دلیل بازگشایی فعالیت‌ها در اردیبهشت‌ماه بوده است و بیشترین افزایش این شاخص در بخش صنعت بوده است.

شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان (۴۹.۸۰) برای دومین ماه پیاپی کاهش داشته است هرچند شدت کاهش آن نسبت به فروردین‌ماه بسیار کمتر بوده است. این کاهش تقاضا به اعتقاد فعالان اقتصادی ناشی از نااطمینانی طرف تقاضا نسبت به تصمیمات دولت آتی، نتیجه مذاکرات برجام و نوسانات قیمتی است.

شاخص موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده (۴۹.۴۹) هرچند همچنان زیر ۵۰ است و کمتر از ماه قبل ولی کمترین نرخ کاهش را از ابتدای شروع طرح طی ۲۰ ماه گذشته در اردیبهشت‌ماه ثبت کرده است. شاخص میزان استخدام و به‌کارگیری نیروی انسانی (۵۲.۰۵) بیشترین مقدار را طی ۲۰ ماه از شروع طرح ثبت کرده این در حالی است که افزایش فقط به علت افزایش در بخش صنعت بوده و بخش خدمات و کشاورزی و ساختمان کاهش نیروی انسانی داشته‌اند. بنابر این گزارش، شاخص قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری شده (۷۶.۲۵) نشان می‌دهد که همچنان روند افزایشی به‌شدت ادامه دارد که این موضوع بر روی شاخص قیمت محصولات تولیدشده یا خدمات ارایه شده (۵۹.۸۱) تأثیرگذار است که همراه با پایین آمدن قدرت خرید مشتریان بر روی کاهش تقاضا تأثیرگذار است. این در حالی است که به گفته اکثر فعالان اقتصادی عمده افزایش قیمت‌های سالانه طی ماه‌های آتی خواهد بود و بر اساس گزارش مرکز آمار ایران از شاخص قیمت مصرف‌کننده در اردیبهشت‌ماه، نرخ تورم ۱۲ ماهه ۴۱ درصد بوده است. شاخص میزان فروش کالاها و خدمات ۵۱.۱۵ افزایش ملایمی نسبت به ماه قبل داشته است که این افزایش هم فقط در بخش صنعت بوده و بخش ساختمان و خدمات و کشاورزی با کاهش روبرو بوده‌اند.

شاخص صنعت

بر اساس داده‌های به دست آمده از بنگاه‌های بخش صنعت، شاخص مدیران خرید صنعت در اردیبهشت‌ماه ۶۳ ثبت شده است که نسبت به فروردین افزایش قابل توجهی داشته و تقریباً مشابه اردیبهشت سال قبل (۶۳.۲۱) است و به‌طور معمول پس از تعطیلات شاهد چنین افزایشی هستیم. در اردیبهشت‌ماه همه زیرشاخص‌های اصلی شامخ صنعت افزایش داشتند و عدد بالای ۵۰ را ثبت کرده‌اند. شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در اردیبهشت‌ماه (۶۱.۸۱) نسبت به فروردین افزایش داشته که نشان‌دهنده بهبود در تقاضای مشتریان پس از پایان تعطیلات فروردین‌ماه است اگرچه شدت افزایش آن در مقایسه با سال‌های قبل کمتر است اما به‌طور کلی میزان افزایش آن تحت تأثیر انتخابات و مذاکرات برجام متناسب با انتظارات فعالان اقتصادی نبوده است.

شاخص موجودی مواد اولیه در اردیبهشت (۵۳.۵۹) برای دومین ماه بعد از بهمن عدد بالای ۵۰ را به ثبت رسانده است و درمجموع این شاخص اردیبهشت بالاترین را ابتدای شروع طرح در بخش صنعت به ثبت رسانده است. شاخص میزان استخدام و به‌کارگیری نیروی انسانی بخش صنعت در اردیبهشت‌ماه (۵۹.۶۶) برای ششمین ماه پیاپی نسبت به ماه قبل افزایش داشته و در این ماه بالاترین میزان خود را به ثبت رسانده است هرچه بسیاری بنگاه‌های اقتصادی نسبت به کمبود نیروی کار شکایت داشتند.

شاخص انتظارات تولید در ماه آینده (۶۰.۶۶) خوش‌بینی فعالان اقتصادی را به بهبود در فعالیت بخش صنعت در خردادماه نشان می‌دهد. انتظارات مثبت به نتیجه مذاکرات برای رفع تحریم‌ها و امید به گشایش اقتصادی و مالی و تحریک بخش تقاضا باعث شده تا این شاخص همچنان روند افزایشی داشته باشد. به‌طور کلی در بخش صنعت به دنبال بازگشایی کسب‌وکارها اکثر تولیدکنندگان بهبود در تولید را ثبت کردند اما در این ماه علاوه بر موانع همیشگی مانند نوسانات قیمتی ناشی از تحریم، دو مشکل جدید یکی تغییرات احتمالی سیاست‌های دولت طی ماه‌های آتی که طرف تقاضا را تحت تأثیر قرار داده و دیگری مشکل قطعی برق بوده است. تقریباً تمام فعالان اقتصادی از خساراتی که قطعی‌های برق به دستگاه‌های تولیدی وارد کرده و هزینه بالای تعمیر تجهیزات گله‌مند بودند به‌ویژه که این امر باعث شده تا با ظرفیت بسیار پایین‌تر از توان خود تولید کنند.

مشکلات از دید فعالان اقتصادی

۱- قطعی‌های برق در ماه اخیر معضل جدی برای فعالان اقتصادی بوده و خسارات زیادی را به دستگاه‌های تولیدی وارد کرده و تعویض و تعمیر هم با هزینه‌های بالا صورت می‌گیرد. (صنایع فلزی، صنایع نساجی، ماشین‌سازی و لوازم‌خانگی، پوشاک و چرم و...)

۲- کاهش تقاضا به دلیل وجود انتخابات پیش‌رو و همچنین سردرگمی در خصوص توافقات برجام و از سوی دیگر نوسانات شدید قیمتی تقاضای مشتریان را با کاهش روبرو کرده است. (صنایع لاستیک و پلاستیک، کانی غیرفلزی، صنایع غذایی، صنایع فلزی)

۳- کمبود نیروی انسانی به دلیل شیوع بالای کووید ۱۹ در اردیبهشت‌ماه و از طرفی عدم دسترسی به نیروی کار به دلیل عدم تناسب حقوق و دستمزدها با هزینه‌ها (صنایع کانی غیرفلزی، صنایع غذایی و...)

۴- همچنان عدم پرداخت تعهدات از سوی خودروسازان وجود دارد که هرروز بر شدت کمبود نقدینگی بسیاری از صنایع وابسته می‌افزاید (وسایل نقلیه و قطعات وابسته و صنایع لاستیک و پلاستیک) ۵. با افزایش قیمت مواد اولیه و تجهیزات، از خردادماه انتظار می‌رود افزایش قیمت محصولات در اکثر صنایع اعمال شود. ۶. افزایش شدید قیمت حامل‌های انرژی مانند برق و گاز. (صنایع فلزی، وسایل نقلیه و قطعات وابسته و...)

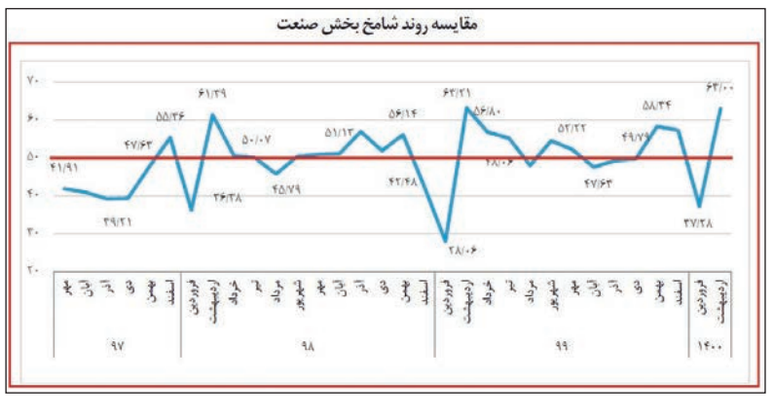

جزییات صادرات صنایع دستی ایران در سال ۹۹ منتشر شد

سهم اندک «فرش» در سبد صادراتی

تعادل | داده‌های منتشر شده از سوی گمرک ایران نشان می‌دهد، سهم صنایع دستی و آثار هنری ایران از صادرات ۳۴ میلیارد دلاری ایران در سال ۹۹ برابر با ۲۶۱ میلیون دلار بوده، که این میزان تنها حدود ۰.۴ درصد یعنی کمتر از نیم درصد از کل ارزش صادرات غیر نفتی طی سال گذشته را به خود اختصاص داده است. آمارها نشان می‌دهد، ارزش صادراتی گروه کالایی «فرش و کف‌پوش‌های دستباف» در سال گذشته ۷۹ میلیون دلار بوده، که نسبت به سال ۱۳۹۸ علیرغم رشد ۲۲ درصدی در وزن با کاهش یک درصدی در ارزش دلاری مواجه بوده است. این امر نشان از این دارد که سهم ارزشی این گروه کالایی از کل صادرات غیر نفتی کشور در سال گذشته تنها ۰.۲۴ درصد بوده است. نکته‌ای تامل برانگیز که توجه ویژه به این بخش صنعت را می‌طلبد. آمارهای گمرک نشان می‌دهد، بازارهایی مانند «چین و هند» گوی سبقت صادرات صنایع دستی ایرانی را از کف صنعتگران ایران ربوده و بخش عمده‌ای از بازار جهانی را از آن خود ساخته‌اند. همچنین براساس آمار گمرک، حدود ۴ هزار تن فرش دستباف به ارزش ۶۸ میلیون دلار صادر شده که نسبت به سال ۱۳۹۸ به لحاظ وزنی رشد ۲۸ درصدی و از نظر ارزشی رشد ۴ درصدی را نشان می‌دهد. کشورهای «آلمان، امارات متحده عربی، ژاپن، پاکستان و استرالیا» ۵ کشور عمده و نخست خریدار فرش‌های ایرانی در سال ۱۳۹۹ بوده‌اند.

جزییات صادرات صنایع دستی

صنایع دستی کشور ایران مشمول گروه کالاهای مختلفی است که اصلی‌ترین آنها شامل کف‌پوش‌های نساجی مانند فرش دستباف، گبه، گلیم، جاجیم و سایر آثار دستی و هنری مانند انواع صنایع دستی سنتی مرصع کاری، معرق کاری، مینا کاری و همچنین صنایع دستی سفالی است.

در این گزارش، آرزو غنیون معاون مدیر کل دفتر آمار و پردازش اطلاعات گمرکی گمرک ایران، میزان و ارزآوری حاصل از صادرات این گروه کالایی را در سالی ۹۹ مورد بررسی قرار داده که به شرح زیر است. مطابق با دسته‌بندی دفتر آمار و اطلاعات وزارت صمت بر اساس کد تعرفه‌های کتاب مقررات صادرات و واردات سال ۱۳۹۹، گروه کالایی «صنایع دستی و آثار هنری» ذیل ۱۱۱ ردیف کد تعرفه hs و گروه کالایی «فرش و کف پوش‌های دستباف» ذیل ۱۶ ردیف کد تعرفه hs طبقه‌بندی شده است. گروه کالایی «فرش و کف پوش‌های دستباف» عمدتا شامل انواع فرش‌های دستباف، گبه، گلیم، سوماک و جاجیم است. اما گروه کالایی «صنایع دستی و آثار هنری» طیف گسترده‌ای از اشیای هنری و صنایع دستی را به خود اختصاص می‌دهد که از مرصع کاری، میناکاری، معرق کاری تا تابلوهای نقاشی، مجسمه و سایر اشیاء تزئینی (به استثنای چینی) از سفال، خاتم کاری، صنایع دستی قلم کاری بر روی مس و... را شامل می‌شود. بر اساس اطلاعات موجود و مقدماتی، صادرات غیر نفتی سال ۱۳۹۹، بالغ بر ۱۱۳ میلیون و ۶۷۴ هزار تن به ارزش ۳۴ میلیارد و ۹۹۸ میلیون دلار بوده که از این میزان صادرات، در مجموع بالغ بر ۲۶۱ میلیون دلار به این دو گروه صنایع دستی و آثار هنری اختصاص داشته است. این میزان تنها حدود ۰.۴ درصد (کمتر از نیم درصد) از کل ارزش صادرات غیر نفتی طی سال گذشته را به خود اختصاص داده است. از این میزان صادرات، حدود ۵ هزار و ۷۲۶ تن به گروه کالایی «فرش و کف پوش‌های دستباف» و به ارزش ۷۹ میلیون دلار بالغ گردیده که نسبت به سال ۱۳۹۸ علیرغم رشد ۲۲ درصدی در وزن با کاهش یک درصدی در ارزش دلاری مواجه بوده است. شایان ذکر است سهم ارزشی این گروه کالایی از کل صادرات غیر نفتی کشور در سال گذشته تنها ۰.۲۴ درصد بوده است. نکته‌ای تامل برانگیز که توجه ویژه به این بخش صنعت را طلب می‌نماید. بازارهایی مانند چین و هند گوی سبقت صادرات صنایع دستی ایرانی را از کف صنعتگران ایران ربوده و بخش عمده‌ای از بازار جهانی را از آن خود ساخته‌اند. تفکیک گروه کالایی فوق به شرح زیر است. صادرات فرش دستباف: حدود ۴ هزار تن فرش دستباف به ارزش ۶۸ میلیون دلار صادر شده که نسبت به سال ۱۳۹۸ به لحاظ وزنی رشد ۲۸ درصدی و از نظر ارزشی رشد ۴ درصدی را نشان می‌دهد. کشورهای «آلمان، امارات متحده عربی، ژاپن، پاکستان و استرالیا» پنج مقصد عمده و نخست خریدار فرش‌های ایرانی در سال ۱۳۹۹ بوده‌اند. صادرات گبه: شامل ۲۶۳ تن به ارزش ۴ میلیون دلار بوده که نسبت به سال گذشته آن کاهش ۱۷ درصدی در وزن و همچنین کاهش ۳۱ درصدی در ارزش را به دنبال داشته است.

کشورهای «ژاپن، سوییس، چین، آلمان و ایتالیا» ۵ کشور عمده و نخست خریدار گبه ایرانی در سال ۱۳۹۹ بوده‌اند. این ۵ کشور در مجموع ۳.۹ میلیون دلار از ارزش کل صادرات گبه‌های ایرانی را در سال گذشته به خود اختصاص داده‌اند که در این میان سهم کشور ژاپن به تنهایی بالغ بر ۸۶ درصد و ارزش ۳.۵ میلیون دلار بوده است. صادرات جاجیم: در سال ۱۳۹۹ برابر با ۳۰۶ تن جاجیم دست باف به ارزش حدودی یک میلیون دلار از کشور صادر شده که نسبت به مدت مشابه سال قبل آن حاکی از رشد ۸۵ درصدی در وزن و ۲۱ درصدی در ارزش دلاری است. کشورهای «عراق، قطر، ترکمنستان، افغانستان و پاکستان» عمده خریداران جاجیم ایرانی بوده‌اند. عراق با سهم حدود ۵۵ درصدی (بیش از نیمی از ارزش صادرات جاجیم در سال ۹۹) از کل صادرات جاجیم در رتبه نخست خریداران این کالا بوده است. صادرات گلیم و سوماک: اگرچه صادرات گلیم و سوماک باوزن ۱.۵ هزار تن و با ارزشی بیش از ۶ میلیون دلار صورت گرفته اما کاهش حدود ۲۵ درصدی در ارزش دلاری را علیرغم رشد وزنی ۱۰ درصدی به دنبال داشته است. این امر توجه به کیفیت تولید و همچنین کیفیت و مرغوبیت مواد اولیه مصرفی برای تهیه این محصول دست‌باف را دو چندان می‌نماید. کشورهای «عراق، آلمان، قطر و ژاپن» عمده خریداران گلیم و سوماک ایرانی بوده‌اند، که بیش از ۸۷ درصد از ارزش صادرات این کالا را به خود تخصیص داده‌اند. گروه کالایی «صنایع دستی و آثار هنری»: انواع صنایع دستی و آثار هنری در سال ۱۳۹۹، به وزن تقریبی ۱۱ هزار تن و با ارزشی بالغ بر ۴۷ میلیون دلار از کشور صادر شده است. لازم به توضیح است که این میزان صادرات تنها حدود ۰.۱۴ درصد از ارزش کل صادرات غیر نفتی سال گذشته را به خود اختصاص داده است. در بین اقلام صنایع دستی و آثار هنری صادر شده «صنایع دستی سنتی مرصع کاری» با وزنی حدود ۸۰۰ کیلوگرم و با ارزشی حدود ۳۲ میلیون دلار، نخستین کالای صادراتی در این گروه کالایی طی سال ۹۹ بوده که به کشور ترکیه صادر شده است. «مجسمه و سایر اشیای تزئینی (به استثنای چینی) از سفال صنایع دستی» نیز دومین کالای صادراتی این گروه با وزن ۷.۷ هزار تن و با ارزش بالغ بر ۱۱ میلیون دلار بوده است. مقصد عمده صادراتی این گروه صنایع دستی سفالی، کشورهای «عراق، کویت، امارات متحده عربی، عمان و قطر» بوده است. «ترمه، کولاژ، مصنوعات چوبی خاتم کاری شده، کیف کارشده، مصنوعات شیشه‌ای دست ساز و ....» از دیگر صنایع دستی صادر شده در این گروه بوده‌اند. مرغوبیت کالا، نام و آوازه صنایع، بازار فروش وسیع، استعداد و توانایی تولید، ظرافت و زیبایی صنایع دستی ایرانی و نیاز اندک به سرمایه اولیه برای تولید در بازار کنونی و شرایط اقتصادی از عمده‌ترین مزایای رقابتی برای صنعتگران ایرانی جهت گسترش فعالیت خود و کسب سهم بیشتری از بازارهای جهانی است.

اخبار مهم

بازار برنج را پیش از گرانی مدیریت کنید

رییس انجمن ملی حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان گفت: تصمیم‌گیری جهت واردات گسترده برنج، با فرض ثابت بودن قیمت ارز و تحت کنترل بودن اختلاف قیمت آن با برنج تولید داخل قابل توجیه است. مهدی نجف‌پور در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، با اشاره به اینکه وضعیت تولید، واردات و تنظیم بازار برنج در دستور کار کارگروه تنظیم بازار کشور قرار گرفته است، گفت: بیش از نیمی از مصرف برنج در کشور از نوع برنج وارداتی بوده و با توجه و نظر به کاهش قابل توجه میزان بارندگی در کشور و متعاقباً احتمال کاهش میزان تولید برنج ایرانی در سال جاری نیاز بیشتری به تأمین و عرضه برنج وارداتی نسبت به قبل وجود خواهد داشت اما ضروری است تمهیدات مقتضی در خصوص واردات به‌موقع و به‌میزان بیشتری از نیاز فعلی مصرف کشور صورت پذیرد در همین زمینه باید نظام تعرفه‌گذاری بخش گمرکی به‌نحوی تدوین گردد که در راستای تسهیل واردات و تسریع در آن باشد. وی با بیان اینکه بررسی و رصد بازار کشور نشان می‌دهد که بازار مصرف برنج وارداتی نسبت به برنج تولید داخل چه از لحاظ ذائقه مصرف و چه از لحاظ اختلاف قیمت بسیار متفاوت است و به‌یقین وفور برنج وارداتی در بازار آسیبی به تولیدکنندگان و کشاورزان داخلی وارد نخواهد کرد، افزود: با فرض بر تحت تأثیر قرار دادن منافع تولیدکنندگان داخلی نیز دولت موظف است اقدامات حمایتی خود را از آنها انجام دهد. رییس انجمن ملی حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان تصریح کرد: حق مصرف‌کنندگان در انتخاب مصرف کالای مورد نیاز خود از حقوق اولیه و بنیادین هر شهروند ایرانی است و این انجمن به عنوان نماینده رسمی جامعه مصرف‌کنندگان کشور قویاً درخواست می‌کند اولاً در اسرع وقت نسبت به واردات برنج به‌میزان مورد نیاز کشور با حداقل قیمت تمام‌شده که متأثر از تأمین ارز مورد نیاز و تعرفه حقوق و عوارض گمرکی است اقدامات لازم صورت گیرد. وی اضافه کرد: البته برنج وارد شده به‌میزانی در بازار ارایه شود که مانع افزایش قیمت و منجر به تثبیت قیمت‌های فعلی یا کاهش آن شود. از طرفی نیز فراوانی آن در سطح عرضه مجالی برای بروز تخلف‌هایی همچون گرانفروشی، امتناع از عرضه، فروش اجباری و... به متخلفان ندهد. پس از تحقق موارد مذکور دولت به تأمین ذخایر استراتژیک کشور متناسب با مقادیر تعریف‌شده در چارچوب قوانین و مقررات جاری بپردازد.

ویژه

مدیرعامل بنیاد برکت برای سال ۱۴۰۰ خبر داد:

۲۱۰ هزار شغل جدید برکت در ۱۲ هزار روستا

به گفته مدیرعامل بنیاد برکت ستاد اجرایی فرمان امام، این بنیاد در سال جدید ۲۱۰ هزار شغل ایجاد می‌کند. امیرحسن مدنی ضمن بیان این مطلب افزود: بنیاد برکت راه‌اندازی ۷۰ هزار طرح اشتغال‌زایی اجتماع‌محور جدید را در سال ۱۴۰۰ در دستور کار دارد که باعث ایجاد ۲۱۰ هزار فرصت شغلی در مناطق محروم خواهد شد. وی خاطرنشان کرد: تعداد روستاهای تحت پوشش فعالیت‌های اشتغال‌زایی بنیاد برکت از ۷ هزار و ۵۷۵ روستا در سال ۹۹ به ۱۲ هزار روستا در سال جدید رسیده است. مدیرعامل بنیاد برکت ادامه داد: بنیاد پیش از این در ۲۷۶ شهرستان از ۳۱ استان کشور در زمینه ایجاد فرصت‌های کسب و کار فعال بود که این تعداد در سال ۱۴۰۰ به ۳۵۰ شهرستان خواهد رسید. مدنی با اشاره به فعالیت ۸۰۰ تسهیل‌گر بنیاد برکت در مناطق محروم گفت: ۹۵ هزار میلیارد ریال اعتبار کل پیش‌بینی شده برای راه‌اندازی ۷۰ هزار شغل جدید برکت در سال ۱۴۰۰ است. وی در تشریح رسته‌های شغلی در اولویت برای سال جدید اظهار داشت: آبزی‌پروری، مشاغل دانش‌بنیان، پرورش بوقلمون، نوشت‌افزار، محصولات گلخانه‌ای، تولید قارچ و پرورش گیاهان دارویی از جمله رسته‌های اولویت‌دار سال ۱۴۰۰ به‌شمار می‌روند. به گفته مدیرعامل بنیاد برکت، این بنیاد در سال جدید بر ایجاد اشتغال برای اقشار خاص از جمله کولبران، سوختبران، زنان سرپرست خانوار و خانواده‌های زندانیان و دارای معلول تمرکز کرده است. مدنی یادآور شد: بنیاد برکت تا پایان سال گذشته ۱۰۰ هزار طرح اشتغال‌زایی اجتماع‌محور را در مناطق محروم و کمتر توسعه‌یافته کشور عملیاتی کرده که ایجاد ۳۰۰ هزار شغل خرد و خانگی را به دنبال داشته است. وی تاکید کرد: بنیاد برکت بر اساس منویات رهبر معظم انقلاب و سیاست‌های ابلاغی از سوی ستاد اجرایی فرمان امام، ایجاد فرصت‌های شغلی در مناطق محروم را با هدف محرومیت‌زدایی، توانمندسازی اقتصادی و برقراری عدالت اجتماعی در این مناطق به عنوان اولویت اصلی در راس برنامه‌ها و فعالیت‌های خود قرار داده است. مدنی تصریح کرد: بنیاد برکت هیچ‌گونه محدودیتی برای حمایت از کارآفرینان در مناطق و روستاهای محروم کشور قائل نیست و با پیش‌بینی پشتیبان و بازار فروش برای محصولات تولیدی، یک زنجیره اقتصادی را تشکیل می‌دهد که اشتغال پایدار را به دنبال دارد. مدیرعامل بنیاد برکت در پایان تاکید کرد: اجرای طرح‌های اشتغال‌زایی در مناطق محروم روستایی و کم‌برخوردار کشور، علاوه بر توانمندسازی اقتصادی و اجتماعی و ارتقای سطح زندگی و معیشت، مهاجرت معکوس را نیز در این مناطق به دنبال داشته است.

تعادل

WWW.TAADOLNEWSPAPER.IR | سه‌شنبه ۱۸ خرداد ۱۴۰۰ | ۲۷ شوال ۱۴۴۲ | سال هفتم | شماره ۱۹۵۶ | Tue. June 8, 2021

صاحب امتیاز: موسسه رسانه نگاران خوب اندیش
مدیر مسوول: حجت طهماسبی
سردبیر: حجت طهماسبی
نشانی: خیابان ستارخان - خیابان کوثر دوم - بن بست مینو
تلفن: ۶۶۴۲۰۷۶۹ - نمابر: ۶۶۴۲۰۴۱۷
چاپ: همشهری - توزیع: نشر گستر امروز - تلفن: ۶۱۹۳۳۰۰۰
سازمان شهرستان‌ها: ۶۶۱۲۶۰۸۸
اذان ظهر: ۱۳:۰۳ | اذان مغرب: ۲۰:۴۰ | اذان صبح فردا: ۴:۰۲
info@taadolnewspaper.ir
مرامنامه اخلاقی روزنامه تعادل در وبسایت رسمی روزنامه در دسترس است

خبر روز

کرونا جان ۱۲۰ نفر دیگر را در ایران گرفت

بافوت ۱۲۰ نفر دیگر از هموطنان مبتلا به کووید۱۹، تعداد جان باختگان این بیماری در ایران به ۸۱ هزار و ۱۸۳ نفر رسید. به گزارش روابط عمومی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی روز دوشنبه در اطلاعیه‌ای اعلام کرد: تاکنون دو میلیون ۵۶۵ هزار و ۹۷۲ نفر از بیماران، بهبود یافته یا از بیمارستان‌ها ترخیص شده‌اند. سه هزار و ۶۸۷ نفر از بیماران مبتلا به کووید۱۹ نیز در بخش‌های مراقبت‌های ویژه بیمارستان‌ها تحت مراقبت قرار دارند و ۲۰ میلیون و ۸۱۲ هزار و ۸۱۹ آزمایش تشخیص کووید۱۹ در کشور انجام شده است. بر اساس این گزارش، اکنون ۱۶ شهر کشور در وضعیت قرمز، ۲۰۱ شهر در وضعیت نارنجی، ۲۳۱ شهر در وضعیت زرد قرار دارند و هیچ شهری در وضعیت آبی قرار ندارد. وزارت بهداشت همچنین اعلام کرد: تاکنون چهار میلیون و ۲۳۰ هزار و ۴۸۴ نفر دوز اول واکسن کرونا و ۶۵۸ هزار و ۲۸۵ نفر نیز دوز دوم را تزریق کرده و واکسینه شده‌اند.

گزارش

هشدار کلانتری درباره ورشکستگی آبی

حقابه‌ها پرداخت نشود به قوه قضاییه مراجعه می کنیم

در حال حاضر تمامی مردم دنیا بی توجهی سران کشورها به موضوع محیط زیست را لمس کرده‌اند. از این رو نیاز است که تمامی کشورهای جهان در زمینه حفاظت از محیط زیست و کره زمین تجدید نظر کنند. رییس سازمان حفاظت محیط زیست ضمن انتقاد از اینکه نگاه برخی سیاستگذاران در کشور به موضوع محیط زیست نگاهی فانتزی است، گفت: متاسفانه در کشور ما مسوولان و سیاستگذاران به موضوع محیط زیست به عنوان یک مساله فانتزی و ثانوی نگاه می کنند. باید به این موضوع توجه کرد که تحمل کره زمین کم شده است. از سوی دیگر در کشور ما نیز محیط زیست در لبه آسیب پذیری حرکت می کند. کلانتری با بیان اینکه طی چند سال اخیر در حوزه محیط زیست برخلاف تبلیغاتی که علیه دولت می شود، دستاوردهای خوبی داشته‌ایم، گفتیم: در حوزه محیط زیست با وجود اینکه به دلیل تحریم‌ها منابع مالی دولت کاهش یافته بود، با حمایت‌های رییس جمهوری از محیط زیست دستاوردهایی داشته‌ایم. او ادامه داد: برای مثال طی سال‌های اخیر ۴۵۰ میلیون دلار برای مهار گرد و غبارها در کشور تخصیص و طی چهار سال اخیر برای حفاظت از مناطق چهارگانه حدود ۱۰۲۰ نفر محیط‌بان به مجموع محیط‌بانان اضافه شده است.

◀ افزایش ۳۰۰ درصدی حقوق محیط‌بانان

معاون رییس جمهوری در ادامه گفت: چهار سال گذشته متوسط حقوق محیط‌بانان یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان بود که جزو پایین‌ترین حقوق‌های دولت و در حد حقوق یک افسر وظیفه بود. در چنین شرایطی با کمک رییس جمهوری و سازمان برنامه و بودجه حقوق محیط‌بانان بیش از ۳۰۰ درصد افزایش یافته و از متوسط پرداختی‌های دولت بیشتر شده است. به گفته او به‌طور کلی در مناطق چهارگانه محیط زیستی حدود ۳۰ درصد به پرسنل محیط‌بانان افزوده شده است و سعی کرده‌ایم که انگیزه‌های لازم را به محیط‌بانان برای حفاظت از مناطق دهیم.

◀ استفاده از ظرفیت دانشگاه‌ها برای پایش صنایع

کلانتری در بخش دیگری از صحبت‌های خود با اشاره به کمبود نیروی فنی در ادارات کل استانی تصریح کرد: سعی کردیم کمبودها در این بخش را با استفاده از ظرفیت دانشگاه‌های کشور جبران کنیم. در حال حاضر دانشگاه‌ها در بخش محیط زیست انسانی برای پایش صنایع همکاران ما هستند حتی قرار شده است که بخشی از پایش‌ها را به دانشگاه‌ها واگذار کنیم. او با اشاره به اینکه در سایر بخش‌ها از جمله پایش‌های دریایی، آموزش‌های عمومی، ارتباط با سمن‌ها و... کارهای خوبی طی سال‌های اخیر انجام شده است، گفت: البته محدودیت‌هایی در ارتباط با سمن‌ها به‌ویژه در دوران شیوع ویروس کرونا وجود دارد. ما حتی به‌دنبال آن هستیم که اختیارات جدیدی را در بعد نظارتی به سمن‌ها واگذار کنیم.

رییس سازمان حفاظت محیط زیست در ادامه در پاسخ به پرسش ایسنا درباره تعیین تکلیف مرکز دفع زباله آرادکوه که قرار بود تا پایان دولت تصمیمی برای آن گرفته شود، توضیح داد: مرکز دفع زباله آرادکوه حدود ۶۰ سال پیش به عنوان مرکز دفع زباله تهران به وجود آمد اما به‌دلیل گسترش جمعیت و ایجاد آلاینده‌های جدید و افزایش پسماندها دچار مشکلاتی شد.

◀ مرکز دفع زباله آرادکوه باید جابه‌جا شود

او افزود: حدود دو ماه گذشته با اسحاق جهانگیری، معاون اول رییس جمهوری از این مرکز دفع زباله بازدید کردیم. چیزی که مشخص است این که آرادکوه پاسخگوی دفع زباله‌های تهران نخواهد بود و نیاز به جابه‌جایی دارد.

◀ ۵۰۰ تا ۷۰۰ میلیون دلار برای جابه‌جایی آرادکوه نیاز است

کلانتری با بیان اینکه طی دو سال اخیر بخشی از مشکلات مرکز دفع زباله آرادکوه برطرف شده است، تصریح کرد: جابه‌جایی آرادکوه نیازمند صرف بودجه‌ای حدود ۵۰۰ تا ۷۰۰ میلیون دلار است. امیدواریم پس از رفع تحریم‌ها با استفاده از منابع صندوق توسعه - که طی سه سال اخیر به دلیل تحریم‌ها ورودی خاصی نداشته است - جابه‌جایی آرادکوه صورت گیرد.

او با اشاره به اینکه می توان گفت طی سال‌های اخیر ۶۰ درصد آلایندگی آرادکوه کاهش یافته است، تصریح کرد: یکی از منابع بوی نامطبوع جنوب تهران آرادکوه است البته سرمایه‌گذاری‌های خوبی برای رفع این آلایندگی و سایر منابع آلاینده در جنوب تهران صورت گرفته است.

◀ واگذاری ۱۲۰۰ دستگاه موتورسیکلت مجهز به پاسگاه‌های محیط‌بانی

معاون رییس جمهوری در ادامه صحبت‌های خود با بیان اینکه سالانه حدود ۵۰ تا ۶۰ میلیارد تومان از بودجه ناچیز محیط زیست برای تجهیز محیط‌بانان هزینه می‌شود، گفت: امسال حدود ۱۲۰۰ دستگاه موتورسیکلت مجهز به پاسگاه‌های محیط‌بانی واگذار می‌شود و سایر تجهیزات پیشرفته نیز در اختیار محیط‌بانان قرار خواهد گرفت.

کلانتری در ادامه اظهار کرد: از سوی دیگر مشکل اصلی ما در حوزه محیط‌بانی این بود که محیط‌بانان آموزش‌های لازم را ندیده بودند. از این رو با کمک معاونت آموزش، آموزش‌های حین خدمت به محیط‌بانان ارایه و از طرفی دیگر دانشکده محیط زیست به مرکز آموزش محیط‌بان تبدیل شد. در نهایت ۱۴ هزار نفر روز محیط‌بان آموزش‌های لازم را دریافت کردند.

او با بیان اینکه محیط‌بانان پیش از این بدون آموزش و اسلحه به دست در مناطق حساس مشغول فعالیت بودند، گفت: از این رو بخشی از گرفتاری‌های محیط‌بانان تقصیر ما بوده است.

◀ ضرورت ادامه روند تجهیز محیط‌بانان در دولت آینده

رییس سازمان حفاظت محیط زیست ادامه داد: طی امسال ۶۰ میلیارد تومان تجهیزات جدید برای محیط‌بانان تهیه خواهد شد. اگر برنامه تجهیز محیط‌بانان در دولت بعدی نیز ادامه داشته باشد، طی دو سال آینده محیط‌بانان مانند رنجرهای کشورهای غربی خواهند شد.

معاون رییس جمهوری با بیان اینکه در حال حاضر بیش از ۳۰۰ سرباز محیط‌بان به مجموع محیط‌بانان اضافه کرده‌ایم، گفت: در برخی پارک‌های ملی به‌صورت پایلوت با کمک وزارت ارتباطات تجهیزات نوینی در اختیار محیط‌بانان قرار گرفته است. امیدواریم ظرف دو سال آینده از مناطق چهارگانه پیشرفته‌تر حفاظت کنیم.

او با اشاره به تصویب قوانین و آیین‌نامه‌هایی در حوزه محیط‌بانی تصریح کرد: در حال حاضر با استفاده از همین قوانین در حکم دو محیط‌بان محکوم به قصاص تجدیدنظر صورت گرفته است.

رییس سازمان حفاظت محیط زیست در ادامه درباره وضعیت بحرانی آب در کشور گفت: آب مهم‌ترین دغدغه کشور است و ما به آب ظلم کرده‌ایم. در سال ۱۳۶۷ حدود ۱۳۲ میلیارد مترمکعب آب تجدیدپذیر داشتیم اما این رقم طی چند سال اخیر به کمتر از ۹۰ میلیارد مترمکعب رسیده است. در حال حاضر نیز سرانه آب تجدیدپذیر در ایران برای هر نفر کمتر از ۱۰۰۰ متر مکعب است.

◀ در ایران به بحران آبی رسیده‌ایم

کلانتری افزود: در چنین شرایطی می توان گفت که به بحران آبی رسیده‌ایم و ۷۰ درصد جمعیت کشور زیر ۷۰۰ متر مکعب آب تجدیدپذیر در اختیار دارند. از این رو در مرحله ورشکستگی آبی هستیم.

◀ آب بزرگ‌ترین معضل کشور است

او با بیان اینکه در حال حاضر آب بزرگ‌ترین معضل کشور است و سرمایه آب و خاک ما در حال هدر رفت است، گفت: محیط زیست ما امروزه با کمبود آب تهدید می‌شود.

◀ تصویب برنامه آمایش سرزمین

معاون رییس جمهوری در ادامه اظهار کرد: در حال حاضر با وزارت نیرو در زمینه حقابه ۳۵ تالاب تفاهم کرده‌ایم و تصویب حقابه ۳۴ تالاب دیگر نیز در مراحل پایانی است. در کل نباید اینطور باشد که اگر سیل آمد تالاب‌های ما آب داشته باشند. در برخی از تالاب‌ها مانند گاوخونی به‌دلیل توسعه ناپایدار و نبود برنامه آمایش سرزمینی امکان آب‌رسانی وجود ندارد البته هفته گذشته پس از ۴۳ سال برنامه آمایش سرزمین در دولت تصویب شد.

◀ سیاست‌های کلان بدون توجه به محدودیت‌های آبی تدوین می‌شود

کلانتری در بخشی دیگری از صحبت‌های خود با انتقاد از اینکه سیاست‌های کلان در کشور بدون توجه به محدودیت‌های آبی تدوین می‌شود، گفت: وقتی می گوییم که در تولید باید ۹۵ درصد به خودکفایی برسیم یعنی باید دو برابر ظرفیت موجود از منابع آبی استفاده کنیم. در این شرایط اگر برای محیط زیست نجنگیم، محیط زیست از بین خواهد رفت.

◀ انتقاد کلانتری از وزارت نیرو به‌دلیل عدم پرداخت حقابه‌ها

وی با بیان اینکه به‌دلیل شرایط خشکسالی در کشور در مناطق چهارگانه محیط زیستی آب طبیعی بسیار کم شده است و باید برای حیات وحش با تانکر آب‌رسانی کنیم، تصریح کرد: واقعیت آب در کشور اسفناک‌تر از چیزی است که مسوولان آب می گویند. گله من از وزارت نیرو این است که حقابه‌ای را که خودشان تایید کرده‌اند نیز پرداخت نمی کنند.

◀ حقابه دریاچه ارومیه پرداخت نشد

رییس سازمان حفاظت محیط زیست با بیان اینکه طی امسال بارش‌ها در حوضه دریاچه ارومیه ۱۲ درصد کاهش یافته است، گفت: در این شرایط وزارت نیرو ۶۰ درصد از حقابه دریاچه ارومیه را پرداخت نکرد. کلانتری افزود: اگر این شرایط ادامه پیدا کند ما ناچاریم که به قوه قضاییه مراجعه کنیم.

◀ طی دو سال اخیر برای هیچ صنعت آب‌بری مجوز صادر نشده است

معاون رییس جمهوری در بخش دیگری از این نشست با بیان اینکه طی دو سال اخیر به هیچ صنعت آب‌بری مجوز نداده‌ایم، گفت: تمامی صنایع فولاد و پتروشیمی باید کنار سواحل استقرار یابند. این اتفاق باید ۴۰ سال پیش در کشور رخ می‌داد. به عنوان مثال زاینده‌رود در زمان شاه عباس صفوی ۷۰۰ میلیون مترمکعب آب داشت. در حال حاضر این رقم به یک میلیارد و ۷۰۰ میلیون مترمکعب رسیده است. با این وجود زاینده‌رود و تالاب گاوخونی خشک هستند.

◀ تمدن کشور در معرض تهدید است

رییس سازمان حفاظت محیط زیست تصریح کرد: از سویی دیگر در حال حاضر ما در برخی مناطق کشور که در گذشته مشکل آب نداشتند مانند گیلان و مازندران با مشکل آب مواجه شده‌ایم. اگر همین وضعیت ادامه یابد تمدن کشور در معرض تهدید قرار می گیرد.

او ادامه داد: عده‌ای اصرار دارند در تولیدات کشاورزی و گندم به خودکفایی برسیم این در حالی است که سرانه آب در کشور به زیر ۱۰۰۰ متر مکعب در سال رسیده است و با این مقدار تنها می‌شود ۷۰۰ کیلوگرم گندم تولید کرد.

ادامه از صفحه اول

تقویت اعتماد اجتماعی با توجه به منافع و مصالح جمعی

این مسائل و مشکلات قطعا می‌تواند در اعتماد اجتماعی مردم تاثیر گذار باشد. در این شرایط دیگر ما نمی‌توانیم شور و حال سال‌های پیش به هنگام انتخابات ریاست جمهوری را در بین مردم ببینیم. خستگی و فرسودگی جامعه که دلیل اصلی آن مشکلات اقتصادی است باعث شده تا مردم دیگر به دنبال مطالبه‌گری نباشند. اما اگر به دنبال افزایش مشارکت اجتماعی هستیم باید اعتماد اجتماعی را در جامعه تقویت کنیم و این مهم جز با توجه به منافع و مصالح جمعی محقق نمی‌شود. مشارکت در یک گروه اجتماعی براساس اصول، اهداف و مقاصد مشخص شکل می‌گیرد. به عنوان مثال، مشارکت در خانواده مطابق با وظایف و مسوولیت نقش والدین، همسر و فرزندان تداوم یافته و باعث ادامه ارتباطات خواهد شد. در سطح ساختار اجتماعی کلان نیز با توجه به حضور گروه‌های اجتماعی مختلف، منافع متعدد و اهداف و مقاصد متمایز، مشارکت مستلزم پذیرش مصالح جمعی است. پذیرش منافع عمومی سبب تقویت اعتماد جمعی و در نتیجه افزایش مشارکت اجتماعی خواهد شد و فردگرایی و عمل کردن براساس منافع شخصی، مشارکت اجتماعی را کاهش می‌دهد. توجه به این منافع فردی در سطح خانواده هم می‌تواند ارتباطات اجتماعی را متزلزل و اعتماد اجتماعی را از بین ببرد. به عنوان مثال، درخواست ازدواج یک پسر با هدف دستیابی به ثروت بدون شک در سال‌های آتی زندگی مشترک را تخریب می‌کند. بنابراین برای تقویت مشارکت اجتماعی در هر جامعه باید منافع و مصالح جمعی را در نظر گرفت و در این راستا عمل کرد. از یاد نبریم رشد و بالندگی یک جامعه نیز در گرو توجه به منافع جمعی است. توجه به اهداف و مصالح عمومی اعتماد و همدلی را در کشور تقویت کرده و مشارکت اجتماعی را افزایش خواهد داد و این امر بدون شک باعث رشد و کمال یک جامعه می‌شود. این مشارکت (کوتاه‌مدت، میان مدت یا بلندمدت) نیز باید تابع قوانین و ضوابط باشد، تقسیم کار اتفاق افتد و مطابق با منافع اجتماعی تداوم یابد، در غیر این صورت اعتماد اجتماعی از دست خواهد رفت و اعتماد «از دست رفته» به سهولت بازنمی‌گردد. به منظور دستیابی به مشارکت اجتماعی ارتباطات و کارکردها نیز باید مشخص شود. گاه اهداف پنهان هم مشارکت اجتماعی در گروه را متزلزل می‌کند، مشارکت اجتماعی با پذیرش «یکدیگر» اتفاق می‌افتد. مشارکت اجتماعی در حقیقت پذیرش مهارت و تخصص یکدیگر است، بدون پذیرش یکدیگر مشارکت اتفاق نمی‌افتد، باید به مهارت همدیگر اعتماد کنیم و براساس این اعتماد و اطمینان مشارکت اجتماعی را افزایش داده و در راستای رشد و بالندگی قدم برداریم.

روی خط خبر

انهدام ناصرخسرو مجازی در پایتخت

رییس پلیس فضای تولید و تبادل اطلاعات پایتخت از شناسایی و دستگیری عامل فروش داروهای غیرمجاز در فضای مجازی خبر داد. سرهنگ داود معظمی گودرزی گفت: از متهم دستگیر شده بیش از ۵۴ هزار قلم انواع داروی نایاب و کمیاب کشف شد. او افزود: در راستای مبارزه با فروشندگان دارو در فضای مجازی و طی رصد و پایش صورت گرفته توسط کارشناسان این پلیس، یک کانال تلگرامی با تعداد ۱۸۹ هزار دنبال کننده که اقدام به فروش انواع داروی نایاب و کمیاب می‌کردند، شناسایی شد. همچنین کارشناسان پلیس فتا پایتخت اقدامات ویژه خود را آغاز کردند و با بهره‌گیری از روش‌های فنی و علمی موفق شدند مجرم را در فضای مجازی شناسایی کنند. معظمی اضافه کرد: پس از به دست آمدن اطلاعات هویتی متهم و پس از تشریفات قضایی، مجرم در محل اختفای خود در یکی از مناطق جنوبی تهران دستگیر شد و بیش از ۵۴ هزار قلم انواع داروی کمیاب و نایاب از وی کشف شد و در نهایت، این مجرم سایبری به همراه داروهای مکشوفه به پلیس فتا انتقال داده شد. رییس پلیس فتا پایتخت افزود: مجرم پس از انتقال به پلیس فتا ضمن پذیرش جرم ارتکابی‌اش، پرده از اقدامات مجرمانه خود برداشت و گفت با فعالیت گسترده و وسیع خرید و فروش داروهای کمیاب و نایاب در سطح کشور قصد داشتم یک ناصرخسروی مجازی را در فضای مجازی ایجاد کنم. سرهنگ گودرزی با اشاره به اینکه این شخص فعالیت گسترده‌ای جهت فروش دارو در فضای مجازی داشت، افزود: پلیس فتا با رصدهای مستمر و شبانه‌روزی خود در فضای مجازی با کسانی در این فضا اقدام به فروش اینگونه اقلام کنند، مطابق قانون برخورد خواهد کرد.

داعش مرگ رهبر بوکوحرام را تایید کرد

گروه تروریستی داعش در غرب آفریقا در یک فایل صوتی مرگ ابوبکر شیکاو، رهبر گروه «بوکو حرام» در نیجریه را تایید کرد. پیشتر مقام‌های اطلاعاتی نیجریه گفته بودند که رهبر گروه شبه نظامی بوکوحرام در پی بالا گرفتن درگیری بین شبه نظامیان تحت امرش با تروریست‌های وابسته به داعش یا کشته یا به‌شدت زخمی شده است. با این حال یک مقام بوکوحرام در ایالت بورنو ادعاهای مطرح شده درباره ابوبکر شیکاو را رد کرده و آن را جدیدترین مورد از ادعاهای غلط سرویس‌های اطلاعاتی درباره از بین رفتن این رهبر تروریست خوانده بود. با مرگ رهبر گروه تروریستی بوکوحرام داعش در استان آفریقای غربی همچنین به ذخایر تسلیحات، مهمات و غنائم شیکاو دسترسی خواهد یافت. در سطح استراتژیک، تصرف اراضی بوکوحرام در شمال شرقی نیجریه، یک منطقه به بزرگی هزاران مایل در امتداد این منطقه تا مکان‌هایی مثل مالی و مرز لیبی را که گروه‌های وابسته به داعش در آنجا تحرکاتی دارند، به هم پیوسته می‌کند.

۳۵۰ هزار کارگر ساختمانی پشت نوبت

در صورت تصویب قانون جدید ۳۵۰ هزار کارگر ساختمانی که پشت نوبت بیمه قرار دارند تحت پوشش قرار می‌گیرند. معاون بیمه‌ای سازمان تامین اجتماعی با بیان این مطلب گفت: قانون قبل حق بیمه از محل ۱۵ درصد عوارض ساختمانی و ۷ درصد توسط خود کارگران پرداخت می‌شد و از سال ۹۳ تا پایان ۹۹ اجرایی شد. مهرداد قریب ادامه داد: اجرای این قانون باعث شد ۲۰ درصد سهم کارفرما تحقق پیدا نکند و همین موجب بروز کسری در سازمان تأمین اجتماعی شد و در نهایت تا پایان اسفند سال ۹۹ سازمان با ۱۰ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان کسری مواجه شد. به گفته او، اصلاح قانون گذشته از یک سال قبل در دستور کار قرار گرفت و مباحث مختلفی مطرح و جلسات زیادی در تأمین اجتماعی و همچنین کمیسیون‌های مختلف برگزار شد و در نهایت شرکای اجتماعی، انجمن صنفی، نظام مهندسی کشور، وزارت کشور، شهرداری در آن جلسات حضور داشته و بعد از تصمیم‌گیری نهایی در کمیسیون به تأیید رسید. معاون بیمه‌ای سازمان تأمین اجتماعی گفت: به دنبال مشکلات قانون قبلی، مستندات و گزارش نهایی را برای کمیسیون‌های مختلف مجلس ارسال و پیشنهاداتی به آنها ارایه کردیم که پس از بررسی‌های کارشناسی تصمیماتی اخذ کردیم تا بتوانیم منابع لازم برای تحت پوشش قرار دادن تمامی کارگران ساختمانی تأمین کنیم. او گفت: قانون جدید طی هفته‌های آینده مجدداً مطرح می‌شود و در صورت تصویب دیگر هیچ کارگر ساختمانی پشت نوبتی نخواهیم داشت و همه کارگران ساختمانی تحت پوشش قرار گرفته و از خدمات تأمین اجتماعی برخوردار می‌شوند.

رویداد

«مسائل کودکان» در برنامه‌های انتخاباتی کاندیداها اولویتی ندارد

رییس جمهور آینده از مجمع تشخیص مصلحت نظام باید بخواهد، سیاست‌های کلی را برای کودکان تدوین کند. دبیر سابق مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک درباره مطالبات حوزه کودکان از رییس جمهور آینده گفت: در ادوار مختلف انتخابات ریاست جمهوری هم به صورت مکتوب و هم به صورت شفاهی یا مصاحبه، مطالباتی را از کاندیداهای ریاست جمهوری و حتی رییس جمهور منتخب درباره کودکان داشته‌ایم.

◀ کاندیداها به مسائل کودکان بپردازند

مظفر الوندی ادامه داد: متاسفانه در مورد رعایت حقوق کودک و مجموعه مسائل مربوط به کودکان و همچنین بخش آسیب‌های مربوط به آنها مطالباتی را در دوره‌های قبل نیز داشتیم، که نتیجه‌بخش نبود و متاسفانه در این دوره هم آنچه در میان صحبت‌های تبلیغاتی کاندیداها جالب است، این است که تا امروز هیچ نکته‌ای درباره مسائل مربوط به کودکان از سوی آنها بیان نشده است و این نشان می‌دهد مشاورانی که در کنار کاندیداها هستند، شاید چنین موضوعاتی در اولویت‌شان نباشد.

دبیر سابق مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک تاکید کرد: درباره حقوق کودک همیشه گفته‌ایم که تا این موضوع برای مسوولان، تصمیم‌سازان، تصمیم‌گیران و مقننان اولویت نبوده و جا نیفتد، هیچ اتفاقی در حوزه کودک رخ نمی‌دهد و از طرفی شاید اقدامات موردی آن هم براساس مطالبات سمن‌ها و فعالان حقوق کودک بعضا منجر به تدوین یک قانون ناقص و مختصر شود. الوندی با تاکید بر اینکه در حوزه حقوق کودک ما نیاز به سیاستگذاری داریم، خاطرنشان کرد: در حالی که درباره همه موضوعات در مجمع تشخیص مصلحت سیاست‌های کلی تدوین و تعیین می‌کنیم، یک خط سیاست کلی درباره کودکان نداریم و این یک نقص مهمی است، چرا اگر سیاست کلی در خصوص کودک وجود داشته باشد و به‌طور مثال اگر درباره کیفر کودک، آموزش کودکان و هویت کودکان سیاست‌های مشخصی داشته و تدوین کنیم، می‌توانیم براساس این سیاست‌ها قوانین را تدوین کنیم و در نهایت به اقدامات اجرایی مناسب در این زمینه منجر می‌شود.

او ادامه داد: وقتی درباره حقوق کودک صحبت می‌کنیم یعنی درباره همه افراد کمتر از ۱۸ سال در کشور صحبت می‌کنیم و این شامل کودکان سالم، نخبه، برخوردار، کودکان استثنایی، کودکان کار و... می‌شود. بعضا ممکن است کودکان نخبه و سالم نیز حقوق‌شان تضییع می‌شود و ما تاکنون سیاست مشخصی درباره کودکان نداشته‌ایم و امیدواریم کاندیداهای ریاست جمهوری در یکی از مباحثی که در این روزها دارند، در این مورد نیز موضوعاتی را مطرح کنند.

◀ تابع احساسات هستیم

دبیر سابق مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک تصریح کرد: ما متاسفانه تابع احساسات هستیم وقتی قتل رومینا رخ می‌دهد یا مشکلی برای کودکی ایجاد شود، در این خصوص صحبت می‌شود و دوباره مساله فراموش می‌شود، اما در عملیات و اجرا هیچ برنامه و سیاست مشخصی برای کودکان نمی‌بینیم و متاسفانه ما هر روز کودکان را همچنان در سر چهارراه می‌بینیم. همه اقداماتی که دستگاه‌های دولتی می‌گویند انجام می‌دهیم معلوم است که اقداماتی سطحی است و به این نیاز داریم که مسوول منتخب اجرایی کشور برنامه‌ای برای کودکان هم داشته باشد.

◀ باید سیاست مشخص داشته باشیم

الوندی با اشاره به قانون حمایت از کودکان و نوجوانان گفت: نوشتن لایحه یک فرآیند طولانی دارد به خصوص درباره موضوعات کودکان که در اولویت می‌بینیم. شاهدیم، یک باره یک لایحه ده سال در مجلس می‌ماند و این یک واقعیت است. ما باید یک سیاست مشخص داشته باشیم یعنی رییس جمهور از مجمع تشخیص مصلحت نظام بخواهد سیاست‌هایی برای کودکان تدوین شود.

او افزود: ما در گذشته در نامه‌ای به دبیر مجمع خواستیم برای یک بار هم که شده این سیاست‌ها را تدوین کنند اگر سیاست مشخصی در حوزه کودک داشته باشیم لوایح روند عادی خود را طی می‌کند، اما وقتی ما در بحث فقهی در برخی از موضوعات کودکان با چالش مواجه هستیم، هر لایحه‌ای هم نوشته شود در مسیر تدوین یا تغییر می‌کند یا به سد شورای نگهبان می‌خورد و در آخر هم نتیجه مشخصی نمی‌گیرد.

ذره‌بین

عنابستانی در سه مورد مجرم شناخته شد

بیش از چهار ماه از درگیری یک نماینده مجلس با سرباز راهور گذشته و گرچه تاکنون خبری از برخورد با این فرد منتشر نشده، اما آخرین پیگیری‌ها حاکی از این است که رسیدگی به این پرونده ادامه داشته و این نماینده در سه مورد مجرم شناخته شده است.

اقدام عنابستانی واکنش‌های زیادی را در پی داشت و حتی تا عالی‌ترین سطوح ستاد کل نیروهای مسلح نیز رفته و سردار ابوالفضل شکارچی، سخنگوی ارشد نیروهای مسلح را به واکنش واداشت و او در سخنانی ضمن ابراز تاسف فراوان برای عنابستانی، گفت که سیلی به به سرباز یعنی سیلی به نظم و امنیت اجتماعی و برای چنین فردی متاسفم. سردار سید کمال هادیانفر، رییس پلیس راهور ناجانیز اخیرا می‌گوید: پرونده دنبال می‌شود و کیفرخواست هم به دادگاه رفته است. ما پیگیر این موضوع هستیم. در تازه‌ترین اظهارات در مورد رسیدگی به درگیری عنابستانی با سرباز راهور، سردار حسین رحیمی، رییس پلیس پایتخت آخرین وضعیت رسیدگی به این پرونده را تشریح کرد. او در گفت‌وگو با ایسنا در این باره ادامه می‌دهد: پرونده آقای عنابستانی از همان ابتدا از سوی پلیس تهران دنبال شد و همچنان نیز ما پیگیر آن هستیم چرا که به سرباز راهنمایی و رانندگی تهران بزرگ در حین انجام وظیفه تعرض شده است. او با بیان اینکه بر اساس آخرین پیگیری‌های ما قرار مجرمیت برای این نماینده صادر شده است، تصریح می‌کند: ایشان طبق کیفرخواست در سه مورد مجرم شناخته شده است.

رحیمی در مورد طولانی شدن روند رسیدگی به این جرم نیز اظهار کرد: اینها مواردی نیست که در اختیار پلیس باشد. اما آنچه می‌توانم بگویم این است که تقریبا هر روز خود بنده این موضوع را پیگیری می‌کنم. چرا که وظیفه ما دفاع و صیانت از ماموران‌مان است. ماموری که در شرایط کرونا، سرما، گرما و... ساعت‌ها برای تامین نظم و امنیت ایستادگی می‌کند. فرمانده انتظامی تهران بزرگ اضافه کرد: چنین رفتاری با مامور پلیس صحیح نیست و چه از طرف یک نماینده و چه از سوی یک شهروند عادی سر بزند، ما حتما با آن برخورد خواهیم کرد و پیگیر احقاق حق مامور خود خواهیم شد.